

Bosna i Hercegovina

Ekonomski trendovi

Januar/siječanj – mart/ožujak 2019. godina

Sadržaj:

I.	REALNI SEKTOR	9
	Ekonomski rast	9
	Industrijska proizvodnja	11
	Prerađivačka industrija	12
	Energetski sektor	13
	Maloprodaja	14
	Građevinarstvo	15
	Transport	16
	Tržište rada u Bosni i Hercegovini	16
	Zaposleni	16
	Nezaposleni	17
	Plate	18
	Penzije	19
II.	JAVNE FINANSIJE	21
	Indirektni porezi	21
	Direktni porezi i doprinosi	24
	Javni dug	25
	Centralna vlada Bosne i Hercegovine	29
III.	CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR	30
	Cijene	30
	Monetarni sektor u Bosni i Hercegovini	31
	Bankarski sektor u Bosni i Hercegovini	34
	Tržište kapitala	38
IV.	VANJSKI SEKTOR	43
	Platni bilans	43
	Vanjskotrgovinska robna razmjena	43
	Izvoz roba	44
	Uvoz roba	45
	Vanjskotrgovinski bilans	46
V.	DIREKTNA STRANA ULAGANJA	49
	DODATAK	53

PRILOZI:

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u BiH
Tabela 2: Industrijska proizvodnja u FBiH
Tabela 3: Industrijska proizvodnja u RS
Tabela 4: Realni sektor- industrija i usluge
Tabela 5: Realni sektor po entitetima
Tabela 6: Tržište rada
Tabela 7: Rast i struktura monetarnih agregata
Tabela 8: Indeks potrošačkih cijena (CPI)
Tabela 9: Rast i sektorska struktura kredita
Tabela 10: Rast i sektorska struktura depozita
Tabela 11: Kamatne stope na kredite stanovništvu
Tabela 12: Kamatne stope na kredite nefinansijskim preduzećima
Tabela 13: Kamatne stope na depozite
Tabela 14: Uvoz i izvoz roba u BiH prema HS klasifikaciji
Tabela 15: Glavni trgovinski partneri

SPISAK GRAFIKONA:

Grafikon 1: Ekonomski rast u glavnim trgovinskim partnerima u K1 2019. godine	9
Grafikon 2: Pregled kretanja industrijske proizvodnje u K1 2019. godine po sektorima	10
Grafikon 3: Komparativni prikaz kretanja proizvodnje u prerađivačkoj industriji po zemljama	11
Grafikon 4: Pregled kretanja proizvodnje u prerađivačkoj industriji po granama.....	12
Grafikon 5: Pregled kretanja u sektoru za proizvodnju električne energije u K1 2019. godine	13
Grafikon 6: Ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini u K1	14
Grafikon 7: Građevinski radovi u Bosni i Hercegovini u K1.....	14
Grafikon 8: Stope rasta broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini prema klasifikaciji djelatnosti	16
Grafikon 9: Broj registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini.....	17
Grafikon 10: Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini.....	17
Grafikon 11: Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini.....	19
Grafikon 12: Doprinosi rastu neto prihoda od indirektnih poreza	20
Grafikon 13: Prihodi od akciza za prvo tromjesečje	22
Grafikon 14: Raspoređeni prihodi za prva tri mjeseca	23
Grafikon 15: Stanje javnog duga na kraju tromjesečja	25
Grafikon 16: Stanje vanjskog javnog duga po nosiocima	25
Grafikon 17: Unutrašnji dug prema nosiocima duga	27
Grafikon 18: Rast potraživanja opšte vlade	28
Grafikon 19: Indeks potrošačkih cijena (CPI) u Bosni i Hercegovini.....	30
Grafikon 20: Ukupna novčana masa	31
Grafikon 21: Prosječne obavezne rezerve i višak iznad obaveznih rezervi.....	32
Grafikon 22: Struktura bruto deviznih rezervi u martu 2019. godine	32
Grafikon 23: Sektorska struktura kredita.....	34
Grafikon 24: Kretanje prosječne EKS na kredite u Bosni i Hercegovini	35
Grafikon 25: Sektorska struktura depozita	36
Grafikon 26: Kretanje prosječne EKS na depozite u Bosni i Hercegovini.....	36
Grafikon 27: Neto štednja po sektorima.....	37
Grafikon 28: Kretanje vrijednosti indeksa u svijetu	38
Grafikon 29: Kretanje vrijednosti indeksa na Bečkoj berzi	38
Grafikon 30: Promet na SASE u 2018. i 2019. godini	39
Grafikon 31: Promet na BLSE u 2018. i 2019. godini	40
Grafikon 32: Kapitalizacija u mlrd. KM i stopa rasta (u %) na SASE i BLSE.....	40
Grafikon 33: Kapitalizacija u regionu	41
Grafikon 34: Pregled vanjskotrgovinske robne razmjene za K1 2019. godine	43
Grafikon 35: Pregled strukture robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima u K1 2019. god. ..	44
Grafikon 36: Pregled strukture robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima u K1 2019. god. ..	45
Grafikon 37: Pregled strukture vanjskotrgovinskog robnog deficita u K1 2019. godine	46
Grafikon 38: Ukupno SDU u svijetu.....	48
Grafikon 39: Ulaganja u Bosnu i Hercegovinu po kvartalima u 2016.,2017. i 2018. god.	49
Grafikon 40: Najznačajnija ulaganja u Bosnu i Hercegovinu po zemljama i godinama	49
Grafikon 41: Ulaganja u Bosnu i Hercegovinu po djelatnostima od K1 – K3 2018. godine	50

SPISAK TABELA:

Tabela 1: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza	21
Tabela 2: Raspoređeni prihodi u prvom kvartalu u milionima KM	23
Tabela 3: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i ostali prihodi	24
Tabela 4: Cijene sirove nafte i indeks hrane na svjetskom tržištu	29
Tabela 5: Finansijski rezultat bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini na kraju perioda	33
Tabela 6: Klasifikacija kredita prema kvaliteti	34
Tabela 7: Promjena vrijednosti vodećih berzanskih indeksa u svijetu	37
Tabela 8: Promjena vrijednosti (g/g) indeksa na SASE i BLSE	39
Tabela 9: Pregled vanjskotrgovinske robne razmjene tokom K1 2019. godine po HS klasifikaciji	47
Tabela 10: SDU po kvartalima u 2015., 2016., 2017. i 2018. godini	49
Tabela 11: Kreditni rejting Bosne i Hercegovine i zemalja u okruženju na kraju K1 2019. godine	50

LISTA SKRAĆENICA:

ARS	– Anketa o radnoj snazi	OR	– Obavezne rezerve
BATX	– Bosnian Traded Index	PB	– Platni bilans
BD	– Brčko Distrikt	PDV	– Porez na dodanu vrijednost
BDP	– Bruto domaći proizvod	PIF	– Privatizacijski investicijski fond
BDV	– Bruto dodana vrijednost	PJI	– Program javnih investicija
BHAS	– Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine	SASE	– Sarajevska berza
BIFX	– Indeks bosanskih investicijskih fondova	SASX-10	– Indeks rezultata 10 najboljih kompanija listiranih na Sarajevskoj berzi
BiH	– Bosna i Hercegovina	SB	– Svjetska banka
BLSE	– Banjalučka berza	SEE	– Jugoistočna Evropa
CBBiH	– Centralna banka Bosne i Hercegovine	SIPA	– Državna agencija za istrage i zaštitu
CEFTA	– Srednjoevropski sporazum o slobodnoj trgovini	SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
CPI	– Indeks potrošačkih cijena	SOR	– Srednjoročni okvir rashoda
DOB	– Dokument okvirnog budžeta	SRS	– Srednjoročna razvojna strategija
DSU	– Direktna strana ulaganja	SSP	– Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
EBRD	– Evropska banka za obnovu i razvoj	SST	– Sporazum o slobodnoj trgovini
EC	– Evropska komisija	SVF	– Statistika vladinih finansija
EKS	– Efektivna kamatna stopa	UIO	– Uprava za indirektno oporezivanje BiH
ERS-10	– Indeks dizajniran za prikaz rezultata 10 kompanija iz sistema Elektroprivrede RS	USAID	– Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj
EU	– Evropska unija	P1	– Prva polovina godine
FBiH	– Federacija Bosne i Hercegovine	P2	– Druga polovina godine
FIRS	– Indeks investicijskih fondova RS	K1	– Prvi kvartal godine
FISIM	– Usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene	K2	– Drugi kvartal godine
JR UIO	– Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje	K3	– Treći kvartal godine
KM	– Konvertibilna marka (međunarodni standard ISO 4217)	K4	– Četvrti kvartal godine
MMF	– Međunarodni monetarni fond	M0	– Rezervni novac
MVTEO	– Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa	M1	– Transakcijski novac
OMA	– Odjel za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje	M2	– Novac u širem smislu
		QM	– Kvazinovac
		mKM	– Milioni KM
		g/g	– Stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na isti period prethodne godine
		m/m	– stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na prethodni mjesec tekuće godine

GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI U BOSNI I HERCEGOVINI - godišnji pokazatelji

	2015	2016	2017	2018*	2019*
Nominalni BDP BiH (u milionima KM)	29.695	31.034	32.510	34.034*	35.507*
Nominalna stopa rasta (u %)	4,8%	4,5%	4,8%	4,7%*	4,3%*
Realna stopa rasta (u %)	4,1%	3,4%	3,4%	3,3%*	3,1%*
Stanovništvo (hiljade)	3.531	3.531	3.531	3.531	3.531
BDP per capita (u KM)	8.410	8.789	9.207	9.639*	10.056*
Broj nezaposlenih u BiH (u hiljadama)	541,8	521,4	489,4	451,7	420,1*
Prosječne neto plate u BiH (u KM)	830	838	851	879	907*
CPI (indeks potrošačkih cijena)	-1,0%	-1,1%	1,3%	1,4%	1,3%*
Konsolidirani budžet BiH** (u % BDP-a)					
Tekući prihodi	41,5%	41,4%	41,5%	-	-
Tekući rashodi	39,0%	37,8%	36,6%	-	-
Štednja (Bruto operativni bilans)	2,5%	3,5%	4,8%	-	-
Javne investicije (Transakcije u nefinansijskim sredstvima)	1,9%	2,3%	2,3%	-	-
Suficit/Deficit (Neto pozajmljivanje+)/zaduživanje(-))	0,6%	1,2%	2,5%	-	-
Vanjski javni dug	28,3%	27,7%	24,2%	24,2%	-
Novac i krediti** (u % BDP-a)					
Novac u širem smislu (M2)	62,8%	65,1%	68,0%	71,1%*	-
Kreditiranje privatnog sektora ⁽¹⁾	51,5%	51,1%	52,8%	53,0%*	-
Platni bilans**					
Saldo tekućeg računa u milionima KM	-1.513	-1.391	-1.476	-1.371	-1.451*
U % BDP-a	-5,1%	-4,5%	-4,5%	-4,0%	-4,1%
Trgovinski bilans**	-5.276	-4.980	-5.127	-5.070	-5.082
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	9.969	10.660	12.574	13.565	14.955*
(stopa rasta u %)	7,2%	6,9%	18,0%	7,9%	10,2%
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	15.246	15.640	17.701	18.635	20.036*
(stopa rasta u %)	-1,6%	2,6%	13,2%	5,3%	7,5%
Bilans roba i usluga (u % BDP-a)	-17,7%	-16,0%	-15,8%	-14,9%	-14,3%
Bruto devizne rezerve**					
U milionima KM	8.606,3	9.531,1	10.556,6	11.623,2	-
U mjesecima uvoza roba i usluga	6,8	7,3	7,2	7,5	-
Servisiranje vanjskog javnog duga**					
U milionima KM	592,9	735,4	995,3	976,4	-
U % izvoza roba i usluga	5,9%	6,9%	7,9%	7,2%	-

* Izvor: Procjena DEP-a

** Izvor: Ministarstvo finansija i trezora BiH za vanjski javni dug i njegovo servisiranje; Centralna banka BiH za prihode, troškove i neto kreditiranje, kao platni bilans;

(p) Projekcije DEP-a

(1) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektoria osim sektora vlade i javnih kompanija.

GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI U BOSNI I HERCEGOVINI u prvom tromjesečju

	2015	2016	2017	2018	2019
Industrijska proizvodnja BiH - rast fizičkog obima ⁽¹⁾	0,1%	4,6%	2,4%	4,9%	-5,1%
Prerađivačka industrija BiH - rast fizičkog obima ⁽¹⁾	0,5%	5,6%	2,5%	2,9%	-1,5%
Broj nezaposlenih lica u BiH - prosjek (u hiljadama)	549,3	535,4	507,7	471,6	429,0
Prosječne plate u BiH - prosjek (u KM)	827	834	846	862	905
CPI (indeks potrošačkih cijena)	-0,6%	-1,3%	1,1%	0,8%	1,0%
Javne finansije					
Rast neto prihoda od indirektnih poreza (g/g)	3,1%	5,0%	0,6%	10,5%	7,2%
Vanjski javni dug - promjena stanja duga (%)	10,8%	2,8%	3,1%	-4,7%	3,1%
Novac i krediti (stopa rasta g/g)					
Novac u širem smislu (M2)	7,2%	8,5%	9,3%	8,9%	9,0%
Kreditiranje privatnog sektora ⁽²⁾	0,0%	3,8%	4,8%	7,4%	5,3%
Platni bilans					
Saldo tekućeg računa (u milionima KM)	-248,6	-348,0	-307,5	-421,6	-
Porast deficita tekućeg računa (u %)	-24,2%	40,0%	-11,6%	37,1%	-
<i>Bilans roba i usluga</i>	-1.177,8	-1.128,3	-1.162,8	-1.259,9	-
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	2.204,8	2.225,6	2.648,1	2.945,6	-
(stopa rasta u %)	14,6%	0,9%	19,0%	11,2%	-
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	3.382,6	3.354,0	3.810,8	4.205,5	-
(stopa rasta u %)	7,5%	-0,8%	13,6%	10,4%	-
Bruto devizne rezerve					
Bruto devizne rezerve - rast u %	12,1%	10,2%	7,5%	17,8%	5,4%
U mjesecima uvoza roba i usluga	6,1	6,8	6,9	7,2	-

(1) Pokazatelji rasta industrijske proizvodnje za period 2015 - 2019 su zvanični podaci BHAS-a koje DEP koristi u izradi svojih analiza na temelju potpisanog protokola o međusobnoj razmjeni podataka.

(2) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektoria osim sektora vlade i javnih kompanija.

* Izvor: Procjena DEP-a

I REALNI SEKTOR

Ekonomske rast u Bosni i Hercegovini u prvom kvartalu (u tekstu dalje K1) 2019. godine

- *Usporena ekonomska rast u odnosu na prethodnu godinu*
- *Eksterne dinamike i slabljenje izvozne tražnje ključni faktori usporavanja*
- *Rast domaće tražnje i privatne potrošnje glavni nosioci rasta*

Prije same analize o kretanjima ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u K1 2019. godine potrebno je istaći da u vrijeme pripreme ovog izvještaja kvartalni pokazatelji o nacionalnim računima u Bosni i Hercegovini nisu bili dostupni. Tako se na osnovu trenutno raspoloživih kratkoročnih indikatora kao što su industrijska proizvodnja, maloprodaja, zaposlenost, vanjskotrgovinska robna razmjena, te podaci iz domena javnih finansija i bankarskog sektora može pretpostaviti da je Bosna i Hercegovina u K1 2019. godine ostvarila nešto niži ekonomski rast u odnosu na isti period prethodne godine. Ključni razlog za usporavanje ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u odnosu na isti periodne godine bio je pogoršanje ekonomskih prilika u eksternom okruženju, dok je domaća tražnja imala pozitivan utjecaj na ekonomska kretanja u 2019. godini. Imajući u vidu činjenicu da eksterno okruženje kroz razmjenu roba i kapitala predstavlja glavnu strukturnu odrednicu gotovo svih ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini nije teško zaključiti da će sve izvjesnije usporavanje ekonomske aktivnosti u okruženju predstavljati izazov u 2019. godini.

Naime, prema najnovijim projekcijama Evropskog komesarijata za ekonomske i finansijske poslove (dalje u tekstu *DG ECFIN-Directorate-General for Economic and Financial Affairs*) iz 2019. godine projicirani rast bruto domaćeg proizvoda (u tekstu dalje BDP) za Evropsku uniju (u tekstu dalje EU) u 2019. godine revidiran je sa 1,9% na 1,4%, dok je projekcija ekonomskog rasta za Njemačku u 2019. godini i značajnije revidirana sa 1,8% na svega 0,5%.¹ Pored ovih projekcija i trenutno raspoloživi kratkoročni indikatori također ukazuju na usporavanje ekonomske aktivnosti u EU usljed trgovinskih nesuglasica što se u velikoj mjeri negativno odrazilo na izvozno orjentiranu prerađivačku industriju, posebno je to slučaj sa auto-industrijom. Tako je ekonomski rast u zemljama EU u K1 2019. godine iznosio 1,5% što je za 1 procentni poen (u tekstu dalje p.p) niže u odnosu na isti period prethodne godine.

Usporevanje trenda ekonomskog rasta bilo je naročito evidentno u zemljama kao što su Njemačka i Italija gdje su registrirane stope ekonomskog rasta u ovom vremenskom periodu iznosile 0,7% odnosno -0,1% u odnosu na isti period prethodne godine.² Pored ovih pokazatelja, indeks poslovnog povjerenja (*ESI-Economic Sentiment Indicator*) u EU nastavio je trend slabljenja i u martu mjesecu kada je registriran pad od oko 0,5 indeksnih poena. Ovo slabljenje ponajviše je posljedica slabljenja u okviru industrije i u manjoj mjeri sektora usluga, dok je poboljšan u okviru maloprodaje i građevinarstva a stagnirao u domenu potrošača.³ Ovdje vrijedi istaći da su slični trendovi zabilježeni i u okviru istraživanja poslovnog povjerenja i povjerenja potrošača u Bosni i Hercegovini.⁴ Pregled kretanja ekonomskog rasta za K1 2019. godine u zemljama koje predstavljaju glavne trgovinske partnere Bosne i Hercegovine prikazan je na grafikonu ispod:

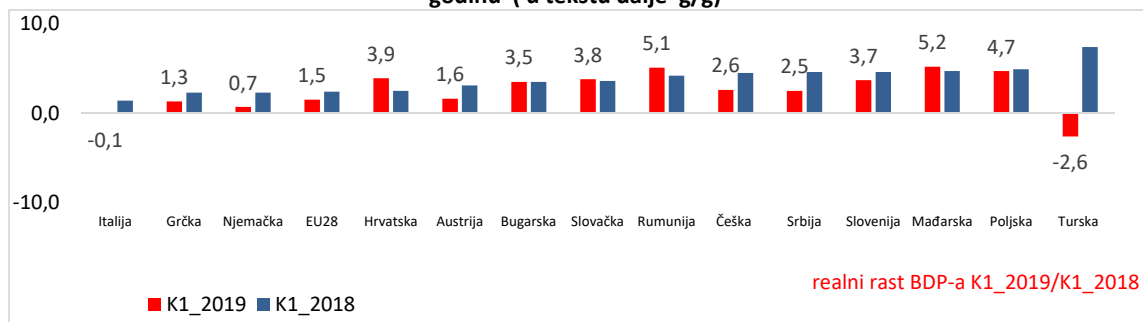
¹ DG ECFIN, European Economic Forecast, Spring 2019, May 2019.

² EUROSTAT, Euroindicators, 93/2019, 06.06. 2019. godine.

³ EC, "Business and Consumer Survey Results" Economic Sentiment Indicator, March 2019.

⁴ Detaljniji uvid u kretanja indeksa poslovnog povjerenja i povjerenja potrošača u Bosni i Hercegovini dostupan je u ranije objavljenoj publikaciji „Ekonomske trendovi – godišnji izvještaj za 2018. godinu“.

Grafikon 1: Ekonomski rast u glavnim trgovinskim partnerima u K1 2019. godine stope rasta godina na godinu (u tekstu dalje g/g)

Izvor: EUROSTAT i nacionalni zavodi za statistiku

Slabljenje ekonomskog rasta u eksternom okruženju prije svega na tržištima zemalja EU pa i regiona vrlo vjerovatno je imalo negativan utjecaj na kretanje ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini. Naime, slabljenje izvozne tražnje direktno se odrazilo na vanjskotrgovinsku robnu razmjenu a samim tim i na izvozno orijentisane grane prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini. Tako je tokom K1 2019. godine usporen rast vanjskotrgovinske robne razmjene koji iznosio svega 2,7%, izvoz roba smanjen je za 0,6%, dok su uvoz roba i vanjskotrgovinski robni deficit uvećani za 4,8% odnosno 14,1%. Iako je bazni efekat⁵, prema podacima Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu BHAS) iz prošle godine sigurno ima utjecaj na ovakva kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene, čini se ipak da je ključnu determinantu imalo eksterno okruženje, odnosno slabljenje izvozne tražnje u glavnim trgovinskim partnerima. Ovo slabljenje izvozne tražnje odnosno pad izvoza roba direktno su utjecali na proizvođački sektor u Bosni i Hercegovini koji je prilično izvozno orijentisan. Tako je tokom K1 2019. godine došlo do pada fizičkog obima ukupne industrijske proizvodnje od 5,1%, pri čemu su smanjenja proizvodnje registrirana u okviru svih sektora: rudarstvo -3,3%, prerađivačka industrija -1,5% i sektor za proizvodnju električne energije -13,6% u odnosu na isti period prethodne godine.

Međutim, imajući u vidu strukturu ekonomije u Bosni i Hercegovini u okviru koje privatna potrošnja ima najveću zastupljenost (75% BDP-a) i praktički određuje kretanje ekonomskog rasta, može se pretpostaviti da bi isti ipak trebao imati pozitivnu stopu u K1 2019. godine. Naime, kratkoročni pokazatelji o povećanju broja zaposleni lica od 3,7% i penzionera od 1,5%, te realno povećanje njihovih primanja uz očekivani rast doznaka građana iz inostranstva najvjerovatnije su rezultirali povećanjem raspoloživog dohotka građana u Bosni i Hercegovini u K1 2019. godine. Pored ovih pokazatelja, povećanje kreditnih plasmana sektoru stanovništva od oko 7,5%, porast ukupnog uvoza roba kao i roba široke potrošnje od oko 5%, kao i rast prometa u maloprodaji od 8% ukazuju na nastavak trenda rasta privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini. S druge strane, iako su podaci o javnoj potrošnji poprilično oskudni za detaljniju analizu, na osnovu podataka iz prethodnih godina moglo bi se zaključiti da javna potrošnja uglavnom stagnira što je u skladu sa strateškim opredjeljenjem fiskalne konsolidacije u Bosni i Hercegovini. Što se tiče investicija u Bosni i Hercegovini, trenutno raspoloživi pokazatelji o njihovim kretanjima nisu dovoljni da bi se sa sigurnošću utvrdio njihov doprinos ekonomskom rastu u K1 2019. godine. Naime, pokazatelji iz sektora građevinarstvo nisu optimistični i ukazuju na stagnaciju sa registriranom stopom rasta od -1% (visokogradnja 2,6%, niskogradnja -4,2%). S druge strane, tokom posmatranog perioda došlo je do povećanja kreditnih plasmana sektoru nefinansijskih preduzeća od 3%, te uvoza kapitalnih proizvoda od 4,3% u odnosu na isti period prethodne godine.

⁵ Prema podacima BHAS-a za K1 2018. godine u odnosu na isti period prethodne godine rast izvoza roba je iznosio 12,1%, rast uvoza roba 10,3%.

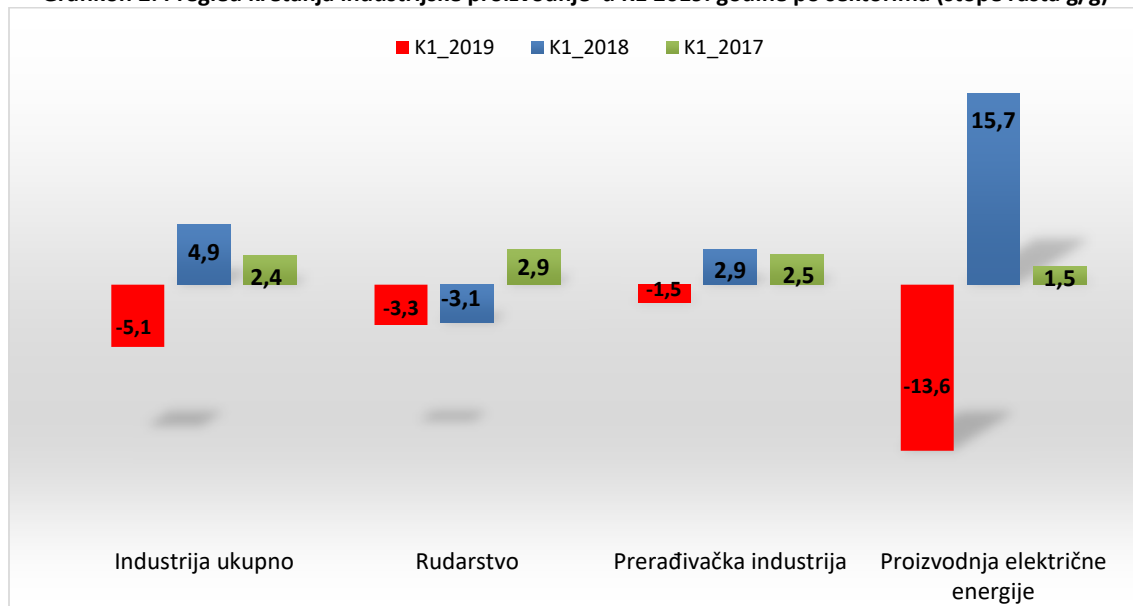
Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini

- Pad fizičkog obima industrijske proizvodnje
- Smanjenje proizvodnje u okviru sva tri sektora
- Pogoršanje u vanjskom okruženju dovelo do slabljenja prerađivačke industrije

Nakon što je u prethodnoj godini u Bosni i Hercegovini zabilježen rast fizičkog obima industrijske proizvodnje, na osnovu trenutno raspoloživih podataka može se zaključiti da isti nije nastavljen u 2019. godini. Naime, prema raspoloživim podacima BHAS za K1 2019. godine u Bosni i Hercegovini je registriran pad fizičkog obima industrijske proizvodnje od 5,1% u odnosu na isti period prethodne godine.⁶ Iako je ovo smanjenje djelimično posljedica prilično visoke osnovice iz prethodne godine (K1 2018. godine rast oko 5,0%), ipak je čini se ključni razlog bilo evidentno usporavanje ekonomske aktivnosti u glavnim trgovinskim partnerima kao što Njemačka i Italija.

Tako je prema raspoloživim podacima EUROSTAT-a za K1 2019. godine došlo do smanjenja fizičkog obima industrijske proizvodnje u Italiji 0,6% i Njemačkoj za 2,2% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovo slabljenje industrijske proizvodnje posebice u Njemačkoj, vrlo vjerovatno će predstavljati veliki izazov za sve zemlje regiona pa i Bosnu i Hercegovinu u 2019. godini. Sektorski posmatrano, tokom K1 2019. godine smanjenje proizvodnje je zabilježeno u sva tri sektora: rudarstvo, prerađivačka industrija i sektor za proizvodnju električne energije. Grafički prikaz kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini po sektorima za K1 2019. godine prikazan je na grafikonu ispod:

Grafikon 2: Pregled kretanja industrijske proizvodnje u K1 2019. godine po sektorima (stope rasta g/g)

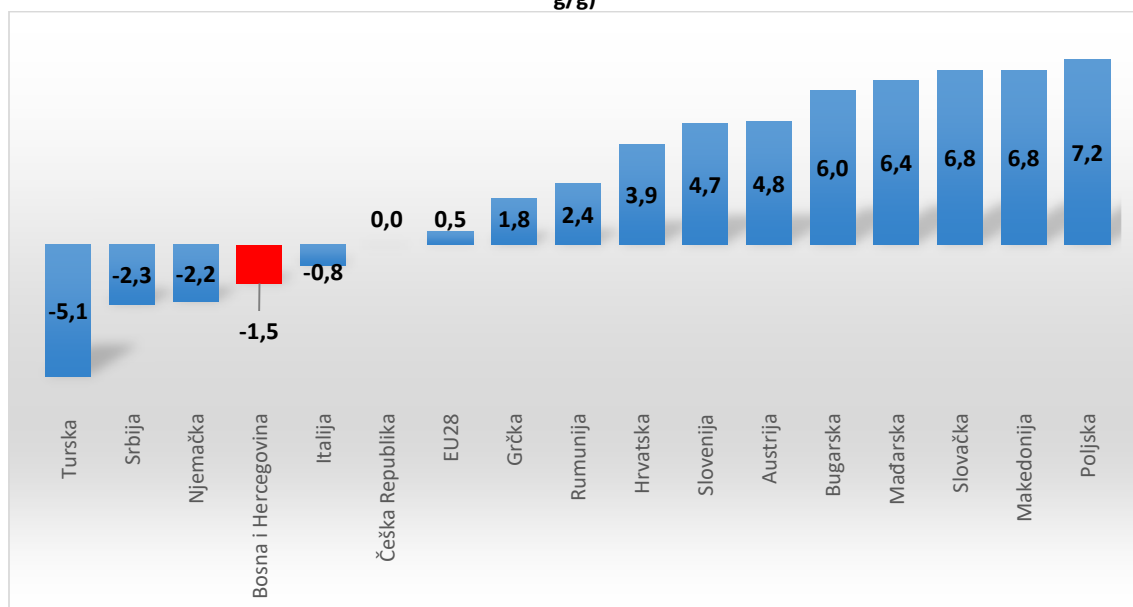
Izvor: BHAS

⁶BHAS, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za mart 2019. godine-prethodni podaci“, 29.04.2019. godine.

Prerađivačka industrija

Prema preliminarnim podacima BHAS-a za K1 2019. godine u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini registrirano je smanjenje proizvodnje od 1,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Ključnu determinantu ovih kretanja u okviru prerađivačke industrije predstavljala su dešavanja u međunarodnom ekonomskom okruženju odnosno glavnim trgovinskim partnerima. Tako je ovaj pad proizvodnje u okviru prerađivačke industrije uzrokovan usporavanjem ekonomske aktivnosti u glavnim trgovinskim partnerima, odnosno slabljenjem izvozne tražnje. Međunarodno poređenje kretanja proizvodnje u prerađivačkoj industriji u K1 2019. godine u odnosu na isti period prethodne godine prikazano je grafikonu ispod:

Grafikon 3: Komparativni prikaz kretanja proizvodnje u prerađivačkoj industriji po zemljama (stope rasta g/g)

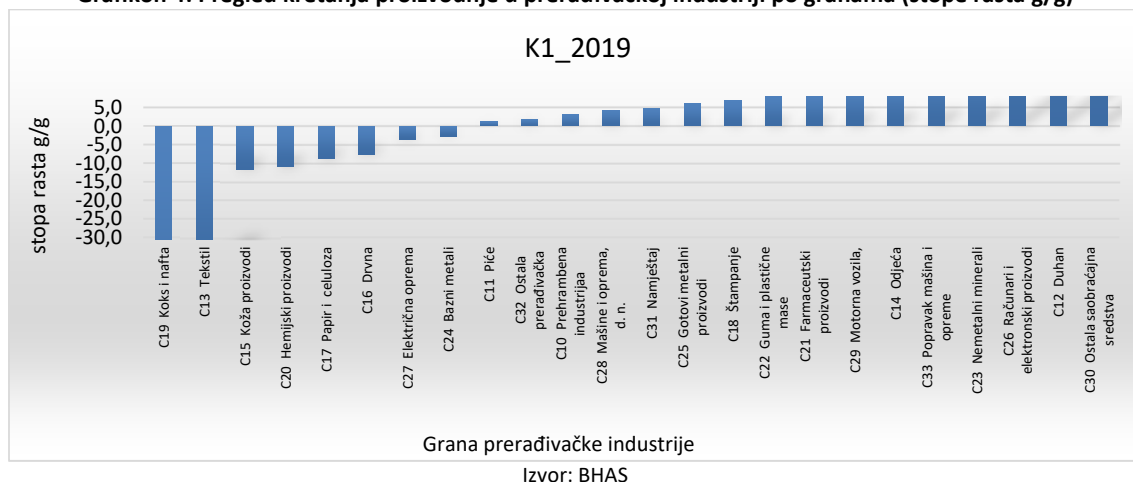

Izvor: EUROSTAT

Ako se detaljnije posmatra struktura prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini tokom K1 2019. godine vidljivo je da su najznačajnija smanjenja proizvodnje zabilježena u okviru izvozno orijentiranih grana kao što su: nafti derivati i koks 70% , tekstil 40%, hemikalije i hemijski proizvodi i kožarski proizvodi od 11% respektivno, drvoprerada(osim namještaja) -7,6%, električna oprema -3,6% i bazni metali -2,7%.

S druge strane, povećanja proizvodnje u okviru prehrambene industrije, proizvodnje namještaja i drugih industrijskih grana nisu bili dovoljni da bi se spriječio pad proizvodnje u okviru prerađivačke industrije odnosno ukupne industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini u K1 2019. godine. Grafički prikaz kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po granama tokom K1 2019. godine predstavljen je na grafikonu ispod:

Grafikon 4: Pregled kretanja proizvodnje u prerađivačkoj industriji po granama (stope rasta g/g)

Energetski sektor

Za razliku od prerađivačke industrije, kretanja u okviru energetskog sektora koji uključuje proizvodnju električne energije i rudnike u većoj mjeri su determinisana domaćom tražnjom. Iako je tokom prethodnih godina sektor za proizvodnju električne energije predstavljao važan oslonac stabilnosti ukupne industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini, to nije bio slučaj u K1 2019. godine.

Naime, prema trenutno raspoloživim podacima Nezavisnog operatora sistema u Bosni i Hercegovini (dalje u tekstu NOSBiH) a u K1 2019. godine ukupna proizvodnja električne energije u Bosni i Hercegovini iznosila je 4013 GWh što predstavlja smanjenje skoro 20% u odnosu na isti period prethodne godine.⁷ Ovo smanjenje ukupne proizvodnje električne energije posljedica je drastičnog pada proizvodnje električne energije u hidroelektranama od preko 40% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je smanjenje proizvodnje u termoelektranama iznosilo 2,3%.⁸

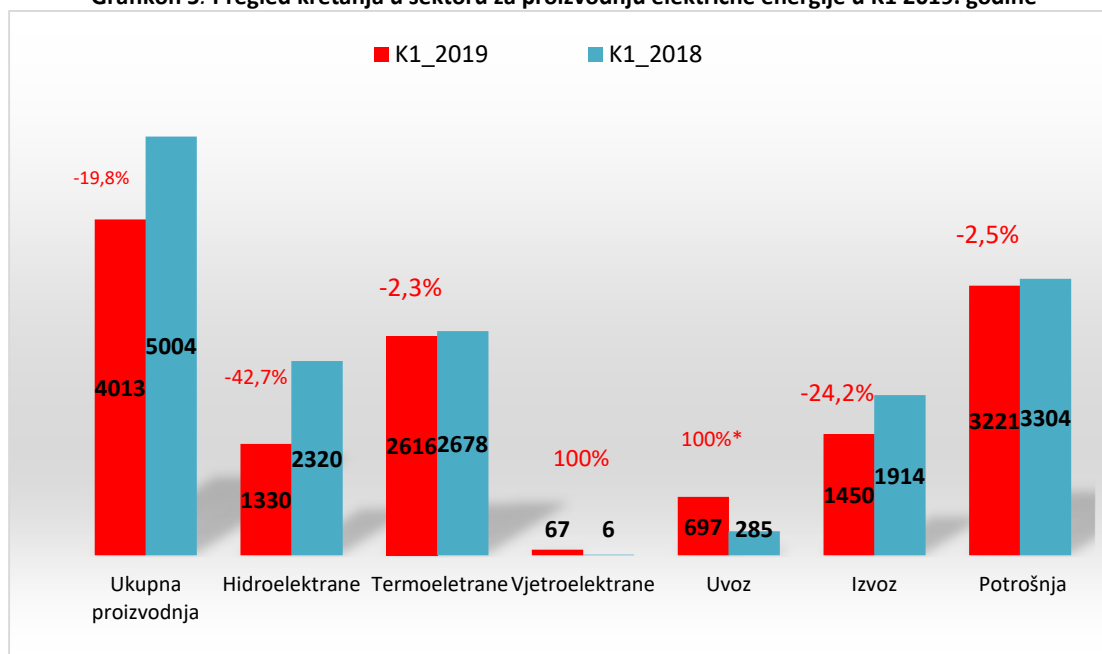
Pad proizvodnje električne energije u Bosni i Hercegovini uz smanjenje potrošnje od 2,5%, rezultirao je smanjenjem izvoza električne energije od oko 25% (posmatrano u fizičkim jedinicama), dok je uvoz iste udvostručen na kraju K1 2019. godine. Ovo slabljenje u proizvodnji električne energije vrlo vjerovatno je rezultiralo i smanjenjem proizvodnje u okviru sektora rudarstvo gdje je tokom K1 2019. godine zabilježen pad proizvodnje od 3,3% u odnosu na isti period prethodne godine.

Pregled kretanja u okviru sektora za proizvodnju električne energije u Bosni i Hercegovini u K1 2019. godine u odnosu na isti period prethodne godine prikazan je na grafikonu ispod:

⁷ NOSBiH, „Izvještaj o tokovima električne energije na prijenosnoj mreži u Bosni i Hercegovini za mart 2019. godine“ 16.04.2019. godine

⁸ U K1 2019. godine hidroelektrane u ukupnoj proizvodnji električne energije učestvovala su sa 33,1%, termoelektrane 65,2%, dok je učešće vjetroelektrana iznosilo 1,7%.

Grafikon 5: Pregled kretanja u sektoru za proizvodnju električne energije u K1 2019. godine

Izvor: NOSBiH

Maloprodaja

- *Realni rast ukupne maloprodaje iznosio je 7,9%*

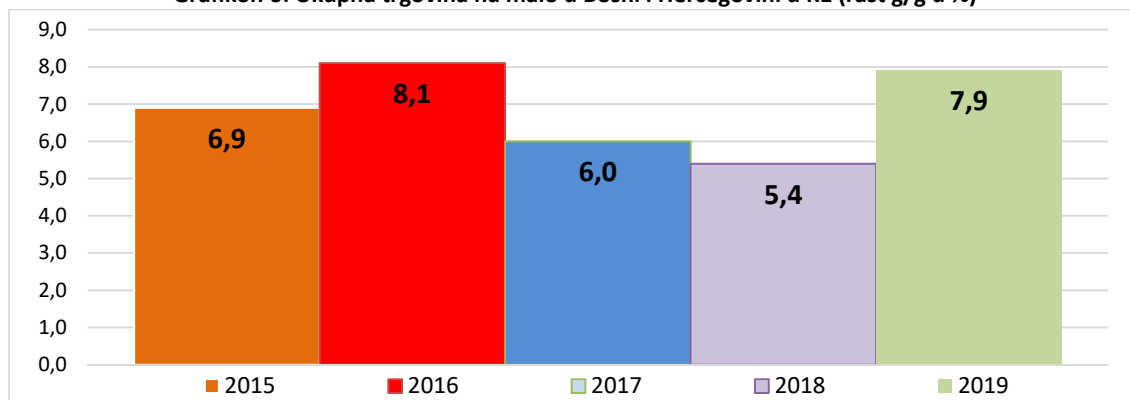
Prema podacima BHAS-a u prvom tromjesjeću 2019. godine ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini je zabilježila realni rast prometa od 7,9% godine (januar -0,3%, februar 12,6%, mart 11,7%)⁹ u odnosu na isti period prethodne godine.

U trgovini motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama (u daljem tekstu s.p.) ostvaren je rast od 9,9%, dok je ostala trgovina na malo u s.p. u prvom tromjesjeću 2019. godine porasla za 14,9%. Promet u trgovini na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p. je (uprkos pada od 7,3% u mjesecu martu) ostvario rast od 7,3% u posmatranom periodu, dok je istovremeno promet u trgovinama na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u nespecijaliziranim prodavnicama (u daljem tekstu n.p.) ostvario rast od 22,9%.

U većini kategorija trgovine na malo neprehrambenim proizvodima ostvaren je rast sa izuzetkom ostale trgovine na malo u n.p. gdje je zabilježeno smanjenje prometa od 4,4%. Tako je kod trgovine na malo informacijsko komunikacijskom opremom u specijaliziranim prodavnicama ostvaren porast od 24,6%, trgovini na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju rast od 52,1%, trgovini na malo ostalom opremom za domaćinstvo rast od 16,6%, trgovini na malo ostalom robom u s.p. rast od 14,8%. U prvom tromjesjeću 2019. godine također je zabilježen porast kod trgovine na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica i iznosio je 30,6%.

⁹ Izvor podataka: BHAS

Grafikon 6: Ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini u K1 (rast g/g u %)

Izvor: BHAS

Kod trgovine opremom za domaćinstvo, promet u trgovini na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo u s.p. ostvario je rast od 30,6%, dok je istovremeno, u posmatranom periodu, promet tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože u s.p. realno porastao za 31,7%.

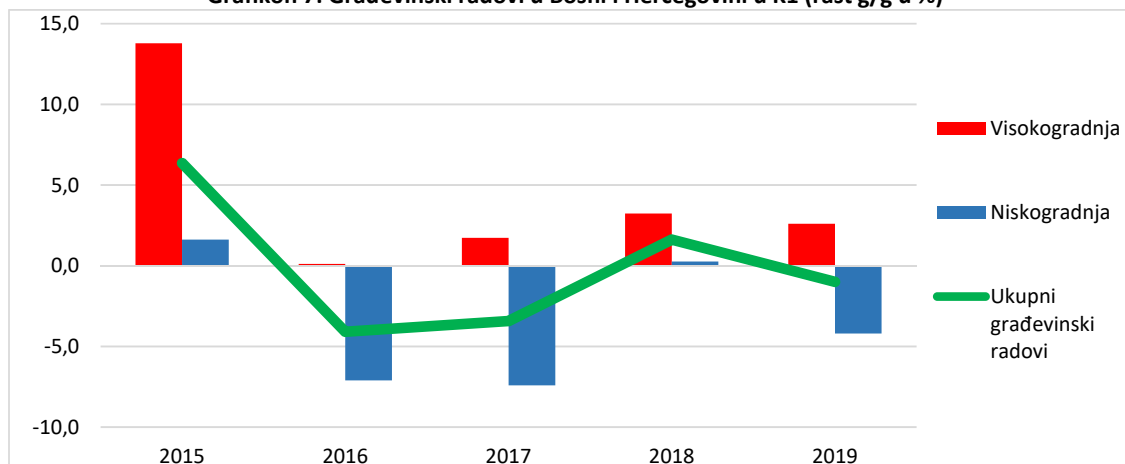
Pored navedenih kategorija rast prometa je zabilježen i kod trgovine na malo sportskom opremom, igrama i igračkama u s.p. od 88,1%, trgovine knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima u s.p. od 10,4% te kod prometa u apotekama, trgovini na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima u s.p. od 5% (K1 2019/K1 2018).

Građevinarstvo

- *Porast građevinskih radova u oblasti visokogradnje*

Zvanični podaci BHAS-a za ukupne građevinske radove u Bosni i Hercegovini ukazuju na smanjenje radova od 1% u K1 2019. godine, u odnosu na isti period prethodne godine. U sektoru visokogradnje ostvarena je stopa rasta od 2,6% dok je nasuprot tome sektor niskogradnje sa smanjenjem od 4,2% bio taj koji je doprinio ukupnom padu građevinskih radova.

Grafikon 7: Građevinski radovi u Bosni i Hercegovini u K1 (rast g/g u %)

Izvor: BHAS

Broj izdatih odobrenja za građenje u K1 2019. godine u odnosu na K1 2018. godine veći je za 3,9%. Najveći porast izdatih dozvola za građenje je u oblasti visokogradnje (4%). U ovoj oblasti je povećan broj izdatih dozvola za građenje stambenih zgrada (7,9%) dok je istovremeno smanjen broj izdatih dozvola za nestambene zgrade (4,2%). Odobrenja za građenje objekata niskogradnje su u K1 2019. godine zabilježila stopu rasta od 3,8%.

Transport

U trenutku izrade Ekonomskih trendova zvanični podaci (za transport roba i putnika) nisu bili dostupni za K1 2019. godine.

Tržište rada u Bosni i Hercegovini

- *Nastavljen rast broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini uz smanjenje stope registrovane nezaposlenosti u K1 2019. godine.*
- *Prosječne neto plate i penzije u Bosni i Hercegovini uvećane.*

Zaposlenost

Prema raspoloživim podacima o broju zaposlenih i nezaposlenih lica, ukupna radna snaga u Bosni Hercegovini u martu 2019. godine je smanjena za 1,2% u odnosu na isti mjesec prethodne godine na šta je uticalo intenzivnije smanjenje broja nezaposlenih lica u odnosu na rast broja zaposlenih lica. Prosječan broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u K1 2019. godini se nastavio uvećavati po nešto bržoj stopi rasta (3,7%) u poređenju sa istim periodom prethodne godine i iznosio je 821,7¹⁰ hiljada. U Federaciji Bosne i Hercegovine broj zaposlenih lica u posmatranom tromjesečju je veći za 2,9% g/g i iznosi 525,5 hiljada. Broj zaposlenih lica u Republici Srpskoj za mart 2019. godine nije objavljen u periodu izrade Ekonomskih trendova.

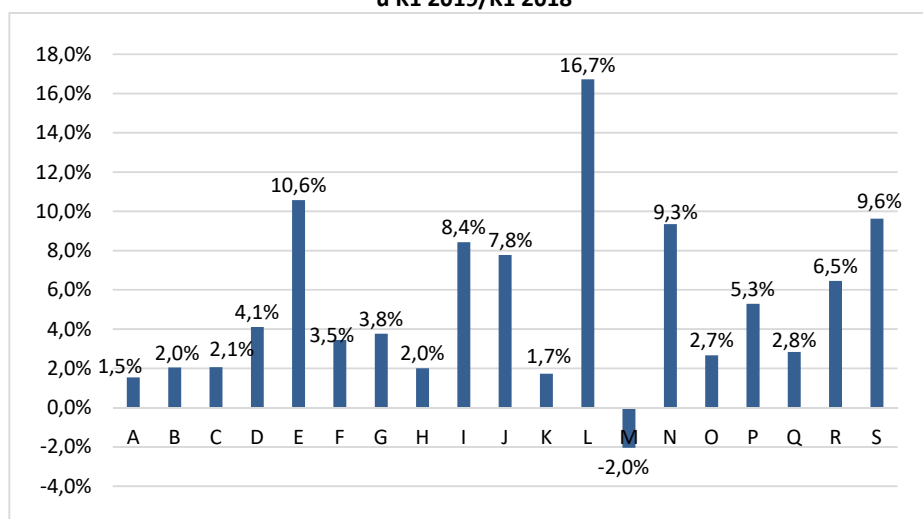
Iako je u skoro svim područjima djelatnosti broj zaposlenih lica uvećan (grafikon ispod) najznačajniji doprinos rastu broja zaposlenih u Bosni i Hercegovini u K1 2019. godine je u djelatnosti trgovine. Rast obima vanjske trgovine ali i rast prometa trgovine na malo je uticao na uvećanje broja zaposlenih lica u području trgovine na veliko i malo, popravke motornih vozila, motocikala od 3,8% g/g uz doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih lica od 0,7 p.p.¹¹ Značajan doprinos rastu broja zaposlenih lica u oblasti usluga bio je u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sa stopom rasta od 8,4% g/g uz istovremeno povećanje posjeta i noćenja turista u Bosni i Hercegovini.

Iako je u K1 2019. godine zabilježen pad obima proizvodnje u prerađivačkoj industriji (detaljnije u poglavlju industrijske proizvodnje) prosječan broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u području djelatnosti prerađivačke industrije je uvećan za 2,1% g/g. Međutim, primjećuje se da je ova stopa rasta mnogo sporija u poređenju sa istim periodom prošle godine kada je iznosila 6,8% (uz rast obima proizvodnje u prerađivačkoj industriji od 2,9% g/g), a u odnosu na kraj 2018. godine broj zaposlenih u ovoj djelatnosti je skoro nepromijenjen. Najbrži rast broja zaposlenih lica u prvom tromjesečju evidentiran je u djelatnosti poslovanja nekretninama (16,7% g/g), ali zbog malog udjela, doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih bio je manji u poređenju sa prethodno pomenutim djelatnostima.

¹⁰ Privremeni podatak.

¹¹ U pomenutoj djelatnosti zaposleno je 18,5% od ukupnog broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini.

Grafikon 8: Stope rasta broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini prema klasifikaciji djelatnosti¹² u K1 2019/K1 2018

Izvor: BHAS

Nezaposlenost

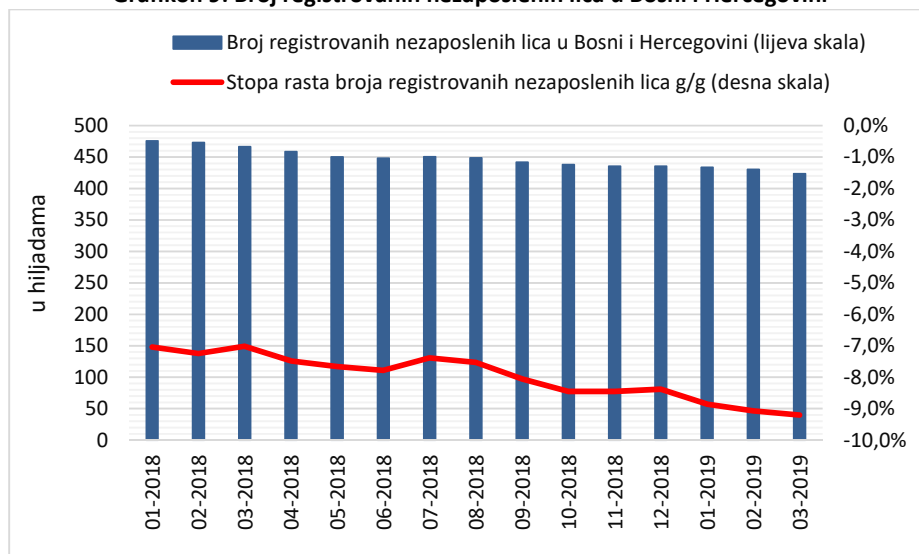
Prema podacima Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine stopa registrovane nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini se smanjuje i u martu 2019. godine iznosila je 34%. Intenzivno smanjenje broja registrovanih nezaposlenih lica uticalo je na nižu stopu nezaposlenosti. U K1 2019. godine prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica u Bosni Hercegovini iznosio je oko 429 hiljada, i manji je za 9% u odnosu na isti period 2018. godine. Bitno je napomenuti da je intenzitet smanjenja broja nezaposlenih lica bio znatno brži u poređenju sa K1 2018. godine (7,1%). Kao izvor podataka koriste se Federalni zavod za zapošljavanje (u daljem tekstu FZZZ), Zavod za zapošljavanje Republike Srpske (u daljem tekstu ZZRS), Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta (u daljem tekstu ZZBD).

Smanjenje broja nezaposlenih lica je registrovano u oba entiteta. U Federaciji Bosne i Hercegovine prosječan broj nezaposlenih lica u K1 2019. godine je iznosio 325,5 hiljada i manji je za 6,3% g/g. Istovremeno, u Republici Srpskoj prosječan broj nezaposlenih lica smanjen je za 16,4% g/g i iznosi 94,8 hiljada. Prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica prema kvalifikacijama najviše se smanjio u kategorijama VKV i KV lica a potom SSS i NKV lica u poređenju K1 2019/K1 2018.¹³

¹² Klasifikacija djelatnosti: A - Poljoprivreda, lov i šumarstvo, B - Vađenje ruda i kamena, C - Prerađivačka industrija, D - Proizv. i snadbijev. el. energijom, gasom, parom i klimatizacija, E - Snadbijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša, F - Građevinarstvo, G - Trgovina na veliko i malo, popravak motor. vozila i motocikala, H - Prevoz i skladištenje, I - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo), J - Informacije i komunikacije, K - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, L - Poslovanje nekretninama, M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti, N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, O - Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje, P - Obrazovanje, Q - Djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite, R - Umjetnost, zabava i rekreacija, S - Ostale uslužne djelatnosti.

¹³ Izvor: BHAS.

Grafikon 9: Broj registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini

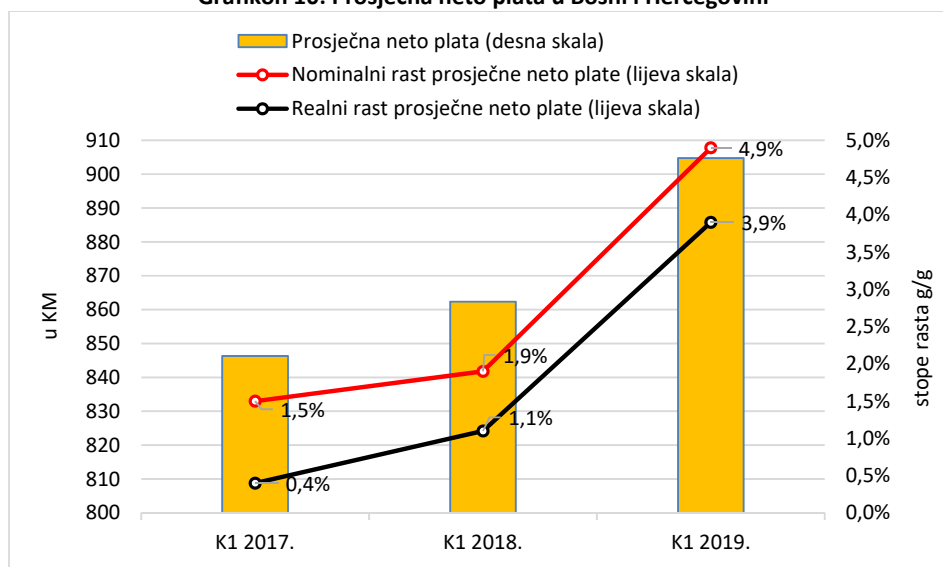

Izvor: FZZZ, ZZRS, ZZZBD

Plate

Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini u K1 2019. godine iznosila je 905 KM i nominalno je veća za 4,9% u odnosu na isti period 2018. godine. Zbog rasta ukupnog nivoa cijena realni rast prosječne neto plate bio je nešto sporiji i iznosi 3,9%. Rast prosječne neto plate u Bosni i Hercegovini podstaknut je uvećanjem neto plata u oba entiteta. U posmatranom tromjesečju, prosječna neto plata u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosila je 912 KM i nominalno je veća za 4,4% u odnosu na isti period prehodne godine, a u Republici Srpskoj prosječna plata nakon oporezivanja (neto plata) iznosi 890 KM uz nominalni rast od 6,5% g/g.

Grafikon 10: Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini

Izvor: BHAS

U K1 2019. godine zabilježen je nominalni rast neto plata u svim područjima djelatnosti u Bosni i Hercegovini što se pozitivno odrazilo na stopu rasta prosječne neto plate. Najveća nominalna stopa rasta prosječne neto plate u periodu K1 2019/K1 2018 bila je u djelatnosti umjetnosti, zabave i rekreacije (8,9% g/g). Uz rast obima trgovine prosječna neto plata u djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala takođe je imala visoku stopu nominalnog rasta od 8,2% g/g.

Pored toga, značajan nominalni rast prosječne neto plate bio je u području djelatnosti prerađivačke industrije (6,7% g/g) uzimajući u obzir da je u navedenoj djelatnosti zaposleno najviše lica. Visoke nominalne stope rasta u periodu K1 2019/K1 2018 bile su i u području djelatnosti građevinarstva, finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja kao i djelatnosti poslovanja nekretninama, ali zbog manjeg broja zaposlenih lica u ovim djelatnostima u poređenju sa trgovinom i prerađivačkom industrijom, njihov doprinos rastu prosječne neto plate bio je nešto manji. U okviru djelatnosti¹⁴ javne uprave, zdravstva i obrazovanja neto plata je u prosjeku nominalno uvećana za 5,1% g/g u posmatranom periodu.

Najveća prosječna neto plata u posmatranom periodu bila je u području finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1537 KM), a najmanja prosječna neto plata bila je u djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (565 KM).

Penzije

U K1 2019. godine registrovan je rast broja penzionera u Bosni i Hercegovini. Prosječan broj penzionera u posmatranom periodu iznosio je 675,9 hiljada i veći je za 1,5% u odnosu na isti period 2018. godine.¹⁵ Istovremeno, uz rast broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini povećan je i prihod od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje (pogledati poglavlje Javne finansije). Kao izvor podataka za penzije koriste se Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje (u daljem tekstu Federalni zavod za PIO/MIO), Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu Fond za PIO Republike Srpske).

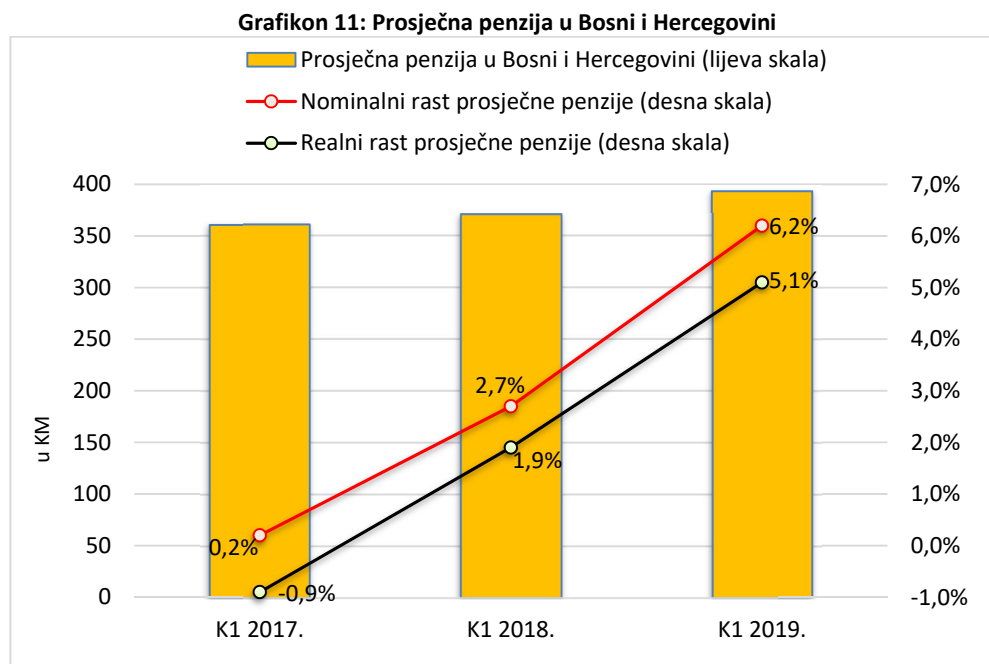
U K1 2019. godine evidentirano je povećanje penzija u oba entiteta što je uticalo na rast prosječne penzije u Bosni i Hercegovini. U Federaciji Bosne i Hercegovine prosječna penzija u posmatranom tromjesečju iznosila je 405 KM i nominalno je veća je za 5,9% u odnosu na K1 2018. godine, a u Republici Srpskoj iznosila je 375 KM i veća je za 6,7% g/g.¹⁶ Na osnovu pomenutog, prosječna penzija u Bosni i Hercegovini u K1 2019. godine je nominalno uvećana 6,2% u odnosu na K1 2018. godine i

¹⁴ Odnosi se na područja djelatnosti javne uprava i odbrane, obaveznog socijalnog osiguranja, obrazovanja, djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne pomoći (O, P, Q).

¹⁵ Broj penzionera u Bosni i Hercegovini u analizi predstavlja zbir penzionera koji primaju penzije od Federalnog zavoda za PIO/MIO i Fonda za PIO Republike Srpske bez obzira na mjesto prebivališta.

¹⁶ Podaci se odnose na prosjek K1 2019. godine. U skladu s odlukom Vlade Federacije od 22. februara 2019. godine, minimalne penzije u Federaciji Bosne i Hercegovine su povećane za 3,2% sa dosadašnjih 348,06 KM na 359,20 KM. Kako je spomenutom odlukom Vlade precizirano da primjena povećanja počinje od 1. januara 2019. godine, korisnici minimalne penzije će pri isplati, uz uvećane penzije za februar, dobiti i razliku između isplaćene i uvećane penzije za januar 2019. godine. Izvor: Federalni zavod za PIO/MIO. U Republici Srpskoj penzije se svim korisnicima prava usklađuju počev od 01.01.2019. godine i povećavaju se za 2,17%. Penzije su usklađene i povećane prema redovnom, godišnjem, usklađivanju dok su najniže penzije usklađene i povećane, u istom procentu kao i ostale penzije, prema Odluci Vlade Republike Srpske o određivanju najniže penzije. Izvor: Fond za PIO Republike Srpske.

iznosi 393 KM.¹⁷ Realni rast prosječne penzije iznosio je 5,1%. Struktura penzija nije se značajno mjenjala u posmatranom tromjesečju.¹⁸ U K1 2019. godine uvećane su i najniže penzije u Bosni i Hercegovini. Najniža penzija u martu 2019. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosi 359,2 KM, a u Republici Srpskoj iznosi 191,9 KM.¹⁹

Izvor: Federalni zavod za PIO/MIO, Fond za PIO Republike Srpske

¹⁷ Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog boja penzionera u svakom od entiteta u ukupnom broju penzionera.

¹⁸ U strukturi penzija i dalje najveći dio pripada starosnim penzijama, a potom porodičnim i invalidskim penzijama. U Federaciji Bosne i Hercegovine udio starosnih penzija u martu 2019. godine iznosio je oko 55%, a porodičnih penzija 29%. U Republici Srpskoj udio starosnih penzija u istom periodu iznosio je oko 57%, porodičnih penzija 29%. Ostatak se odnosi na invalidske penzije.

¹⁹ Najniža penzija se odnosi na 15 godina staža osiguranja.

II JAVNE FINANSIJE

- *Poreski prihodi (indirektni i direktni porezi, doprinosi) su ostvarili rast*
- *Smanjenje javnog duga, kao rezultat smanjenja unutrašnjeg duga*

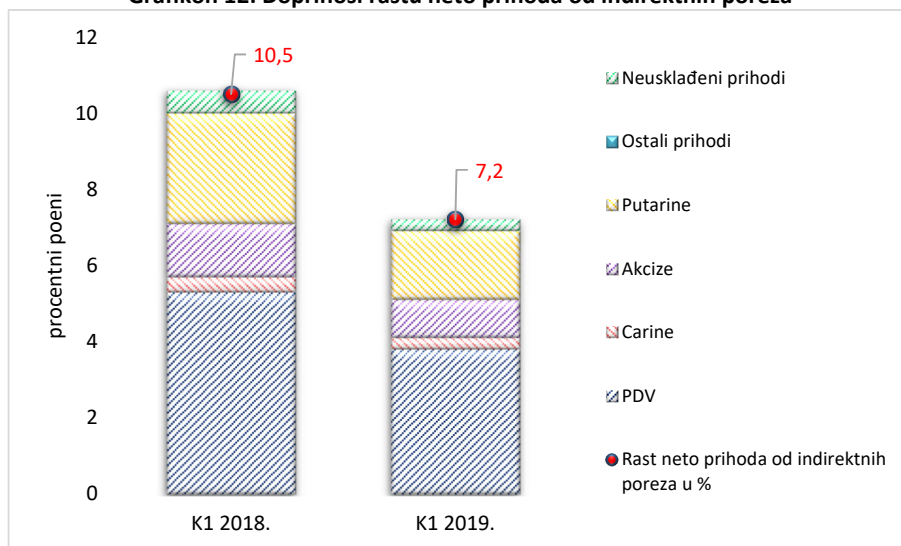
Glavne karakteristike fiskalnog sektora Bosne i Hercegovine u prvom tromjesečju 2019. godine su rast javnih prihoda od 6,7%, i smanjenje javnog duga od 2,9% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Prihodi od direktnih poreza, indirektnih poreza i doprinosa su iznosili oko 3,5 milijarde KM. 48% ukupno prikupljenih prihoda se odnosi na prihode koje je naplatila Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu UIO), a 52% na naplaćene prihode od strane entitetskih poreskih uprava. Javni dug Bosne i Hercegovine na kraju posmatranog perioda je smanjen i to zahvaljujući smanjenju unutrašnjeg duga od 16,7%, u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

Indirektni porezi u Bosni i Hercegovini

Tokom prvog tromjesečja 2019. godine, ukupno je naplaćeno oko 1,8 milijardi KM bruto prihoda od indirektnih poreza, čime su u poređenju sa istim periodom prethodne godine, veći za 7,2%. U istom periodu, povrati sa jedinstvenog računa su rasli ujednačenom stopom (7,0% g/g), što se odrazilo na stopu rasta neto prihoda od indirektnih poreza. Neto prihodi od indirektnih poreza, su tokom posmatranog perioda, viši za 7,2% g/g čime su dostigli iznos oko oko 1,5 milijardu KM.

Sve kategorije neto prihoda od indirektnih poreza dali su pozitivan doprinos rastu istih, od čega je najznačajniji doprinos neto prihoda od poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu PDV) od 3,8 p.p. Dalje slijede: putarine sa 1,8 p.p., akcize sa 1,0 p.p., carine i neusklađeni prihodi sa po 0,3 p.p.

Grafikon 12: Doprinosi rastu neto prihoda od indirektnih poreza

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

Porez na dodatu vrijednost. Prihodi od PDV-a učestvuju u bruto prihodima od indirektnih poreza sa preko 68%. Naplaćeni bruto prihodi za prvo tromjesečje 2019. godine su iznosili oko 1,2 milijarde KM, dok su neto prihodi iznosili oko 907 miliona KM. Stope rasta ostvarene tokom posmatranog perioda,

su ujednačene. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, bruto prihodi su uvećani za 6,3%, dok su neto prihodi uvećani za 6,1%.

U strukturi prihoda od PDV-a, prihodi naplaćeni pri uvozu roba učestvuju sa 61%, dok se ostatak prihoda odnosi na prihode iz prometa domaćih roba i usluga. Naplaćeni prihodi od PDV-a pri uvozu roba, u prva tri mjeseca 2019. godine su iznosili oko 738 miliona KM, i u odnosu na naplaćene prihode od PDV-a pri uvozu za isti period prethodne godine, bilježe rast za oko 4,0%. Naplaćeni prihod od PDV-a, koji se odnosi na promet domaćih roba i usluga, u prva tri mjeseca 2019. godine, iznosio je oko 499 miliona KM i u odnosu na naplaćeni prihod od PDV-a za isti period prethodne godine, bilježi rast za 9,8%.

Tabela 1: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	struktura 2019	K1 2017	K1 2018	K1 2019	jan	feb 2019	mar
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	3,5	10,3	7,2	9,3	2,8	9,2
Povrati	18,8	17,5	9,2	7,0	3,2	12,3	6,6
Neto prihodi - prikupljeno	81,2	0,6	10,5	7,2	10,9	1,0	9,9
PDV	50,3	2,3	8,4	6,1	9,9	-0,2	9,4
Carine	3,9	10,4	7,2	7,1	-2,5	12,7	9,4
Akcize	19,6	-3,4	5,5	4,0	3,1	-4,6	13,6
Putarine	6,6	4,2	46,4	21,8	58,4	4,9	13,4
Ostali prihodi	0,3	-1,6	6,9	2,9	-7,7	-3,2	17,8
Neusklađeni prihodi	0,6	-70,8	247,2	42,6	43,7	207,9	...
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	4,1	9,9	6,9	7,6	3,4	9,5
Minimalne rezerve	20,4	17,3	16,7	3,9	5,5	21,0	-8,7
Budžeti	79,6	1,4	8,3	7,6	8,2	0,0	15,2
Servisiranje vanjskog duga	12,0	41,4	18,1	-10,5	-18,0	-5,8	-9,5
FBIH	7,5	44,2	14,8	-12,7	-22,6	-5,6	-11,7
RS	4,4	36,3	22,3	-8,5	-9,5	-6,3	-9,0
BD	0,1	69,6	143,3	54,1	-53,3	64,6	50,1
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	67,6	-3,0	6,7	10,9	11,0	0,6	23,7
Institucije BiH	10,8	0,8	-1,6	-1,6	0,0	0,0	-4,5
FBIH	36,7	-3,5	10,0	13,0	13,2	0,1	29,8
RS	17,8	-4,9	5,7	14,9	13,2	2,4	35,4
BD	2,3	0,5	7,7	4,0	7,6	-2,9	9,2

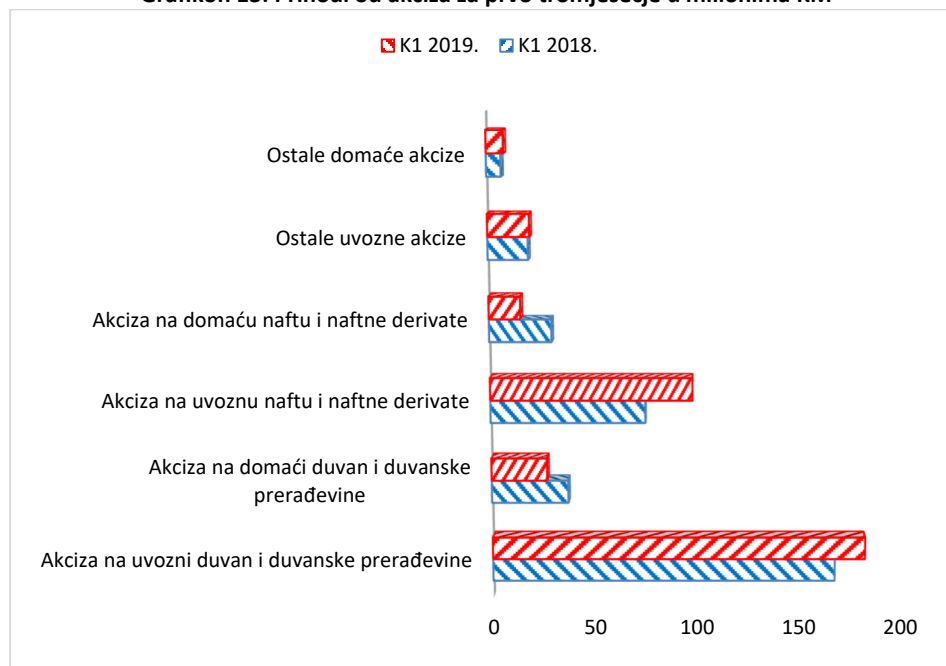
Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

Akcize. Po osnovu akciza, za prva tri mjeseca 2019. godine, bruto prihodi su iznosili oko 350 miliona KM, dok su neto prihodi iznosili oko 347 miliona KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, prihodi od akciza su viši za oko 4%.

U strukturi prihoda od akciza dominiraju akcize na uvozne proizvode sa oko 86%, koje su tokom posmatranog perioda rasle stopom od oko 14,7% g/g. U istom periodu, prihodi od akciza na domaće proizvode manji su za oko 32% g/g.

Najveća kategorija akciznih proizvoda sa udjelom od oko 60% jesu duvan i duvanske prerađevine. Prihodi od akciza na navedene proizvode veći su za 2,3% g/g. Sledeća kategorija po značaju (sa oko 32% udjela) jeste nafta i naftni derivati, a akcizni prihodi po osnovu ovih proizvoda su viši za 7,7% g/g. Prihodi po osnovu ostalih akciza su viši za 7,6% u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

Grafikon 13: Prihodi od akciza za prvo tromjesečje u milionima KM

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

Carine. U prvom tromjesečju 2019. godine bruto prihodi od carina su iznosili oko 72 miliona KM, dok su neto prihodi iznosili oko 70 miliona. U poređenju sa istim periodom prethodne godine neto prihodi su ostvarili rast od oko 7%.

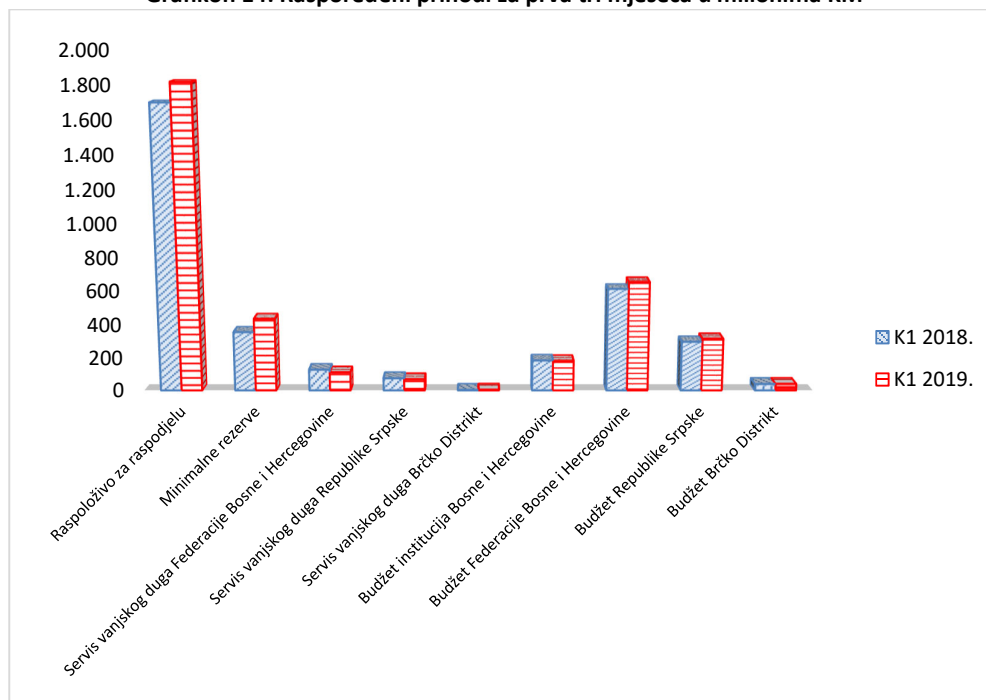
Putarine. Prihodi od putarina, tokom posmatranog perioda, su iznosili oko 137 miliona KM. Prihodi od putarina su za oko 22% viši u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

Raspoređeni prihodi. Raspoloživi prihodi za raspodjelu na kraju prvog tromjesečja 2019. godine su iznosili oko 1,8 milijarde KM. Nakon izdvajanja sredstava za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva u BiH (putarina 0,25 KM) u iznosu od oko 87 miliona KM, minimalne rezerve u iznosu od oko 351 milion KM i sredstava za finansiranje Institucija Bosne i Hercegovine u iznosu od oko 181 milion KM, UIO je izvršila raspored preostalih sredstava u iznosu od oko 1,2 milijarde KM krajnjim korisnicima.

Od tog iznosa Federaciji Bosne i Hercegovine je doznačeno ukupno oko 768 miliona KM (oko 111 miliona KM se odnosi na servisiranje obaveza vanjskog duga), Republici Srpskoj je doznačeno oko 385 miliona KM (oko 68 miliona KM se odnosi na servisiranje obaveza vanjskog duga) i Brčko Distriktu oko 43 miliona KM (preko 3 miliona KM se odnosi na servisiranje obaveza vanjskog duga).

U poređenju sa istim periodom prethodne godine raspoređena sredstva sa Jedinstvenog računa UIO za servis vanjskog duga su manja za 10,5%, dok su raspoređena sredstva korisnicima, nakon servisiranja obaveza vanjskog duga uvećana za 10,9%.

Grafikon 14: Raspoređeni prihodi za prva tri mjeseca u milionima KM

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

Tabela 2: Raspoređeni prihodi u prvom kvartalu u milionima KM

	K1 2017.	K1 2018.	K1 2019.
Raspoloživo za raspodjelu	1.544,64	1.697,69	1.814,42
Minimalne rezerve	324,2	356,9	437,7
Servis vanjskog duga Federacije Bosne i Hercegovine	110,6	127,0	110,8
Servis vanjskog duga Republike Srpske	60,9	74,5	68,1
Servis Vanjskog duga Brčko Distrikta	0,9	2,1	3,3
Budžet Institucija BiH	186,8	183,9	180,9
Budžet Federacije Bosne i Hercegovine	550,2	616,5	657,6
Budžet Republike Srpske	275,2	298,0	316,8
Budžet Brčko Distrikta	35,8	39,0	39,2

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

Direktni porezi

Za prvo tromjesečje 2019. godine, ukupni prihodi od poreza i doprinosa u Bosni i Hercegovini, a koje su naplatile entitetske poreske uprave viši su za 6,3% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Tokom posmatranog perioda, entitetske poreske uprave su po osnovu direktnih poreza, doprinosa i ostalih prihoda iz svojih nadležnosti ukupno naplatile nešto manje od 2 milijarde KM prihoda.

Tabela 3: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i ostali prihodi

Naziv prihoda	K1 FBiH			K1 RS			K1 BiH		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2018	2019		2018	2019		2018	2019	
Direktni porezi	266,0	284,8	7,1	156,7	143,6	-8,3	422,7	428,4	1,4
<i>Porez na dohodak</i>	<i>107,6</i>	<i>121,9</i>	<i>13,3</i>	<i>61,4</i>	<i>49,6</i>	<i>-19,3</i>	<i>169,0</i>	<i>171,5</i>	<i>1,5</i>
<i>Porez na dobit</i>	<i>106,6</i>	<i>110,1</i>	<i>3,2</i>	<i>88,7</i>	<i>88,1</i>	<i>-0,7</i>	<i>195,4</i>	<i>198,2</i>	<i>1,4</i>
<i>Porezi građana</i>	<i>51,4</i>	<i>52,5</i>	<i>2,2</i>	<i>6,6</i>	<i>6,0</i>	<i>-9,1</i>	<i>57,9</i>	<i>58,5</i>	<i>0,9</i>
<i>Ostali porezi</i>	<i>0,4</i>	<i>0,3</i>	<i>-31,9</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,4</i>	<i>0,3</i>	<i>-31,9</i>
Takse, kazne i naknade	181,5	194,1	6,9	99,0	106,2	7,3	280,6	300,3	7,0
Doprinosi	807,0	868,1	7,6	341,9	371,7	8,7	1.148,9	1.239,8	7,9
<i>PIO</i>	<i>448,3</i>	<i>487,9</i>	<i>8,8</i>	<i>194,5</i>	<i>210,7</i>	<i>8,3</i>	<i>642,8</i>	<i>698,6</i>	<i>8,7</i>
<i>Zdravstvo</i>	<i>321,3</i>	<i>340,3</i>	<i>5,9</i>	<i>121,5</i>	<i>133,2</i>	<i>9,6</i>	<i>442,8</i>	<i>473,5</i>	<i>6,9</i>
<i>Nezaposleni</i>	<i>37,4</i>	<i>39,8</i>	<i>6,5</i>	<i>8,0</i>	<i>8,7</i>	<i>8,5</i>	<i>45,4</i>	<i>48,5</i>	<i>6,8</i>
<i>Dječija zaštita</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-</i>	<i>16,4</i>	<i>17,8</i>	<i>8,5</i>	<i>16,4</i>	<i>17,8</i>	<i>8,5</i>
<i>Zapošljavanje invalida</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-</i>	<i>1,4</i>	<i>1,3</i>	<i>-8,0</i>	<i>1,4</i>	<i>1,3</i>	<i>-8,0</i>
UKUPNO	1.254,5	1.347,0	7,4	597,6	621,6	4,0	1.852,1	1.968,5	6,3

Izvor: entitetske poreske uprave

Doprinosi. Prihodi od doprinosa u prvom tromjesečju posmatrane godine iznosili su oko 1,2 milijardu KM, što je u poređenju sa istim periodom prethodne godine više za 7,9%. Najveća kategorija prihoda od doprinosa jesu doprinosi za penziono-invalidsko osiguranje koje su ostvarili rast od 8,7% g/g.

Direktni porezi. Ukupni prihodi od direktnih poreza, tokom posmatranog perioda, su ostvarili skromnu stopu rasta od 1,4% g/g. Najvećim dijelom, ovako niska stopa rasta je rezultat izmjene propisa iz oblasti poreske politike u Republici Srpskoj u 2018. godini. Sa druge strane, tokom marta mjeseca prihodi od direktnih poreza u nadležnosti poreske uprave Federacije Bosne i Hercegovine, su ostvarili negativnu stopu rasta, koja je usporila njihov rast tokom posmatranog perioda. Analizirajući poreze na dohodak po vrstama poreske osnovice, uočava se da izmjene zakona o porezu na dohodak u Republici Srpskoj nisu bitnije uticale samo na prihode od kapitala i prihode od samostalnih djelatnosti. Primjena zakona najviše uticaja je imala na lična primanja. Prihodi od poreza na dohodak u Republici Srpskoj, za prva tri mjeseca su smanjeni za 19% g/g. Uz povećanje istih u Federaciji Bosni i Hercegovini (čiji udio je 2/3 u ukupnim prihodima od poreza na dohodak u Bosni i Hercegovini sa stopom rasta od 13,3% g/g), rast prihoda od poreza na dohodak u Bosni i Hercegovini na kraju posmatranog tromjesečja dosta je skroman (1,5% g/g).

Porez na dobit je druga kategorija, po značaju, direktnih poreza. Takođe, i ova kategorije prihoda, u Bosni i Hercegovini, na kraju posmatranog tromjesečja je zabilježila skromnu stopu rasta. Razlog za to leži kod obje poreske uprave (u Republici Srpskoj ostvareno smanjenje, a u Federaciji Bosne i Hercegovine skroman rast).

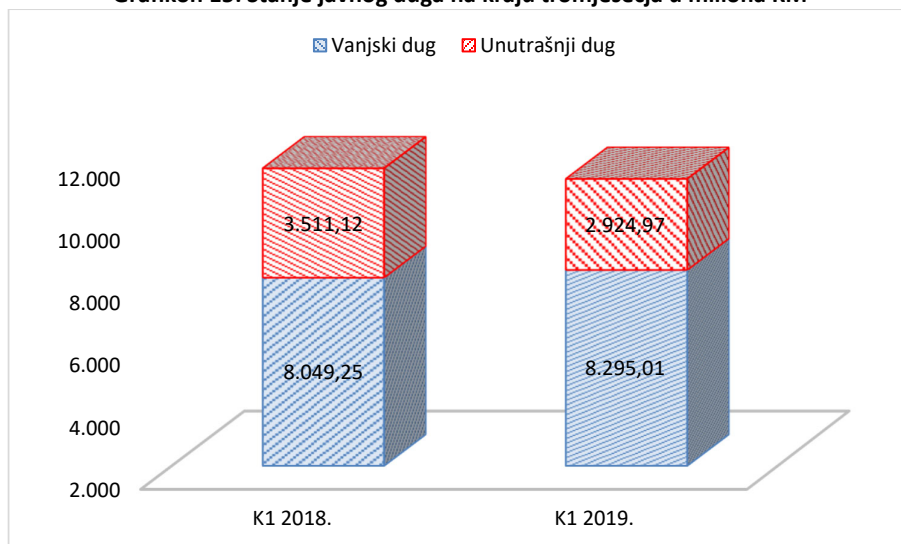
Ostali prihodi. Kategorija ostalih prihoda iz nadležnosti entitetskih poreskih uprava, a koju čine prihodi po osnovu raznih taksi, kazni i naknada su ostvarili povećanje od 7,0% g/g. Ako se analiziraju pojedinačne kategorije ostalih prihoda, rast je ostvaren zahvaljujući povećanoj naplati naknada po različitim osnovama.

Javni dug

Ukupni javni dug na kraju posmatranog tromjesečja 2019. godine, prema preliminarnim podacima Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu MFT), je iznosio oko 11,2 milijardi

KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, ukupni javni dug je manji za 2,9%. Uprkos porastu vanjskog duga, koji čini 74% ukupnog duga, na smanjenje zaduženosti najviše je uticalo značajno smanjenje unutrašnjeg duga Bosne i Hercegovine.

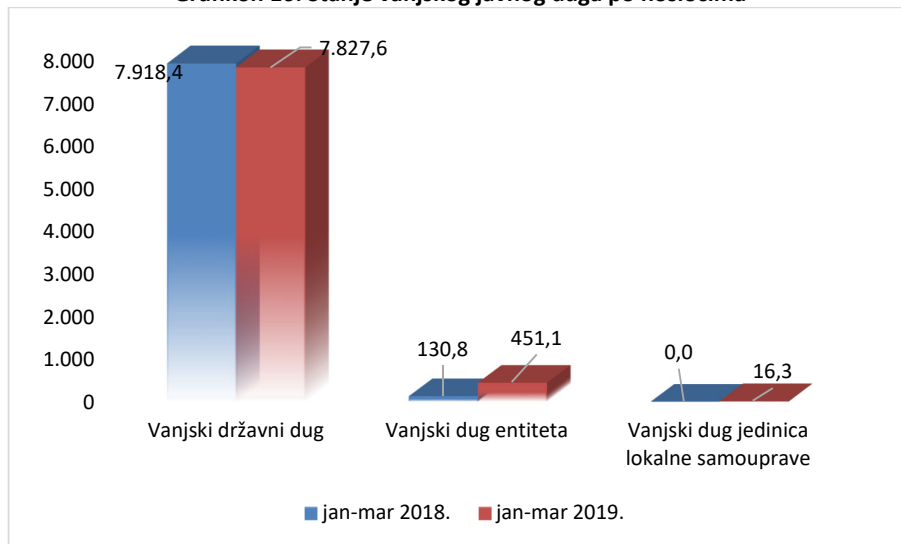
Grafikon 15: Stanje javnog duga na kraju tromjesečja u miliona KM

Izvor: MFT Bosne i Hercegovine

Vanjski javni dug. Prema preliminarnim podacima MFT Bosne i Hercegovine, vanjski javni dug (sa javnim dugom entiteta i Brčko Distrikta i vanjskim dugom jedinica lokalne samouprave) na kraju posmatranog tromjesečja 2019. godine, dostigao je iznos od 8,3 milijarde KM, što je za 3,1% više nego u istom periodu prethodne godine.

Grafikon 16: Stanje vanjskog javnog duga po nosiocima

Izvor: MFT Bosne i Hercegovine

Najveći udio u vanjskom dugu se odnosi na dug Federacije Bosne i Hercegovine (57,3%), zatim slijede Republika Srpska sa učešćem od 41,2%, Institucije Bosne i Hercegovine sa 0,9% i Brčko Distrikt sa 0,6%. U strukturi vanjskog duga, prema kreditorima, najveći udio (34,0%) se odnosi na kredite uzete kod

Svjetske banke. Zatim slijedi krediti uzeti kod Evropske investicione banke (u daljem tekstu EIB) sa 24% učešća u ukupnim kreditima. U strukturi vanjskog duga, prema valutama, dominira dug u evrima (58,8%). Zatim slijede krediti uzeti u specijalnim pravima vučenja (SDR) sa 26,1% i dolarima 7,0%. Što se tiče strukture vanjskog duga, prema kamatnim stopama, najveći udio (59,8%) imaju krediti sa fiksnom kamatnom stopom.

Tokom posmatranog tromjesečja, povučeno je oko 150 miliona KM novih kreditnih sredstava, što je za oko 58% manje nego u istom periodu prethodne godine. Povučena sredstva entiteta, tokom posmatranog perioda, značajno su smanjenja. Novo kreditno zaduženje Brčko Distrikta značajno je uvećano (iako je njegov udio jako mali). Novih zaduženja kod Institucija Bosne i Hercegovine, tokom posmatranog perioda tekuće godine nije bilo.

Ukupno servisirane obaveze po osnovu vanjskog duga, u K1 2019. godine su iznosile oko 130 miliona KM, što je za oko 40% manje nego u istom periodu prethodne godine. Od tog iznosa, 76% se odnosi na servis glavnice vanjskog duga (98,7 miliona KM). Servis glavnice vanjskog duga smanjen je za 45,4%, dok su kamate, servisni i ostali troškovi porasli za 2,4%, u poređenju sa istim periodom 2018. godine. U strukturi servisiranih obaveza vanjskog duga, po kreditorima, dominiraju otplate duga prema Svjetskoj banci (29,5%) i EIB (24,3%).

Prema podacima MFT Bosne i Hercegovine, u K1 2019. godine, ukupno je plaćeno oko 994,5 hiljada KM penala za odobrena, a neangažovana kreditna sredstva. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, plaćeni penali su viši za 55%. 70,6% plaćenih sredstava je prema Evropskoj banci za obnovu i razvoj (EBRD) po osnovu sledećih projekata: koridor Vc 2, gradske saobraćajnice Sarajevo, vodovod Visoko, obilaznica Brčko Distrikt i željeznice 2. 15,8% sredstava plaćeno je Njemačkoj razvojnoj banci za nepovučena sredstva za projekat vjetroelektrane, a 13,6% sredstava prema Svjetskoj banci (WB IBRD) za projekat modernizacije putnog sektora.

Unutrašnji javni dug. Unutrašnji dug, prema podacima MFT Bosne i Hercegovine, je na kraju prvog tromjesečja iznosio oko 3 milijarde KM, i u poređenju sa istim periodom prethodne godine manji je za 16,7%. Ako se posmatra unutrašnji dug prema nosiocima, uočava se smanjenje istog kod entitetskih vlada, kantona i gradova, dok je povećanje bilo prisutno kod opština i fondova socijalne sigurnosti. Na smanjenje duga vlada entiteta najviše se odrazilo smanjenje duga po osnovu stare devizne štednje, opštih obaveza kao i dug po osnovu trezorskih zapisa.

Dug vlada entiteta i Brčko Distrikta na kraju posmatranog perioda je iznosio oko 2 milijarde KM, i u poređenju sa istim periodom prethodne godine manji je za 26,5%. Na njegovo smanjenje uticalo je smanjenje duga po osnovu stare devizne štednje, opštih obaveza, dugoročnih obveznica, trezorskih zapisa i obaveza po kreditima.

Dug kantona tokom prvog tromjesečja 2019. godine je smanjen za skromnih 0,5%, u poređenju sa istim periodom 2018. godine i na kraju perioda je iznosio oko 207 miliona KM. Na njegovo smanjenje uticalo je smanjenja obaveza po kreditima. A kod obaveza po osnovu emisije dugoročnih obveznica prisutan je porast duga.

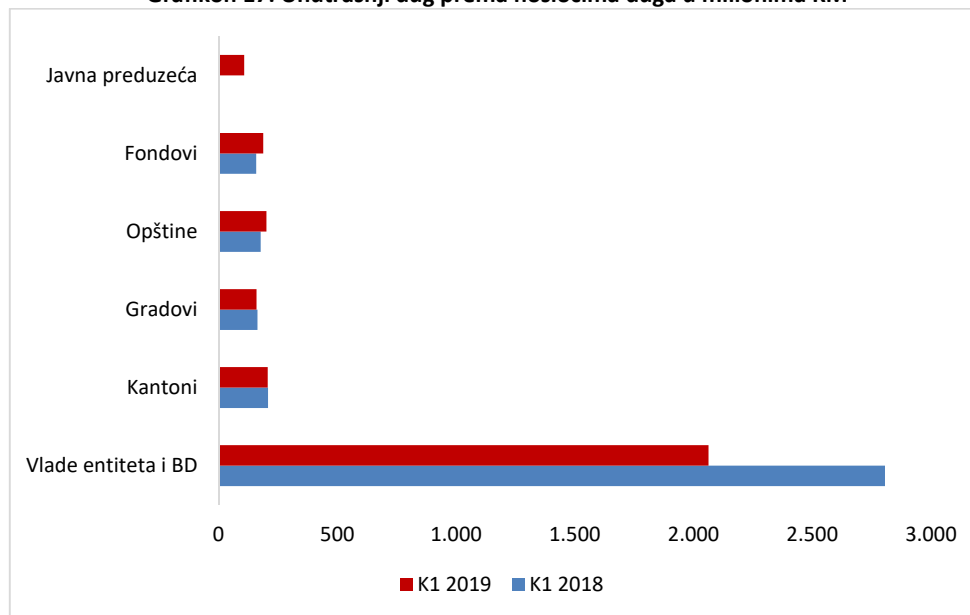
Dug gradova manji je za 2,1% i iznosio je oko 160 miliona KM. Kao i kod kantona, i kod gradova je smanjenje duga rezultat smanjenja obaveza po kreditima, dok je zabilježen porast obaveza po dugoročnim obveznicama.

Kao što je ranije spomenuto, unutrašnji dug je uvećan kod opština i fondova socijalne sigurnosti. Unutrašnji dug opština, na kraju posmatranog perioda je iznosio oko 201 milion KM i veći je za 13,7% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Dug fondova socijalne sigurnosti iznosio je oko

187,5 miliona KM i veći je za 19,0% u poređenju sa istim periodom 2018. godine. Ovaj dio unutrašnjeg duga se odnosi na fond zdravstvene zaštite Republike Srpske.

Ukupan unutrašnji dug Federacije Bosne i Hercegovine je iznosio oko 1,1 milijardu KM, Republike Srpske oko 1,8 milijardi KM, dok je unutrašnji dug Brčko Distrikta iznosio svega 2,8 miliona KM.

Grafikon 17: Unutrašnji dug prema nosiocima duga u milionima KM

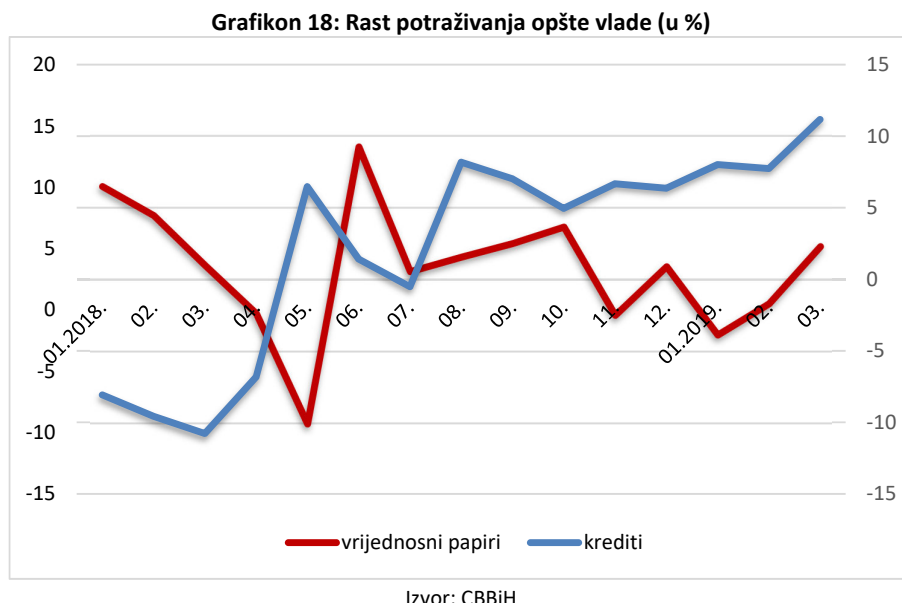
Izvor: MFT Bosne i Hercegovine

Potraživanja opšte vlade²⁰. Prema preliminarnim podacima Centralne Banke Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu CBBiH) ukupna potraživanja sektora opšte vlade na kraju prvog tromjesečja 2019. godine dostigla su iznos oko 2,4 milijarde KM.

U poređenju sa istim periodom prethodne godine, ista su veća za 7,8%. Na rast komercijalnog vida zaduživanja sektora opšte vlade uticao je porast kredita kod komercijalnih banaka (sa rastom od 15,5%) i porast zaduživanja putem vrijednosnih papira (sa rastom od 2,3%). Kretanje duga po ovom osnovu jasno se može vidjeti sa grafikona ispod.

Ukupna potraživanja Republike Srpske, na kraju posmatranog perioda, su iznosila oko 1,6 milijardi KM, Federacije Bosne i Hercegovine oko 780 miliona KM, a Brčko Distrikta oko 3 miliona KM.

²⁰ U skladu sa GFS Priručnikom, sektor opšte vlade definiše se tako da obuhvata sve entitete koji obavljaju funkcije vlade kao njihove osnovne djelatnosti. On ne obuhvata poslovna poduzeća u vlasništvu vlade koja proizvode robe i/ili usluge te ostvaruju profit prodajom istih po ekonomskim cijenama. U opštu vladu uključeni su i fondovi socijalne zaštite, tj. fondovi za penzijsko-invalidsko osiguranje, zapošljavanje, zdravstvo, dječiju zaštitu i za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, te vanbudžetski fondovi za izgradnju puteva odnosno JP direkcije za izgradnju i održavanje cesta svih nivoa vlasti kao i JP autoputevi u oba entiteta.

Zaduživanje Federacije Bosne i Hercegovine po oba oblika komercijalnog zaduživanja je smanjeno, dok je u Republici Srpskoj povećano, što je i rezultiralo povećanjem duga po ovom osnovu.

Prema entitetskim kalendarima aukcija vrijednosnih papira za 2019. godinu²¹, vlade su planirale ukupno zaduživanje u iznosu od oko 901 milion KM, putem kratkoročnih instrumenta duga (trezorski zapisi), i dugoročnih instrumenta (obveznice). Istim kalendarom, za prvo tromjesečje, Federacija Bosne i Hercegovine nije planirala zaduženje, dok je Republika Srpska planirala tri aukcije. U skladu sa spomenutim kalendarom, Republika Srpska je održala jednu aukciju trezorskih zapisa sa rokom dospelja od 6 mjeseci, kamatnom stopom od 0,10% i iznosom od 20 miliona KM, i dvije aukcije obveznica sa rokom dospelja od 5 godina, kamatnim stopama od 2,5% i 2,2% i iznosom od 71 milion KM. Realizacijom navedenih aukcija Republika Srpska je time ispunila 34% plana zaduživanja za 2019. godinu.

Centralna vlada Bosne i Hercegovine²²

U vrijeme izrade Ekonomskih trendova za prvo tromjesečje 2019. godine, nisu bili dostupni podaci o operacijama sektora Centralne vlade Bosne i Hercegovine.

²¹ <http://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mf/PPP/ud/ka/Pages/default.aspx>
<http://www.fmf.gov.ba/v2/userfiles/userfiles/file/2019/Indikativni%20kalendar%20izdanja%20vrijednosnih%20papira%20FBiH%20za%202019.pdf>

²² U skladu sa GFS Priručnikom, Centralna vlada predstavlja podsektor opšte vlade i ona je nivo vlade čija se politička nadležnost proteže preko cijelog teritorija države i obično uključuje odgovornost za oporezivanje, odbranu, međunarodne odnose, socijalnu zaštitu, obrazovanje i ekonomsku politiku. Za svrhu međunarodnog poređenja, „centralna vlada” u skladu sa GFS-om za Bosnu i Hercegovinu definiše kao konsolidovanje svih nivoa vlada osim opštinske, koja je klasifikovana kao lokalna vlada.

III CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR

Cijene

- U Bosni i Hercegovini u K1 2019. godine rast ukupnog nivoa cijena od 1%.
- Cijena sirove nafte na svjetskom tržištu u K1 2019. godine niža za 6,4% g/g.

U prvom tromjesečju 2019. godine nastavljen je rast cijena u Bosni i Hercegovini. Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u periodu K1 2019/K1 2018 iznosila je 1%. Iako su u posmatranom periodu cijene u mnogim odjeljcima bile uvećane naznačajniji doprinos rastu cijena bio je u odjeljcima prevoza, alkoholnih pića i duvana, stanovanja, vode, el. energije, plina i dr. energenata, hrane i bezalkoholnih pića.

Cijene u odjeljku prevoza u periodu K1 2019/K1 2018 su veće za 4,5% na šta su značajan uticaj u okviru ovog odjeljka imale cijene goriva (dizel, bezin) za lična prevozna sredstva i usluge prevoza. Ipak, primjećuje se da je indeks cijena u posmatranom odjeljku u odnosu na kraj godine bio nešto manji. Prosječna cijena sirove nafte u K1 2019. godine iznosila je 60,5 \$/barelu i niža je za 6,4% u odnosu na cijenu nafte u istom periodu 2018. godine. Međutim, primjetno je da cijena sirove nafte od januara postepeno raste (tabela ispod).

Tabela 4: Cijene sirove nafte i indeks hrane na svjetskom tržištu

	I 2019	II 2019	III 2019	ProsjeK K1
Sirova nafta, prosjek (\$/barelu)	56,6	61,1	63,8	60,5
Stopa rasta g/g	-14,6%	-3,7%	-0,6%	-6,4%
Indeks hrane (2010=100)	87,0	87,5	86,2	86,9
Stopa rasta g/g	-4,0%	-5,9%	-8,3%	-6,1%

Izvor: Svjetska banka

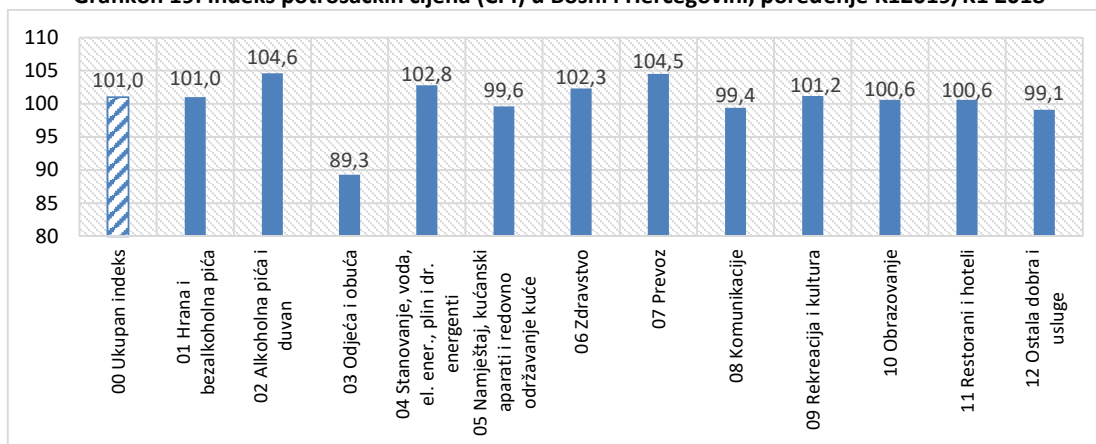
Rast cijena u odjeljku alkoholnih pića i duvana od 4,6% u periodu K1 2019/K1 2018 rezultat je nastavka usklađivanja akcizne politike na cigarete i duvan u Bosni i Hercegovini sa zakonodavstvom EU. Od 1. januara 2019. godine prema Odluci²³ o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje došlo je do povećanja cijena cigareta i duvana u Bosni i Hercegovini.

Uslijed rasta cijena tečnih i čvrstih goriva, kao i najamnina za stanovanje u odjeljku stanovanja, vode, el. energije, plina i dr. energenata cijene su uvećane za 2,8% u periodu K1 2019/K1 2018. Istovremeno, cijene plina, el. energije i vode nisu se značajno mijenjale. Iako su u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića u periodu K1 2019/K1 2018 cijene uvećane 1% (prvenstveno zbog rasta cijena hrane), njihov doprinos rastu ukupne inflacije bio je značajan zbog velikog udjela u indeksu potrošačkih cijena.

Suprotno, rast ukupnog nivoa cijena u Bosni i Hercegovini djelimično je usporen smanjenjem cijena u odjeljcima odjeće i obuće, namještaja, kućanskih aparata i redovnog održavanja kuće, komunikacija te ostalih dobara i usluga.

²³ Minimalna akciza za pakovanje cigareta od 20 komada iznosi 2,86 KM, a specifična akciza 1,65 KM za isto pakovanje. Akciza na duvan za pušenje utvrđuje se u visini od 80% minimalne akcize na cigarete utvrđene u članu 3. stav (3) ove odluke iskazane za 1000 komada cigareta i iznosi 114,40 KM po kilogramu. Izvor: Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2019. godinu.

Grafikon 19: Indeks potrošačkih cijena (CPI) u Bosni i Hercegovini, poređenje K12019/K1 2018

Izvor: BHAS

Monetarni sektor

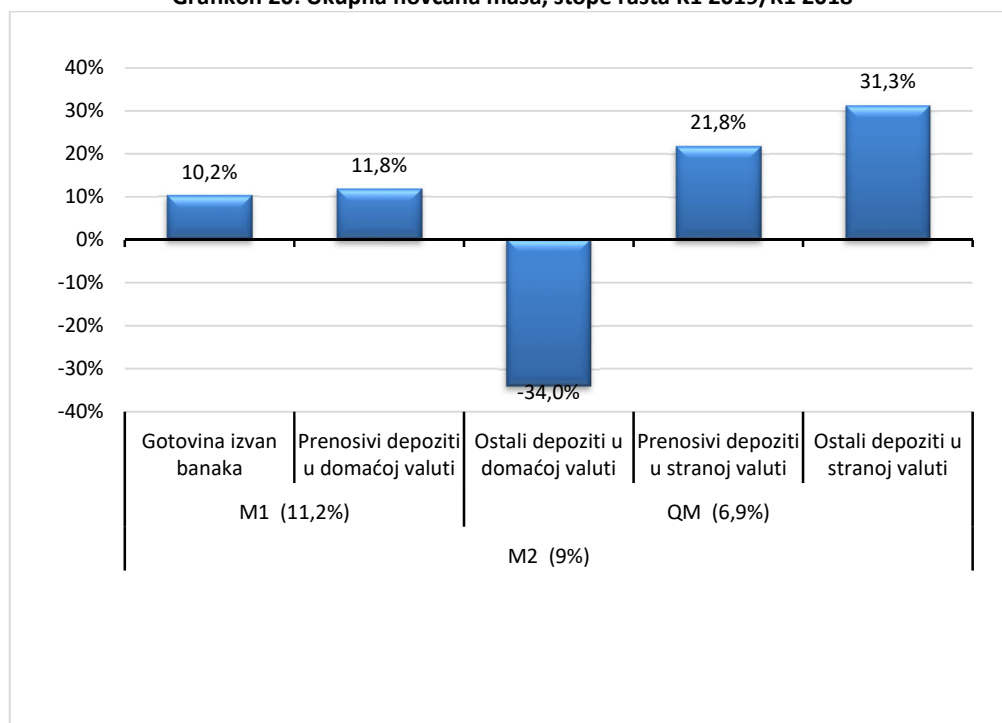
- *Nastavljen rast ukupne novčane mase.*
- *Prosječna stopa obavezne rezerve nije se mijenjala i iznosi 10%.*

U martu 2019. godine ukupna novčana masa (u nastavku teksta M2) iznosila je 24,4 mlrd. KM i veća je za 2 mlrd. KM u odnosu na mart 2018. godine odnosno za 9%. Posmatrajući kretanje komponenti novčane mase primjećuje se da su i transakcijski novac (u nastavku teksta M1) i kvazi novac (u nastavku teksta QM) uvećani u posmatranom periodu. Međutim, nešto veći doprinos rastu M2 dao je M1 sa 5,4 p.p. dok je doprinos QM rastu M2 bio 3,6 p.p. U okviru M1 prenosivi depoziti u domaćoj valuti u martu 2019. godine su uvećani 11,8% g/g uz doprinos rastu M2 3,7 p.p. S druge strane, u okviru QM, najveći doprinos rastu M2 dali su su ostali depoziti u stranoj valuti (8 p.p.) sa stopom rasta od 31,3% g/g. Visoka stopa rasta ostalih depozita u stranoj valuti rezultat je metodoloških izmjena.

CBBiH je napravila metodološke izmjene vezano za statistiku monetarnog i finansijskog sektora, a u vezi s klasifikacijom finansijskih instrumenata s deviznom klauzulom. Na ovaj način je obavljeno važno usklađivanje s međunarodnim standardima, te tako poboljšao kvalitet i međunarodna uporedivost podataka. Novi Priručnik i Vodič za kompilaciju monetarne i finansijske statistike Međunarodnog monetarnog fonda iz 2016. godine, kao i Evropski statistički standardi (ESA 2010), propisuju da se instrumenti s valutnom klauzulom trebaju klasifikovati kao instrumenti u stranoj valuti. U skladu s tim je, počevši od januarskih podataka 2019. godine, napravljena reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (kredita, vrijednosnih papira, depozita) originalno iskazanih u KM, a koji imaju valutnu klauzulu, s pozicija domaće valute u pozicije strane valute. Izvor: CBBiH.

Zbog navedenih metodoloških izmjena ostali depoziti u domaćoj valuti imali su negativnu stopu rasta (grafikon ispod) odnosno negativan doprinos rastu M2 (-6,2 p.p.). Iako su prenosivi depoziti u stranoj valuti imali veliku stopu rasta njihov doprinos rastu M2 bio je znatno manji (1,8 p.p.) zbog manjeg udjela.

Grafikon 20: Ukupna novčana masa, stope rasta K1 2019/K1 2018

Izvor: CBBiH

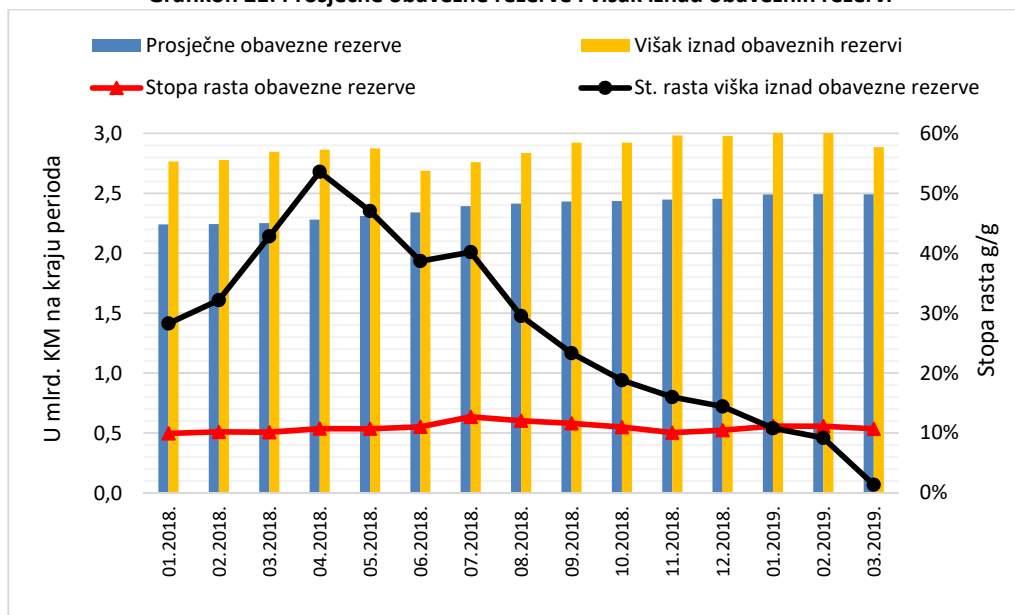
Rezervni novac (u nastavku teksta M0) u martu 2019. godine iznosio je 10,1 mlrd. KM što je više za 5,2% u odnosu na mart 2018. godine. Posmatrajući kretanje svih komponenti M0 primjećuje se da je najveći doprinos rastu dala gotovina izvan monetarnih vlasti (4,6 p.p.) sa stopom rasta od 10,1% g/g. Najveću stopu rasta imali su prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti (58,3% g/g). Međutim, prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti imali su znatno manji doprinos ukupnom rastu M0 (0,5 p.p.) zbog malog udjela. Pokrivenost rezervnog novca deviznim rezervama u martu 2019. godine iznosila je 113,2% čime su ispoštovane odredbe valutnog odbora.

Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH u martu 2019. godine veći je za 5,5% u odnosu na mart 2018. godine i iznosi 5,4 mlrd. KM. U strukturi prosječnog salda računa obaveznih rezervi 46,3% (2,5 mlrd. KM) se odnosi na prosječne obavezne rezerve, a 53,7% (2,9 mlrd. KM) čini višak iznad obaveznih rezervi. Prosječne obavezne rezerve u posmatranom mjesecu su uvećane za 10,7% g/g, a višak iznad obavezne rezerve je uvećan za 1,4% g/g. Prosječna stopa obavezne²⁴ rezerve u martu 2019. godine nije se mijenjala i iznosila je 10,0%, a implicitna²⁵ stopa obavezne rezerve iznosila je 21,6%.

²⁴ Prosječna stopa obavezne rezerve = Prosječne obavezne rezerve/ osnovica za obračun obavezne rezerve.

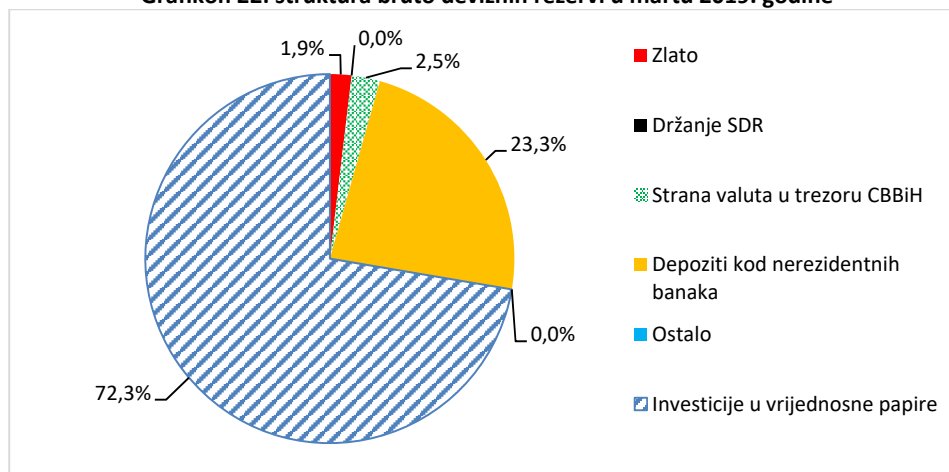
²⁵ Implicitna stopa obavezne rezerve = Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH/osnovica za obračun obaveznih rezervi.

Grafikon 21: Prosječne obavezne rezerve i višak iznad obaveznih rezervi

U martu 2019. godine bruto devizne rezerve su uvećane za 5,4% u odnosu na mart 2018. godine i iznose 11,5 mlrd. KM. U strukturi bruto deviznih rezervi najveći dio zauzimaju investicije u vrijednosne papire (72,3%) i iznose 8,3 mlrd. KM sa stopom rasta 4,7% u odnosu na mart 2018. godine. Drugi po zastupljenosti su depoziti kod nerezidentnih banaka (23,3%) i iznose 2,7 mlrd. KM sa stopom rasta 6,3% u odnosu na mart 2018. godine. Struktura bruto deviznih rezervi predstavljena je na grafikonu ispod.

Grafikon 22: struktura bruto deviznih rezervi u martu 2019. godine

Bankarski sektor u Bosni i Hercegovini

- *Ukupni finansijski rezultat bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini na kraju K1 2019. godine je veći za 5,6% g/g.*
- *Ukupno plasirani krediti na kraju K1 2019. godine veći za 5,7% g/g, a ukupni deponovani depoziti veći za 9,3% g/g.*

U Bosni i Hercegovini su na kraju K1 2019. godine su radile 23 banke²⁶. Prema konsolidovanom izvještaju CBBiH ukupan bilans bankarskog sektora je iznosio oko 31,15 mlrd. KM i veći je za 8,3% g/g. Gledajući dijelove aktive koji su učestvovali u bilansu, na kraju ovog perioda najveća su bila potraživanja od ostalih domaćih sektora sa učešćem od 30,4% sa dostignutih 9,5 mlrd. KM. Potraživanja od nefinansijskih privatnih preduzeća sa učešćem od 28,2% i iznosom od 8,8 mlrd. KM su bila druga po veličini u bilansu na strani aktive. Gledajući stranu pasive najznačajniji su bili prenosivi depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti sa učešćem 25% i dostignutih 7,8 mlrd. KM. Drugi po veličini su bili depoziti drugih domaćih sektora²⁷ u stranoj valuti sa učešćem od 23,9% i dostignutih 7,5 mlrd. KM.

Ukupan finansijski rezultat bankarskog sektora na kraju ovog perioda je iznosio 116,4²⁸ mil. KM i u odnosu na isto razdoblje prošle godine veći je za 5,6% g/g. U strukturi prihoda najveći dio 64% se odnosio na prihode od kamata dok 36% odnosilo na operativne prihode. Gledajući rashode najveći dio od 83,1% se odnosio na nekamatonske rashode a 16,9% na rashode od kamata. Najveći uticaj na pozitivan rezultat je imalo smanjenje neto gubitka od 87,9% u odnosu na isti period u prošloj godini.

Tabela 5: Finansijski rezultat bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini na kraju perioda

R.br.	U milionima KM	K12018	K12019	promjena g/g
1	<i>Prihodi od kamata i slični prihodi</i>	257,15	253,37	-1,5%
2	<i>Operativni prihodi</i>	138,98	142,45	2,5%
3	UKUPNI PRIHODI (1+2)	396,13	395,82	-0,1%
4	<i>Rashodi po kamatama i slični rashodi</i>	51,05	46,6	-8,7%
5	<i>Nekamatni rashodi</i>	231,6	229,63	-0,8%
6	UKUPNI RASHODI (4+5)	282,65	276,23	-2,3%
7	<i>Porezi</i>	3,34	3,24	-2,9%
8	NETO-DOBIT BANKARSKOG SEKTORA	111,39	116,56	4,6%
9	<i>Neto-gubitak</i>	1,09	0,13	-87,9%
10	UKUPAN REZULTAT	110,29	116,43	5,6%

Izvor: entitetske agencije za bankarstvo

Na kraju prvog kvartala 2019. godine vrijednost ukupno plasiranih kredita je imala stopu rasta 5,7% g/g te je dostigla 19,7 mlrd. KM. Gledajući strukturu, najveće učešće 47,6% su imali krediti plasirani stanovništvu sa dostignutih 9,4 mlrd. KM i stopom rasta 7,5% g/g. Drugi po veličini u strukturi

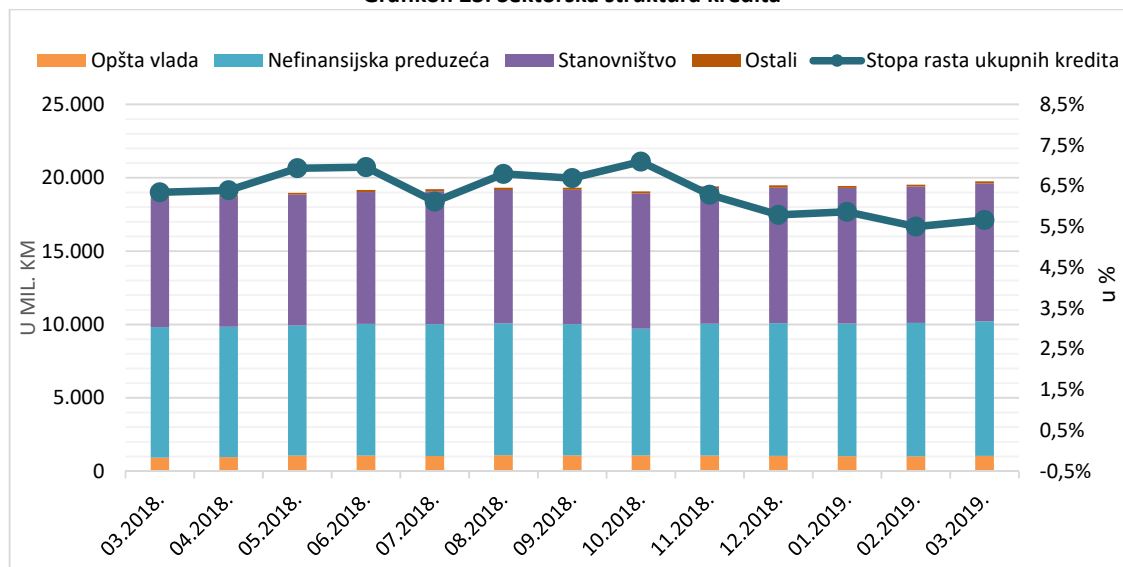
²⁶ Bankarski sektor podrazumijeva komercijalne banke bez CBBiH, odnosno monetarnih vlasti.

²⁷ Prenosivi i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj i stranoj valuti predstavljaju obaveze banaka prema necentralnoj vladi (kantona i opština), nefinansijskim javnim preduzećima, nefinansijskim privatnim preduzećima, ostalim finansijskim institucijama i ostalim domaćim sektorima (stanovništvu, neprofitnim institucijama i ostalim neklasifikovanim sektorima).

²⁸ Ukupan finansijski rezultat, ukupni prihodi i rashodi i ostali podaci iz izvještaja o dobitku i gubitku su nekonsolidovani podaci za bankarski sektor u Bosni i Hercegovini, a dobiveni su zbrajanjem podataka za Federaciju Bosne i Hercegovine i Republike Srpske koji su dobiveni od entitetskih agencija za bankarstvo.

plasmana u bili krediti nefinansijskim²⁹ preduzećima sa učešćem 46,4% koji su uz stopu rasta od 3% g/g dostigli vrijednost od 9,2 mlrd. KM.

Grafikon 23: Sektorska struktura kredita

Izvor: CBBiH

Gledajući kvalitet plasmana, nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima je manje u odnosu na prethodnu godinu. Procenat nekvalitetnih kredita u ukupno plasiranim kreditima fizičkim i pravnim osobama je bio 8,5%³⁰, što je manje za 1,16 p.p. u odnosu na isti period prošle godine.

Tabela 6: Klasifikacija kredita prema kvaliteti

Razdoblje	A	B	C	D	E	C-E (NPL)	učešće u ukupnim nekvalitetnim kreditima
Kreditni fizičkim osobama							
31.03.2018.	42,4%	1,4%	0,5%	0,4%	2,6%	3,5%	36,2%
29.03.2019.	43,3%	1,2%	0,4%	0,4%	2,2%	3,1%	36,0%
Kreditni pravnim osobama							
31.03.2018.	39,1%	6,2%	1,5%	2,4%	3,4%	7,3%	65,7%
29.03.2019.	42,5%	4,6%	0,7%	2,0%	2,7%	5,4%	64,0%
Ukupno krediti fizičkim i pravnim osobama							
31.03.2018.	83,6%	6,7%	1,5%	2,4%	5,7%	9,7%	100%
29.03.2019.	85,7%	5,8%	1,2%	2,4%	4,9%	8,5%	100%

Izvor: entitetske agencije za bankarstvo

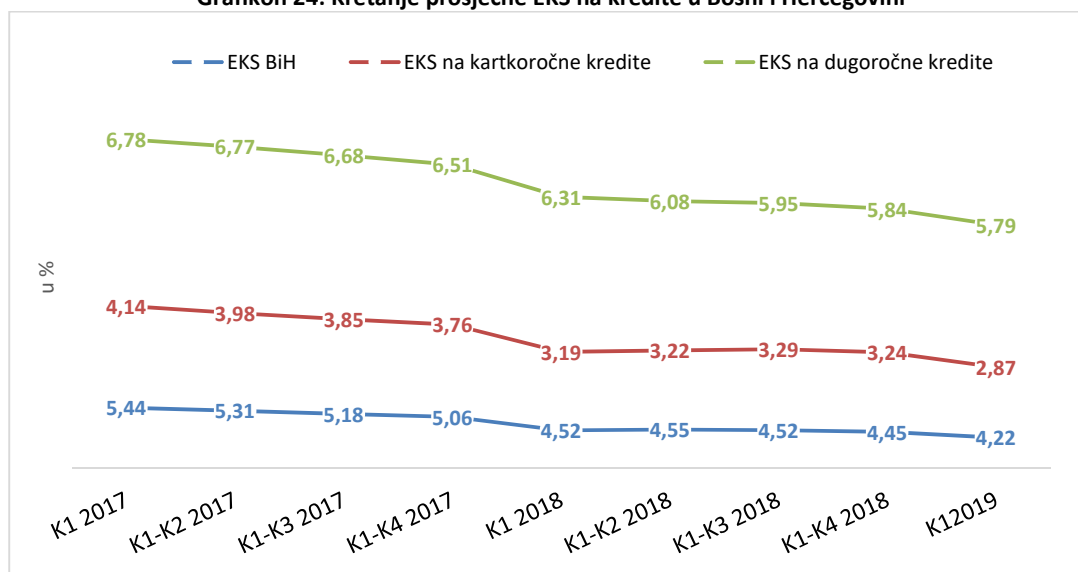
Prosječna efektivna kamatna stopa (u daljem tekstu EKS) na plasirane kredite u toku K1 2019. godine je iznosila 4,22% i zabilježila je pad od 0,3 p.p. u odnosu na isti period prošle godine kada je

²⁹ Sektor nefinansijskih preduzeća čine nefinansijska javna i nefinansijska privatna preduzeća. Sektor opšte vlade čine svi nivoi vlade u Bosni i Hercegovini. Za potrebe izrade ovog izvještaja u ostali sektor su uvršteni sektor ostalih finansijskih (nebankarskih) institucija te ostali sektori (prema sektorskoj strukturi koju je uradila CBBiH).

³⁰ Prema izvještaju CBBiH, Indikatori finansijskog zdravlja za bankarski sektor.

iznosila 4,52%. Prosječna EKS na ukupne kratkoročne kredite je ostvarila pad za 0,52 p.p. sa 3,19% (koliko je iznosila u istom periodu prošle godine) na 2,87%. U istom vremenskom periodu prosječna EKS na ukupne dugoročne kredite je zabilježila pad za 0,52 p.p. tj. sa 6,31% na 5,79%. Posmatrajući kredite prema sektorima tj. oblasti plasmana evidentan je trend pada EKS i prema stanovništvu i prema privredi. Tako je prosječna EKS na kredite stanovništvu u prvom kvartalu 2019. godine iznosila 7,09% i manja je za 0,4 p.p. u odnosu na isti period prošle godine kada je iznosila 7,49%. Prosječna EKS za kredite koji se plasiraju za sektor privrede je iznosila 3,04%, i zabilježila je pad za 0,32 p.p. u odnosu na isto razdoblje prošle godine kada je iznosila 3,36%.³¹

Grafikon 24: Kretanje prosječne EKS na kredite u Bosni i Hercegovini

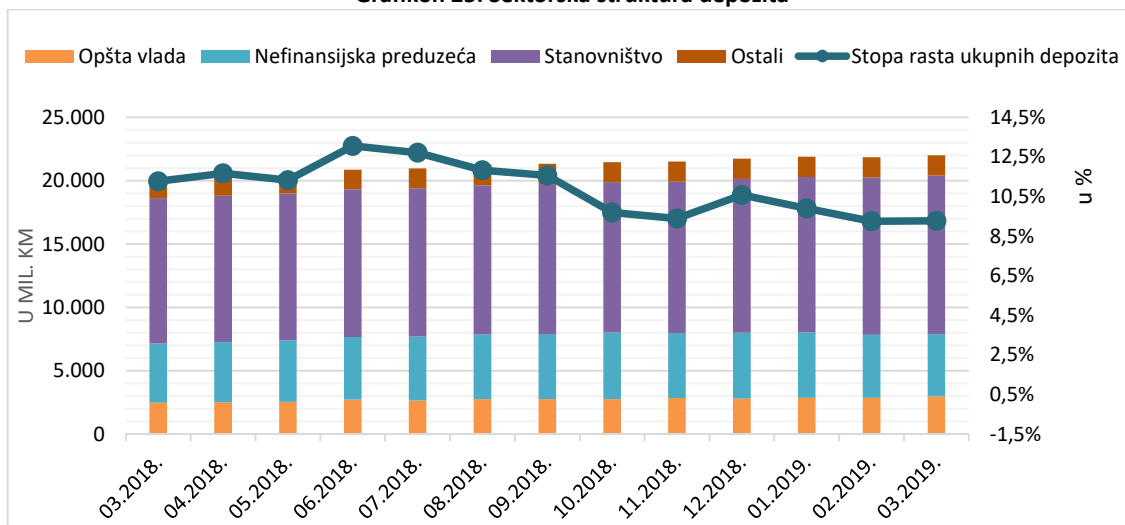

Izvor: entitetske agencije za bankarstvo

Ukupni depoziti na kraju prvog kvartala 2019. godine su dostigli 22 mlrd. KM uz stopu rasta od 9,3% g/g. Depoziti stanovništva su imali najveće učešće od 56,8% u ukupnim depozitima i sa stopom rasta od 9,2% g/g su dostigli 12,5 mlrd. KM. Depoziti nefinansijskih preduzeća su sa učešćem od 22,7% bili drugi po veličini i sa stopom rasta od 5,2% g/g su dostigli 5,2 mlrd. KM.

³¹ Ponderisana prosječna efektivna kamatna stopa na ukupne kredite/depozite za cijelu Bosnu i Hercegovinu dobivena je ponderisanim prosjekom ukupne efektivne kamatne stope na kredite/depozite za Republiku Srpsku i ukupne efektivne kamatne stope na kredite/depozite u Federaciji Bosne i Hercegovine. Podaci o iznosu kredita/depozita i kamatnih stopa po entitetima dobiveni su od entitetskih agencija za bankarstvo. Podaci o kamatnim stopama koje objavljuje CBBiH nalaze se u dodatku.

Grafikon 25: Sektorska struktura depozita

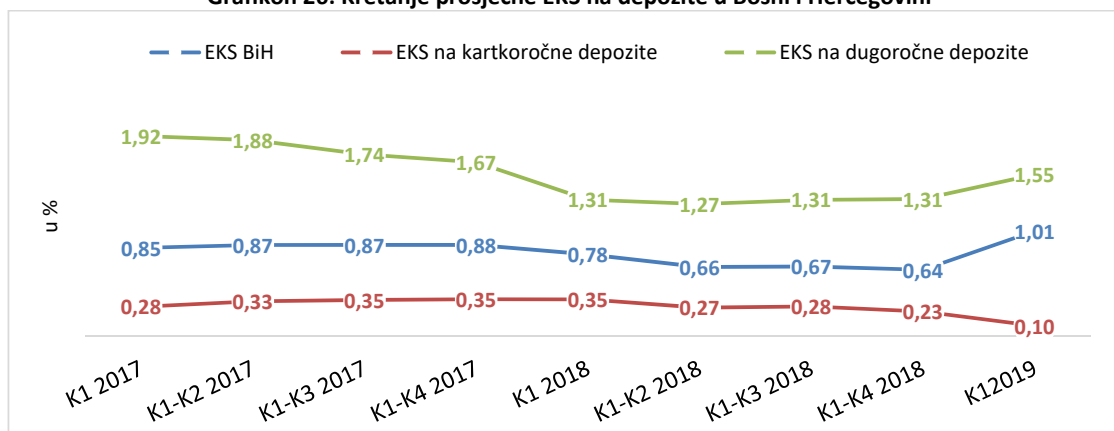
Izvor: CBBiH

Prosječna EKS na depozite deponovane u K1 2019. godine je iznosila 1,01% i u odnosu na isti period u prošloj godini ostvaren je rast od 0,22 p.p. Vrijednosti prosječnih EKS na kratkoročne i dugoročne depozite u ovom periodu su se različito ponašale u odnosu na vrijednost u istom periodu prošle godine. Prosječna EKS na deponovane kratkoročne depozite ostvarila je pad od 0,25 p.p. i dostigla vrijednost 0,1% dok je prosječna EKS na dugoročne depozite ostvarila rast od 0,24 p.p. i dostigla vrijednost 1,55%.

Posmatrajući depozite u K1 2019. godine prema sektorskoj strukturi možemo primjetiti da su prosječna EKS za privredu po svojoj vrijednosti približila prosječnoj EKS za stanovništvo. Tako je prosječna EKS za depozite stanovništva iznosila 1,46% ostvarivši rast od 0,2 p.p. dok je u isto vrijeme prosječna EKS na depozite privrede iznosila 1,44% ostvarivši rast u odnosu na isti period prošle godine za 0,45 p.p.

Na grafikonu ispod su prikazane prosječne EKS na ukupne, dugoročne kao i na kratkoročne depozite koje imaju opadajući trend u proteklom periodu.

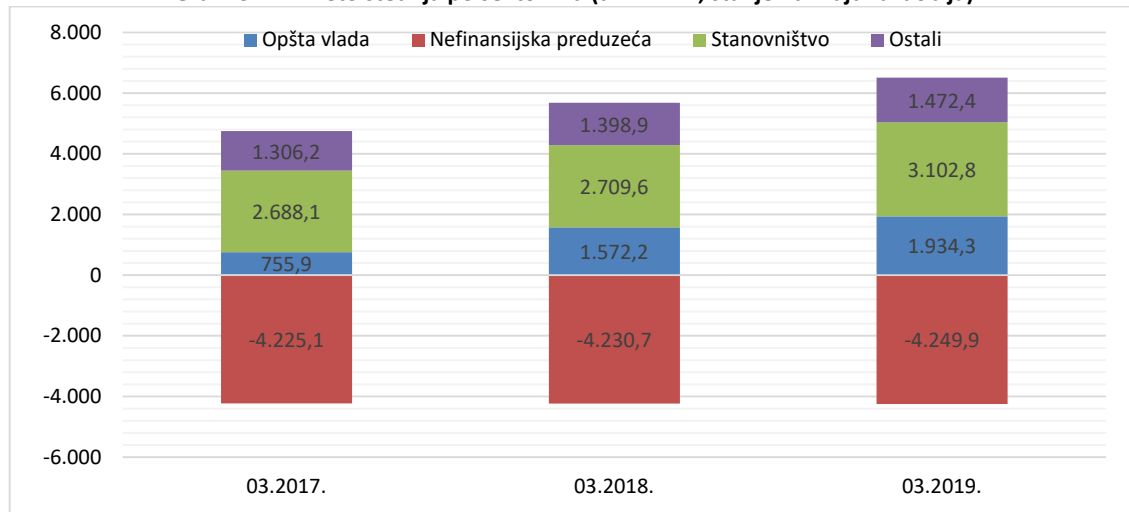
Grafikon 26: Kretanje prosječne EKS na depozite u Bosni i Hercegovini

Izvor: entitetske agencije za bankarstvo

Neto štednja posmatrana kao razlika između ukupnih deponovanih depozita i ukupno plasiranih kredita nastavlja značajnije da raste sa stopom rasta od 55,8% g/g. Tako je na kraju prvog kvartala 2019. godine dostigla 2,25 mlrd. KM. U svim sektorima je pozitivna razlika u vrijednosti između deponovanih depozita i plasiranih kredita osim u sektoru nefinansijskih preduzeća koji registruje negativnu štednju od 4,2 mlrd. KM.

Grafikon 27: Neto štednja po sektorima (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Izvor: CBBiH

Tržište kapitala

- Ukupan promet na berzama u Bosni i Hercegovini je ostvario pad od 4,2% g/g dok je u isto vrijeme ukupna kapitalizacija zabilježila pad od 2,5% g/g.
- Svi vodeći Indeksi u svijetu u prvom kvartalu 2019. godine ostvarili rast.

Indeksi

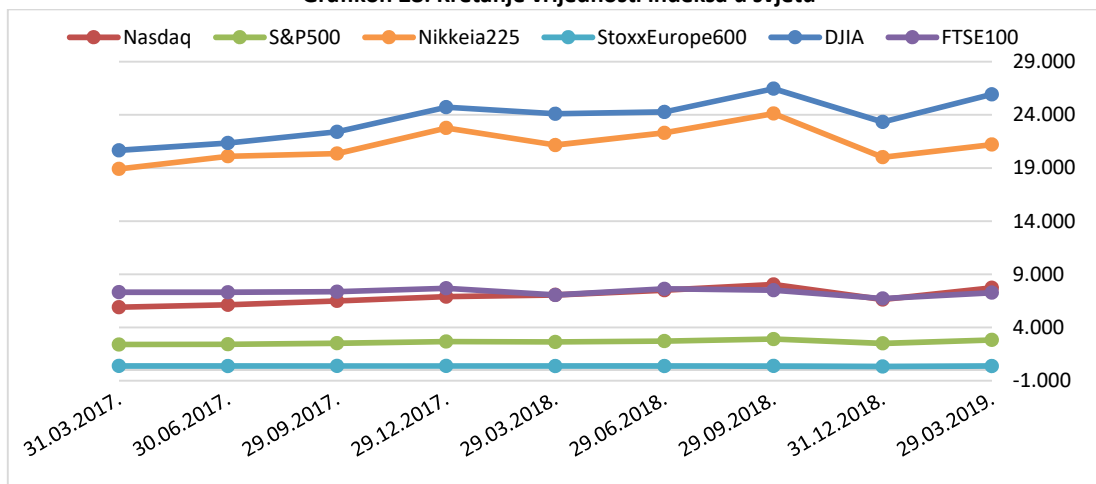
Vrijednosti svih važnijih svjetskih indeksa u prvom tromjesječju 2019. godine bilježe rast koji je počeo na početku prošle godine. U 2018. godini se posebno istakao rast indeksa u USA (DJIA Nasdaq).

Tabela 7: Promjena vrijednosti vodećih berzanskih indeksa u svijetu

Period	DJIA	Nasdaq	S&P 500	FTSE 100	Stoxx Europe 600	Nikkei 225
29.03.2019/29.03.2018.	7,6%	9,4%	7,3%	3,2%	2,2%	0,2%

Izvor: WSJ, Bloomberg

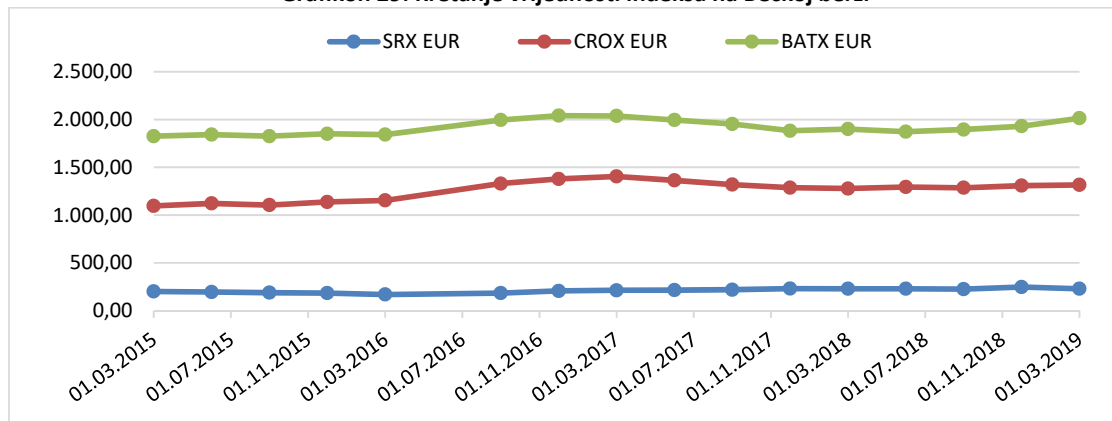
Grafikon 28: Kretanje vrijednosti indeksa u svijetu

Izvor: WSJ, Bloomberg

Vrijednost regionalnih indeksa na Bečkoj berzi u posmatranom periodu je uglavnom rasla. Bosanski BATX³² indeks je zabilježio rast vrijednosti od 12% g/g, hrvatski CROX je zabilježio rast vrijednosti od 3,7% g/g, a srbijanski SRX je ostvario minimalan rast u odnosu na isti period prošle godine.

Grafikon 29: Kretanje vrijednosti indeksa na Bečkoj berzi

Izvor: Wiener Börse

U K1 2019. godine na sarajevskoj berzi (u daljnjem tekstu SASE) vrijednost Indeksa investicionih fondova BIFX se nije puno promijenila koji je zabilježio rast vrijednosti za samo 0,2% g/g. U ovome periodu je došlo do značajnijeg rasta od 20,4% g/g vrijednosti indeksa SASX-10 (koji prati kretanje cijena prvih 10 kompanija na tržištu u Federaciji Bosne i Hercegovine) te rasta vrijednosti indeksa SASX-30 od 15,7% g/g. Berzanski indeksi u Republici Srpskoj su zabilježili veći rast najviše zahvaljujući rastu

³² Učešće u BATX: „BH Telecom“ d.d. Sarajevo 20.40% , „Bosnalijek“ d.d. Sarajevo 19.31% , „Fabrika Duhana Sarajevo“ d.d.Sarajevo 9.98%, „JP Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo 11.88%, „Nova Banka A.D.“ Banja Luka 13.18%, „Telekom.Srpske“ 25.26%. Izvor: https://www.wienerborse.at/en/indices/index-values/composition/?ISIN=AT0000A0FSC7&ID_NOTATION=32133504

indeksa koji pripadaju preduzećima iz oblasti elektroprivrede. Tako je BIRS³³ zabilježio rast od 37,1% g/g, a indeks preduzeća elektroprivrede (ERS-10) je imao najveći rast vrijednosti 113,1% g/g³⁴.

Tabela 8: Promjena vrijednosti (g/g) indeksa na SASE i BLSE

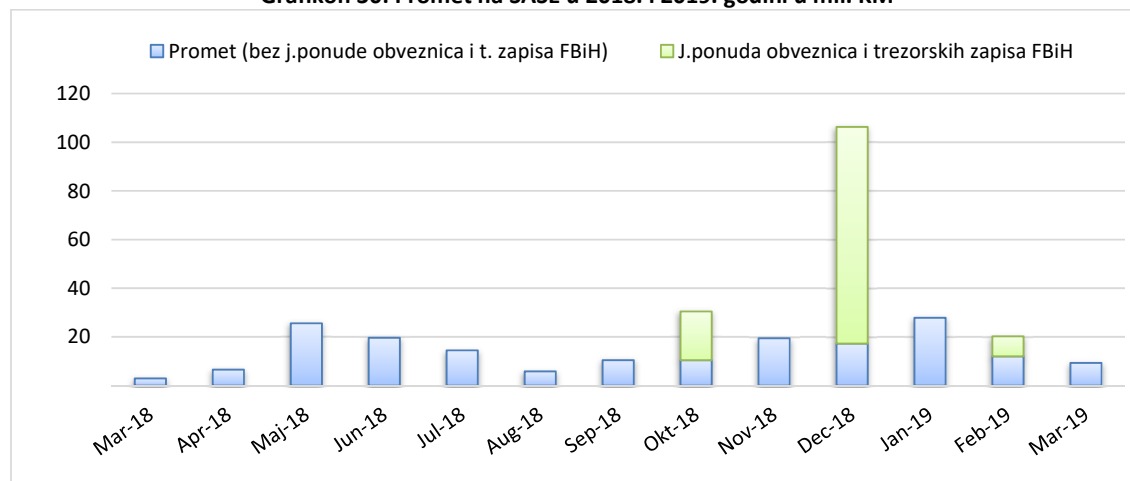
Period	BIFX	SASX-10	SASX-30	BIRS	ERS-10
29.03.2019./29.03.2018.	0,2%	20,4%	15,7%	37,1%	113,1%

Izvor: SASE i BLSE

Ukupni promet i kapitalizacija

U K1 2019. godine ukupan promet (SASE i BLSE) je iznosio 178,2 mil. KM i manji je za 4,2% g/g. Ukupan promet u K1 2019. godini ostvaren na SASE je iznosio 57,4 mil. KM što je iznosilo 32% od ukupnog ostvarenog prometa na berzama u Bosni i Hercegovini uz stopu rasta od 16,1% g/g. Primarnom emisijom obveznica Kantona Sarajevo prikupljeno je za emitenta 8,2 miliona KM što ujedno predstavlja 14,4% ostvarenog prometa na SASE u navedenom periodu. U prvom kvartalu 2019. godine najveći promet ostvaren je dionicama Teledigital d.d. Sarajevo u ukupnom iznosu od 11,4 mil. KM, zatim ZIF Prof Plus d.d. Sarajevo u iznosu od 5,4 mil. KM i BH Telecom d.d. Sarajevo u ukupnom iznosu od 4,3 mil. KM.

Grafikon 30: Promet na SASE u 2018. i 2019. godini u mil. KM

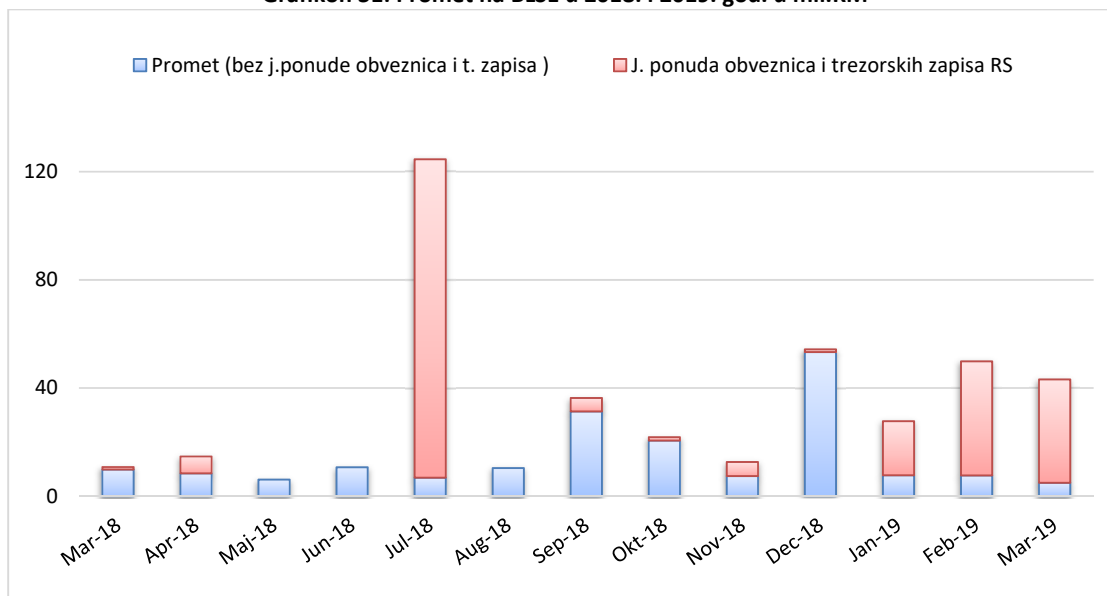
Izvor: SASE

Ukupan promet u K1 2019. godine na Banjalučkoj berzi (u daljnjem tekstu BLSE) je iznosio 120,8 miliona KM uz pad od 11,6% g/g ostvario je učešće od 68% u ukupnom prometu na berzama u Bosni i Hercegovini. Javnom ponudom obveznica i trezorskih zapisa je skupljeno 100,4 mil. KM. Najveći promet je ostvaren dionicama Pavlović International Bank a.d. Bijeljina u iznosu od 2,4 mil. KM zatim dionicama Republika Srpska - izmirenje ratne štete br.12 u iznosu od 1,6 mil. KM te dionicama Republika Srpska - stara devizna štednja br.8 u iznosu od 2,3 mil.KM.

³³ Izmjenama Zakona o investicionim fondovima propisano je pretvaranje zatvorenih u otvorene investicione fondove te je na osnovu toga BLSE je donijela odluku o prestanku računanja i objavljivanja vrijednosti indeksa investicionih fondova Republike Srpske (FIRS) zaključno sa danom 22.09.2017. god.

³⁴ U okviru indeksa ERS10 najveći rast jsu imali indeksi RITE Gacko 366,7% i Elektro distribucija a.d. Pale 361,2% u odnosu na vrijednosti na kraju prošle godine.

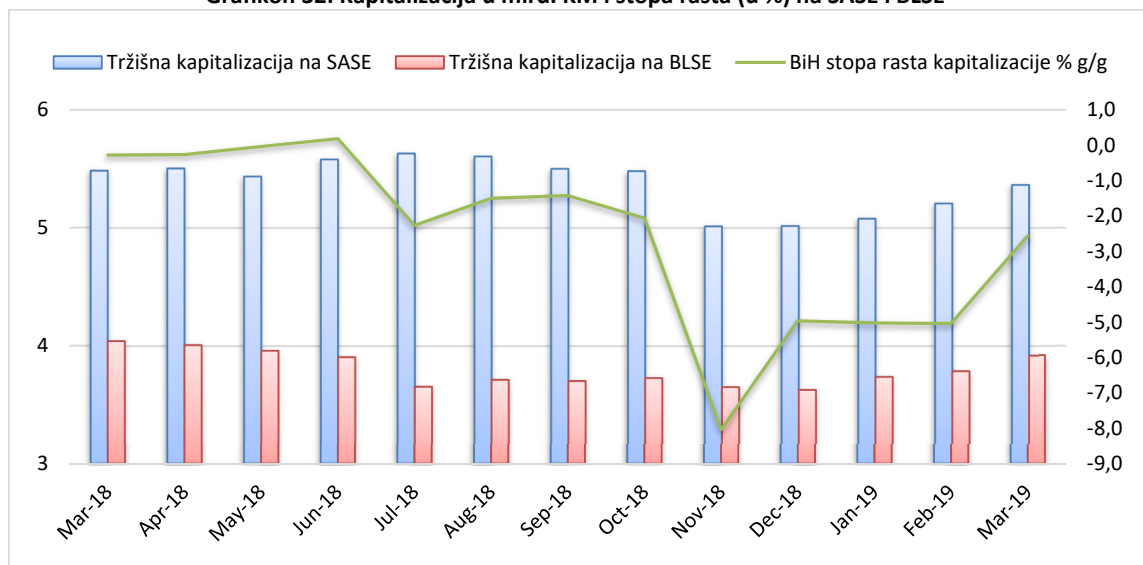
Grafikon 31: Promet na BLSE u 2018. i 2019. god. u mil.KM

Izvor: BLSE

Kapitalizacija na SASE je na kraju mjeseca marta uz negativnu stopu rasta od 2,2 % g/g dostigla 5,4 mlrd. KM ostvarivši učešće u ukupnoj kapitalizaciji od 57,8%. Kapitalizacija na BLSE je imala takođe negativnu stopu rasta od 3% g/g te je dostigla vrijednost 3,9 mlrd. KM time ostvarivši učešće u ukupnoj kapitalizaciji od 42,2%. Ukupna kapitalizacija na SASE i BLSE je iznosila 9,3 mlrd. KM sa negativnom stopom rasta 2,5 % g/g.

Grafikon 32: Kapitalizacija u mlrd. KM i stopa rasta (u %) na SASE i BLSE

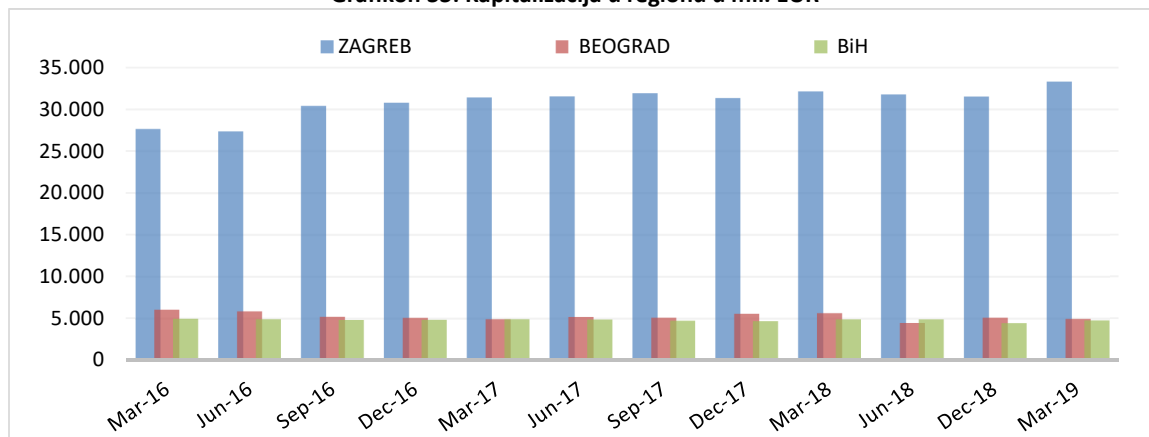

Izvor: SASE i BLSE

Gledajući regionalno u ovom vremenskom periodu kapitalizacija na Beogradskoj berzi je nastavila da gubi vrijednost (pad počeo u zadnjem kvartalu prošle godine) ostvarivši negativnu stopu rasta od 5,4% dok je Zagrebačka burza je ostvarila stopu rasta od 3,7% g/g.³⁵

³⁵ Na osnovu vrijednosti izraženih u Eur.

Grafikon 33: Kapitalizacija u regionu u mil. EUR

Izvor: SASE, BLSE, BELEX, CROBEX

IV VANJSKI SEKTOR

Platni bilans Bosne i Hercegovine

U vrijeme pisanja ovog izvještaja, podaci iz Platnog bilansa nisu bili dostupni

Vanjskotrgovinska robna razmjena

- *Usporavanje trenda rasta vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom*
- *Pad robnog izvoza, usporen rast uvoza roba i povećanje vanjskotrgovinskog deficita*
- *Slabija pokrivenost uvoza izvozom roba*

Bosna i Hercegovina je u vanjskotrgovinskom smislu prilično koncentrisana na tržišta zemalja EU tako da skoro 3/4 izvoza roba plasira na tržišta zemalja EU, dok se s druge strane oko 60% uvoza snadbijeva iz EU. S toga, ekonomska kretanja u okviru ovih zemalja uz nivo proizvodnje u okviru proizvođačkog sektora skoro u potpunosti determinišu kretanja vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Iako je Bosna i Hercegovina u 2018. godini ostvarila solidan trgovinski rezultat, već u K4 2018. godine i tokom K1 2019. godine primjetni su prvi znaci slabljenja izvozne tražnje što je rezultiralo usporavanjem stopa rasta izvoza i uvoza roba, te smanjenjem proizvodnje u okviru izvozno orijentirane prerađivačke industrije.

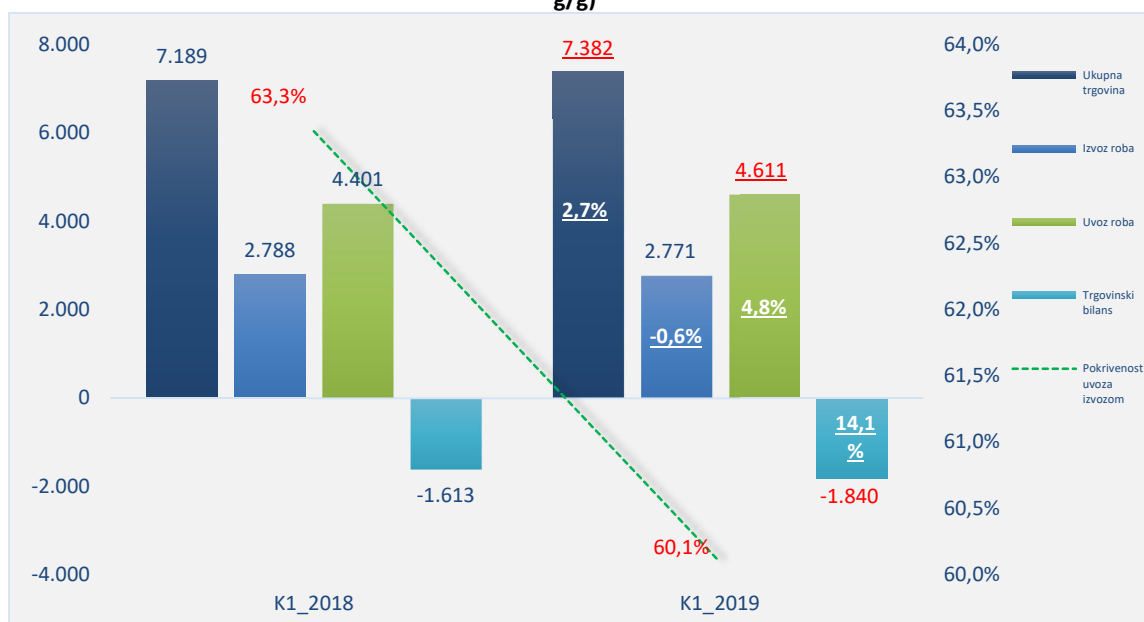
Tokom prethodnih godina bilo je evidentno da se usporavanja ekonomskih kretanja u zemljama EU više odražavaju na kretanje izvoza roba u odnosu na uvoz roba što je slučaj i u 2019. godini. Naime, slabljenje privredne aktivnosti u zemljama EU rezultiralo padom izvoza roba iz Bosne i Hercegovine, dok je trend rasta uvoza usporen u odnosu na prošlogodišnji. Posljedica je ovo visoke izvozne koncentracije malog broja proizvoda na određena tržišta (EU i zemlje regiona), dok je s druge strane uvoz roba prilično neelastičan jer se privatna potrošnja kao i dobar dio investicija snadbijeva kroz uvoz roba.

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za K1 2019. godine u Bosni i Hercegovini je došlo do povećanja vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom od svega 2,7%, smanjenja izvoza roba od -0,6% uz istovremeno povećanja uvoza roba i robnog deficita od 4,8% odnosno 14,1%.³⁶ Iako je bazni efekat³⁷ iz prošle godine sigurno ima utjecaj na ovakva kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene, čini se ipak da je ključnu determinanatu imalo eksterno okruženje, odnosno slabljenje izvozne tražnje u glavnim trgovinskim partnerima. Grafički prikaz vanjskotrgovinske robne razmjene za K1 2019. godine sa nominalnim iznosima i stopa rasta prikazan je na grafikonu ispod:

³⁶ BHAS, Saopštenje, „Statistika robne razmjene Bosne i Hercegovine s inostranstvom, januar-mart 2019. godine“, 22.04.2019. godine.

³⁷ Prema podacima BHAS-a za K1 2018. godine u odnosu na isti period prethodne godine rast izvoza roba je iznosio 12,1%, rast uvoza roba 10,3%.

Grafikon 34: Pregled vanjskotrgovinske robne razmjene za K1 2019. godine (nominalni iznosi i stope rasta g/g)

Izvor: BHAS

Izvoz roba

Prema raspoloživim podacima BHAS-a za K1 2019. godine Bosna i Hercegovina je ostvarila robni izvoz u vrijednosti od skoro 2,8 milijardi KM što predstavlja nominalno smanjenje od 0,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Ako se ovome pridoda i rast izvoznih cijena od 1,4% može se zaključiti da je realno smanjenje uvoza bilo nešto izražajnije od nominalnog.³⁸

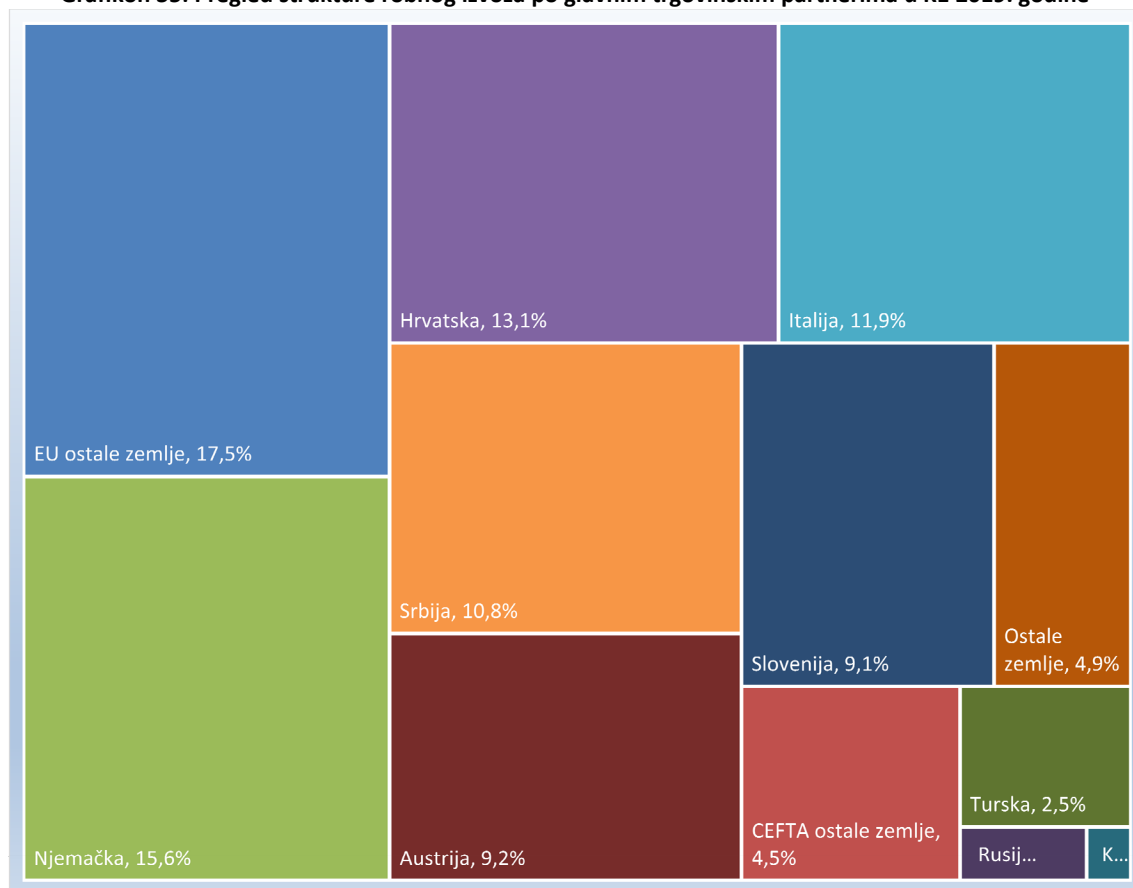
Možda vrijedi istaći da je ovo prvi pad robnog izvoza na kvartalnom nivou čak od K2 2014. godine kada su Bosnu i Hercegovinu zahvatile velike vrmenske nepogode (poplave). S druge strane, ako se robni izvoz iz Bosne i Hercegovine u K1 2019. posmatra po proizvodima, vidljivo je da su najznačajnija smanjenja izvoza a samim tim i doprinosi padu istog registrirana u okviru izvoza namještaja 15,2% (1,5 p.p), nafte i naftnih derivata 80% (1,4 p.p), proizvoda namjenske industrije 64% (1,0 p.p), mesnih proizvoda 48% (0,8 p.p), baznih metala 3,6% (0,4 p.p) i sekundarnog otpada 10,6% (0,3 p.p). S druge strane, povećanja izvoza su registrirana u okviru izvoza električne otpreme 23,2% (1,1 p.p), mašina i uređaja 12,5% (0,7 p.p) električne energije 9,9% (0,5 p.p), što uz doprinos izvoza ostalih proizvoda nije bilo dovoljno da se spriječili pad robnog izvoza tokom posmatranog perioda.

Tokom K1 2019. godine Bosna i Hercegovina je najviše robe izvezla na tržište zemalja EU28 u iznosu od skoro 2,1 milijardu KM što predstavlja povećanje od 2,5% u odnosu na isti prethodne godine. U zemlje koje su članice Srednjoeuropskog ugovora o slobodnoj trgovini (u tekstu dalje CEFTA) u istom vremenskom periodu izvezeno je 422 miliona KM što predstavlja povećanje od 1% u odnosu na isti period prethodne godinu. Posmatrano pojedinačno po zemljama, povećanje izvoza roba zabilježena su prilikom izvoza u Hrvatsku 10,3% (1,2 p.p), Austriju 10,9% (0,9 p.p), Srbiju 8%(0,8 p.p), Italiju 4,9%

³⁸BHAS, Saopštenje, „Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza u Bosni i Hercegovini, K1 2019. godne“, 20.05.2019. godine.

(0,6 p.p), Njemačku 2,8% (0,4 p.p) i Sloveniju 2,3% (0,2 p.p). Pregled strukture robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima u K1 2019. godine prikazan je na grafikonu ispod:

Grafikon 35: Pregled strukture robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima u K1 2019. godine

Izvor: BHAS

Uvoz roba

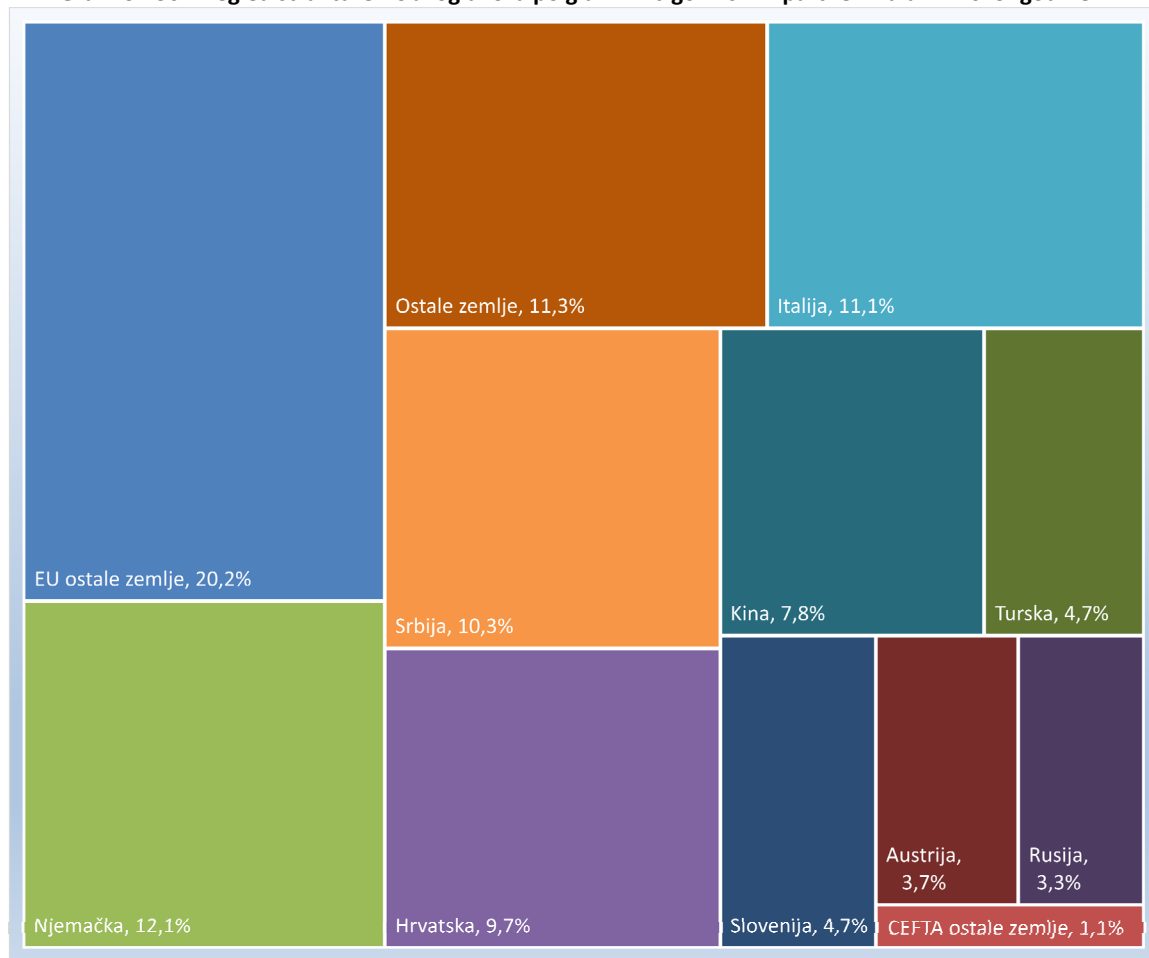
Tokom K1 2019. godine Bosna i Hercegovina je ostvarila uvoz roba u vrijednosti od 4,6 milijardi KM što predstavlja nominalno povećanje od 4,8% u odnosu na isti period prethodne godine. Vrijedi istaći da je stopa rasta robnog uvoza tokom K1 2019. godine u realnom smislu ipak bila nešto niža usljed rasta uvoznih cijena od 2,1% u odnosu na isti period prethodne godine.

Tako se može konstatovati da je struktura potrošnje u Bosni i Hercegovini i njena visoka uvozna ovisnost na kraju K1 2019. godine rezultirala višim stopa rasta robnog uvoza u odnosu na izvozne. Posmatrano pojedinačno po proizvodima najznačajnija povećanja uvoza a samim tim i doprinosi rastu istog su registrirana u okviru uvoza: naftnih derivata 33,6% (1,9 p.p), električne energije koja je udvostučena (1,2 p.p), motornih vozila 14% (0,8 p.p) i sirovog aluminijuma 17,9% (0,6 p.p). S druge strane, uvoz je smanjen u okviru kategorija sirova nafta, mašine za opće namjene, te kože i tekstila.

Posmatrano po glavnim trgovinskim blokovima, tokom K1 2019. godine uvoz roba iz zemalja EU iznosio je preko 2,8 milijardi KM i uvećan je za 7,6%, dok je uvoz iz zemalja CEFTA-e iznosio 529 miliona KM što predstavlja povećanje od 3,7% u odnosu na isti period prethodne godine.

Posmatrano po zemljama, u K1 2019. godine došlo je do povećanja uvoza roba iz Turske 15,7% (0,7 p.p), Kine 12,7% (0,9 p.p), Hrvatske 14,7% (1,3 p.p), Austrije 11% (0,4 p.p) , Italije 5,2% (0,6 p.p), Srbije 4,3% (0,4 p.p), Njemačke 3,2% (0,4 p.p) i Slovenije 2,1% (0,1 p.p), dok je uvoz roba iz Rusije smanjen za 45 % (3,0 p.p) u odnosu na isti period prethodne godine. Pregled strukture robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima u K1 2019. godine prikazan je na grafikonu ispod:

Grafikon 36: Pregled strukture robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima u K1 2019. godine

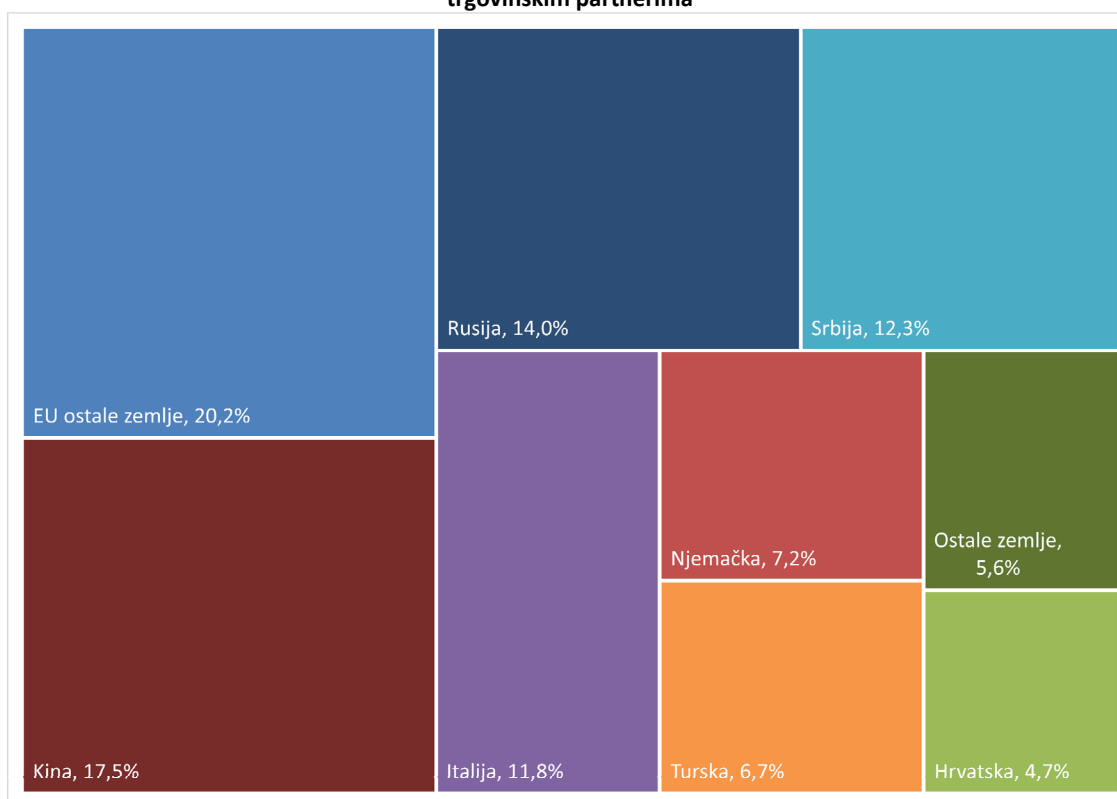

Izvor: BHAS

Vanjskotrgovinski bilans

Viša osnovica i stopa rasta uvoza roba u odnosu na izvoznu rezultirali su značajnijim povećanjem robnog deficita u odnosu na isti period prethodne godine. Tako je robni deficit u K1 2019. godine iznosio preko 1,8 milijardi KM, što predstavlja nominalno povećanje od 227 miliona KM odnosno 14,1%. Posmatrano po zemljama, tokom posmatranog perioda vanjskotrgovinski robni deficit povećan je priliom razmjene sa Kinom, Turskom, Italijom, Hrvatskom i Njemačkom, a smanjen u okviru razmjene sa Rusijom i Srbijom. Pregled strukture vanjskotrgovinskog deficita u Bosni i Hercegovini za K1 2019. godine po zemljama prikazan je na grafikonu ispod:

Grafikon 37: Pregled strukture vanjskotrgovinskog robnog deficita u K1 2019. godine po glavnim trgovinskim partnerima

Izvor: BHAS

Ukupna pokrivenost uvoza izvozom roba u K1 2019. godine iznosila je 60,1% što predstavlja pogoršanje od preko 3 p.p u odnosu na isti period prethodne godine kada pokrivenost iznosila 63,3%. Posmatrano po glavnim trgovinskim blokovima pokrivenost uvoza izvozom sa EU je iznosila oko 75%, dok je stepen pokrivenosti uvoza izvozom roba u sa zemljama CEFTA-e u K1 2019. godine iznosio oko 80%. Posmatrano po zemljama pokrivenost uvoza izvozom roba je iznosila: Austrija 149%, Slovenija 117%, Hrvatska 81%, Njemačka 78%, Italija 64% i Srbija 62%.

Pregled vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine sa svijetom za K1 2019. po Harmonizirani sistem vanjskotrgovinske klasifikacije (u daljem tekstu HS klasifikaciji) prikazan je u tabeli ispod:

Tabela 9: Pregled vanjskotrgovinske robne razmjene tokom K1 2019. godine po HS klasifikaciji (nominalni iznosi i stope rasta)

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				Pokriivenost uvoza izvozom
	K1_2018	K1_2019	2018/2017 promjena %		K1_2018	K1_2019	2018/2017 promjena %		K1_2018	K1_2019	2018/2017 promjena %		
	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	
UKUPNO	2788	2771	-0,6	-0,6	4401	4610	4,8	4,8	-1613	-1839	14,1	14,1	60,1%
1 ŽIVOTINJE I PROIZVODI	36	34	-6,0	-0,1	111	124	12,0	0,30	-74	-90	20,9	0,96	27,6%
2 ŽIVOTINUSKOG PORJEKLA	42	43	3,8	0,06	210	198	-5,9	-0,28	-168	-155	-8,3	-0,86	21,9%
3 PORJEKLA	29	35	20,1	0,21	49	49	0,6	0,01	-19	-14	-29,0	-0,35	71,9%
4 MASTI I ULJA	75	65	-12,7	-0,34	334	345	3,3	0,25	-259	-280	7,9	1,26	18,9%
5 ŽIVOTINUSKOG PORJEKLA I	306	280	-8,4	-0,92	629	702	11,5	1,65	-324	-422	30,4	6,09	39,9%
6 PRERABEIVNE	223	226	1,2	0,09	410	424	3,4	0,32	-187	-198	6,1	0,71	53,2%
7 PROIZVODI MINERALNOG	89	106	19,2	0,61	289	301	4,3	0,28	-200	-195	-2,4	-0,30	35,2%
8 PORJEKLA	51	40	-21,5	-0,39	116	94	-18,9	-0,50	-65	-54	-16,9	-0,68	42,3%
9 KODA I KRZNO	169	172	2,0	0,12	69	80	16,1	0,25	100	92	-7,7	0,48	215,0%
10 DRVO I PROIZVODI OD	71	67	-5,4	-0,14	103	114	9,9	0,23	-33	-47	42,9	0,87	59,0%
11 CELULOZA, PAPIR I KARTON	152	150	-1,5	-0,08	298	293	-1,6	-0,11	-145	-143	-1,7	-0,15	51,2%
12 I NIHOVI PROIZVODI	199	195	-2,0	-0,14	94	99	5,5	0,12	105	96	-8,8	0,57	196,8%
13 TEKSTIL I TEKSTILNI	19	27	46,2	0,31	77	85	10,5	0,18	-58	-58	-0,9	-0,03	32,0%
14 PROIZVODI	3	4	15,2	0,02	4	6	55,6	0,05	0	-2	500,0	0,09	67,9%
15 OBUČA, ŠEŠIRI, KAPE I	529	535	1,2	0,22	509	537	5,4	0,63	19	-2	-110,3	1,33	99,6%
16 SUČNI PROIZVODI	335	390	16,3	1,96	598	630	5,3	0,72	-263	-240	-8,7	-1,43	61,9%
17 PROIZVODI OD KAMENA,	91	93	2,0	0,06	314	340	8,3	0,59	-223	-247	10,9	1,50	27,4%
18 GIPSA, CEMENTA I SUČNIH	8	7	-15,7	-0,05	64	65	1,1	0,02	-56	-58	3,6	0,12	10,9%
19 BISERI, PLEMENTI METALI I	44	16	-64,8	-1,03	2	3	87,5	0,03	43	13	-70,5	1,87	520,0%
20 NIHOVI PROIZVODI,	321	284	-11,3	-1,30	108	120	10,9	0,27	212	164	-22,6	2,98	236,9%
21 BAZNI METALI I PROIZVODI	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%
98 OD BAZNIH METALA	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%
MAŠINE, APARATI,													
MEHANIČKI I ELEKTRIČNI													
TRANSPORTNA SREDSTVA													
I NIHOVI DIJELOVI I													
SATTOVI, MIJERNI, MUZIČKI I													
MEDICINSKI INSTRUMENTI													
ORUŽJE I MUNICIJA,													
NIHOVI DIJELOVI I PRIBOR													
RAZNI PROIZVODI													
UMJETNIČKA DIJELA,													
KOLEKCIIONARSKI													
NERAZVRSTANO													

Izvor: BHAS

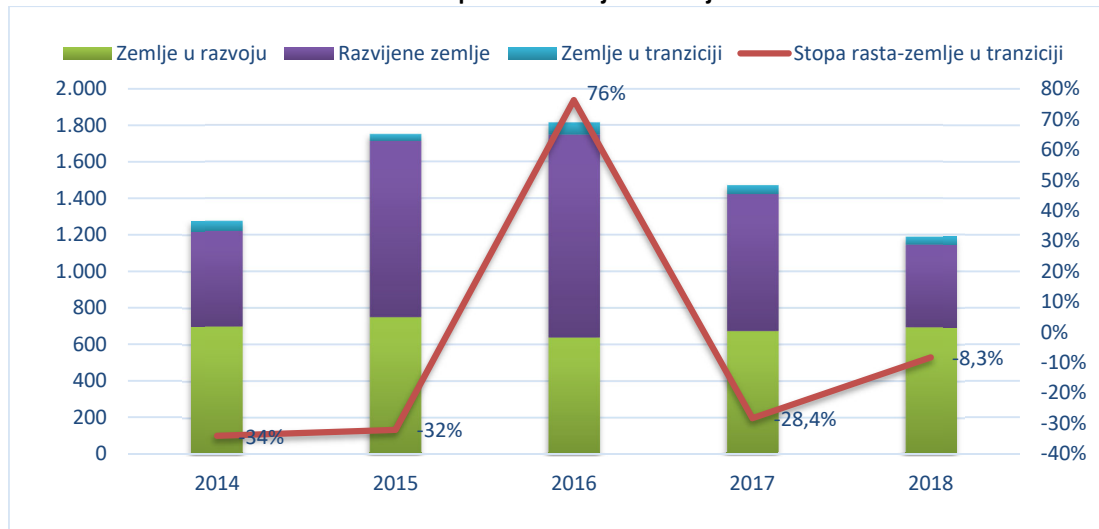
V STRANA DIREKTNA ULAGANJA

- Kreditna agencija Standard & Poor's (u daljem tekstu S&P) je u martu 2019. godine potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B“ te unaprijedila izgleda sa „stabilni“ na „pozitivne“
- *Strana direktna ulaganja (u daljem tekstu SDU) u svijetu bilježe pad od 19,2% g/g u 2018. godini, a ulaganja prema zemljama u tranziciji su manja za 8,3% g/g.*
- *Prema podacima CBBiH u platnom bilansu SDU su 2018. godini su iznosila 799,8 mil. KM i manja su za 1,1% u odnosu na 2017. godinu.*

Ulaganja u svijetu i regionu

Prema najnovijim procjenama UNCTAD-a³⁹ za 2018. godinu SDU globalno bilježe pad od 19,2% g/g, dok ulaganje prema zemljama u tranziciji su manja za 8,3% g/g. Ovo se smatra da je najvećim djelom uticali trgovinski sporovi posebno između Kine i USA te politička neizvjesnosti u EU uz neriješeno pitanje Brexita. Smatra se da je najveći uticaj na globalno smanjenje SDU imala tkz. repatrijacija reinvestiranih zarada uzrokovana poreznim reformama u USA od strane američkih kompanija.

Grafikon 38: Ukupno SDU u svijetu u milijardama USD

Izvor: UNCTAD, FDI/MNE database

U periodu izrade Ekonomskih trendova nisu bili raspoloživi podaci o SDU za prvi kvartal 2019. godine

Ulaganja u Bosni i Hercegovini

Prema dostupnim podacima u platnom bilansu⁴⁰ koje je objavila CBBiH ukupna strana ulaganja u 2018. godini su iznosila 799,8 mil. KM (neto finansijska pasiva) i manja su za svega 1,1% g/g. Ukupne reinvestirane zarade u 2018. godini su iznosile 392,2 mil. KM uz učešće od 49% u neto finansijskoj pasivi⁴¹. U posljednjem, K4 2018. godine SDU su iznosila 131,2 mil. KM i manja su za 6,9% u odnosu na isti period prošle godine.

³⁹ Investment Trends Monitor No.28.

⁴⁰ CBBiH, BOP6_za_korisnike_Q4_2018.

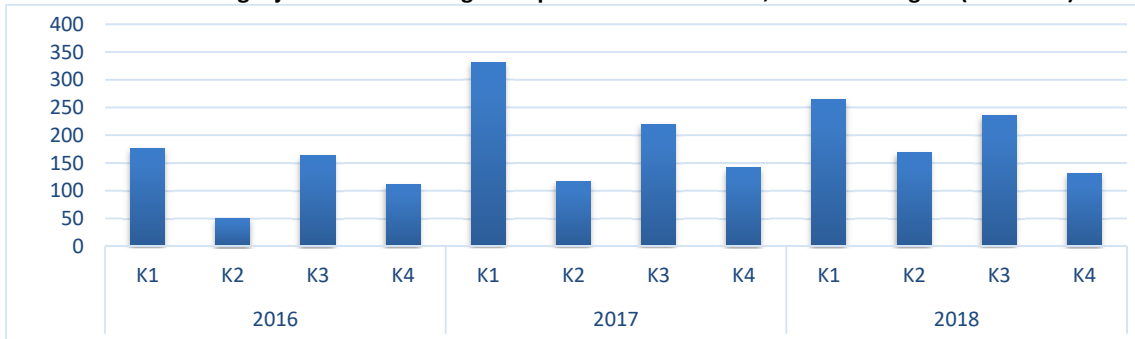
⁴¹ Pokazuje odnos ulaganja u već postojeće kapacitete u odnosu prema ulaganjima u nove projekte.

Tabela 10: SDU po kvartalima u 2015., 2016., 2017. i 2018. godini

U milionima KM	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2015	158,9	253,9	146,4	116,2	675,4
2016	176,6	50,7	162,7	110,9	500,9
2017	330,7	117,0	220,0	140,9	808,6
2018	264,0	168,3	236,2	131,2	799,8

Izvor: CBBiH

Grafikon 39: Ulaganja u Bosnu i Hercegovinu po kvartalima u 2016., 2017. i 2018. god. (u mil. KM)

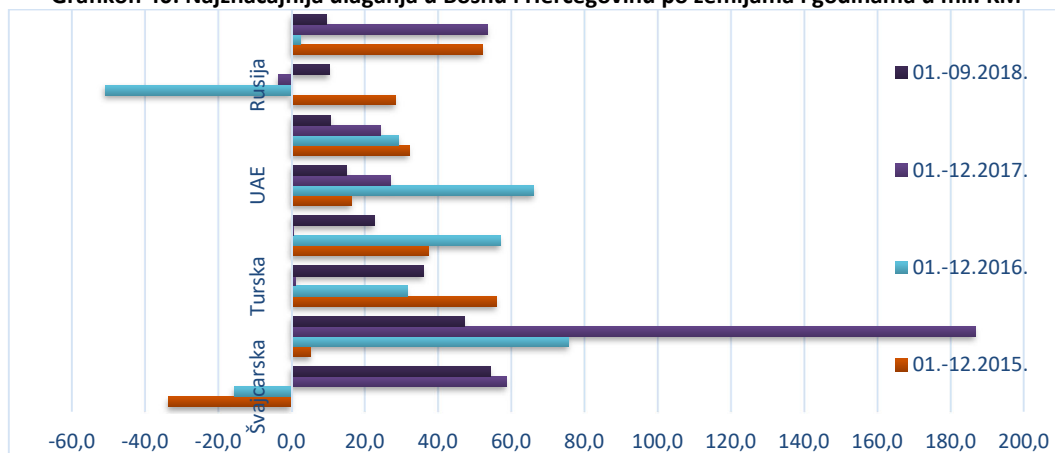
Izvor: CBBiH

Ulaganje prema djelatnostima i zemlji porijekla

U periodu izrade Ekonomskih trendova nisu bili raspoloživi podaci o SDU po djelatnostima i zemlji porijekla za K4 2018. godine pa se podaci u tekstu odnose na prva tri kvartala 2018. godine.

U periodu K1-K3 2018. godine najveća evidentirana ulaganja su bila iz zemalja koja su tradicionalno najveći ulagači prema Bosni i Hercegovini. Ulaganje iz Švajcarske je iznosilo 54,4 mil. KM (od ovoga iznosa 56,7% se odnosi na oblast proizvodnje), Austrije 47,2 mil. KM (od ovoga iznosa 42,5% se odnosi na oblast proizvodnje, a 14,6% na oblast trgovine na veliko i malo) i Rusije (10,3 mil. KM). U prva tri kvartala 2018. godine najveće povlačenje kapitala je bilo prema Italiji (2,8 mil. KM).

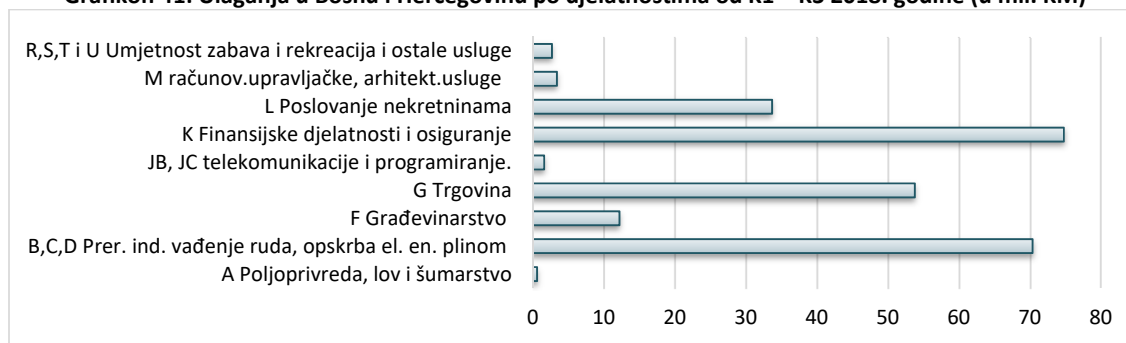
Grafikon 40: Najznačajnija ulaganja u Bosnu i Hercegovinu po zemljama i godinama u mil. KM

Izvor: CBBiH

Na osnovu posljednjeg dostupnog izvještaja CBBiH SDU prema djelatnosti⁴² za prva tri kvartala 2018. godine, najviše se ulagalo u finansijske djelatnosti i osiguranje 74,8 mil. KM. Ulagano je još u industrijsku proizvodnju⁴³ 70,4 mil. KM i trgovinu 53,8 mil. KM. Najveća povlačenja kapitala su bila u oblasti proizvodnje gotovih metalnih proizvoda (-5,4 mil. KM) i proizvodnje hemikalija i hemijskih proizvoda (-3,5 mil. KM). Ulaganja po djelatnostima prikazana su na grafikonu ispod⁴⁴.

Grafikon 41: Ulaganja u Bosnu i Hercegovinu po djelatnostima od K1 – K3 2018. godine (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

Kreditni rejting Bosne i Hercegovine

Kreditni rejting je jedan od osnovnih pokazatelja ekonomske stabilnosti i određuje u velikoj mjeri cijenu dostupnog kapitala u datoj zemlji. Takođe je i jedan od osnovnih parametara za koji definiše pravac SDU tj. njime se strani ulagači rukovode kada se odlučuju kada investiraju u neku zemlju. U trećem mjesecu 2019. godine (08.03.2019. godine), kreditna agencija Standard & Poor's je potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B“ te unaprijedila izgled sa „stabilni“ na „pozitivne“. Trenutno važeća ocjena Agencije Moody's Investors Service (od 16.02.2018. godine) je potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“. Na žalost Bosna i Hercegovina i pored promjene u ocjeni navedene agencije tj. poboljšanja izgleda u „pozitivne“ spada u zemlje „rizične za ulaganje“. Posmatrajući regionalno Slovenija ima nabolji kreditni rejting sa ocjenama od agencije S&P „A+ stabilni izgledi“ i ocjenom od agencije Moody's „Baa1 stabilni izgledi“. Takođe i Hrvatskoj je nedavno unaprijeđen kreditni rejting od agencije S&P sa „BB+ pozitivno“ na BBB- stabilni izgledi“.

Tabela 11: Kreditni rejting Bosne i Hercegovine i zemalja u okruženju na kraju K1 2019. godine

Zemlja	S&P	S&P	Moody's	Moody's
Slovenija	A+	stabilno	Baa1	stabilno
Rumunija	BBB-	stabilno	Baa3	stabilno
Bugarska	BBB-	pozitivno	Baa2	stabilno
Hrvatska	BBB-	stabilno	Ba2	stabilno
Srbija	BB	stabilno	Ba3	stabilno
Crna Gora	B+	stabilno	B1	negativno
Albanija	B+	stabilno	B1	stabilno
Bosnu i Hercegovinu	B	pozitivno	B3	stabilno

Izvor: CBBiH, S&P, Moody's

⁴² Ovi podaci se prikupljaju po drugoj metodologiji za razliku od podataka u platnom bilansu.

⁴³ Pod ind. proizvodnjom evidentirano je ulaganje u prerađivačku industriju, vađenje ruda i opskrbu el. energijom i plinom.

⁴⁴ Negativni iznosi tj. povlačenja nisu prikazani na grafu.

DODATAK

Januar/siječanj – mart/ožujak 2019. godina

Tabela 1: Industrijaka proizvodnja u Bosni i Hercegovini

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2010=100	2015	2016	2017	2018	2019			
						Januar	Februar	Mart	K1
Industrija ukupno	100,0	2,9	4,4	3,1	1,6	-6,7	-3,8	-4,9	-5,1
Proizvodi za međufaznu potrošnju	30,3	6,3	2,0	5,9	-1,3	-16,1	0,1	6,6	-3,0
Energija	33,5	-0,7	8,0	-1,2	6,6	-4,5	-14,7	-23,2	-14,8
Kapitalni proizvodi	8,9	-2,9	4,0	8,7	-1,0	5,5	14,9	15,7	12,2
Trajni proizvodi za široku potrošnju	2,9	0,4	10,1	0,4	1,8	14,5	-2,3	-2,4	3,0
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	24,5	5,3	1,9	4,3	0,1	-4,2	2,4	2,0	0,1
B Vađenje ruda i kamena	11,5	3,3	3,7	5,0	1,1	-14,5	-0,7	4,7	-3,3
C Prerađivačka industrija	68,0	4,4	3,0	5,4	-1,1	-5,7	-1,5	2,2	-1,5
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	20,5	-1,2	9,1	-4,1	11,3	-3,7	-10,8	-24,2	-13,6
B05 Vađenje ugljena i lignita	10,1	1,3	8,8	6,2	1,3	-6,5	-4,9	-2,0	-4,4
B07 Vađenje metalnih ruda	1,4	11,6	-14,1	-0,7	-1,7	-65,0	-0,2	10,5	-14,3
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,3	4,8	-3,5	4,0	8,1	-19,6	32,4	39,7	18,2
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	10,6	7,6	8,1	-1,6	-2,3	-1,3	6,6	3,7	3,0
C11 Proizvodnja pića	3,7	4,5	-2,0	9,1	2,6	-5,4	-5,6	12,2	1,2
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,9	-11,9	-13,2	-20,8	-35,9	60,5	57,9	-2,4	44,2
C13 Proizvodnja tekstila	3,1	-6,4	4,1	16,8	-17,4	-32,7	-38,4	-45,1	-39,0
C14 Proizvodnja odjeće	2,4	13,8	-3,8	-3,4	4,8	10,8	18,8	7,5	12,3
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2,7	-3,0	-2,7	5,6	-2,6	-9,7	-9,9	-15,1	-11,6
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	3,2	-0,5	5,7	-1,4	-10,3	-29,5	1,4	6,3	-7,6
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,0	26,5	-14,3	16,8	3,7	-16,5	-1,5	-8,9	-8,9
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,4	1,3	8,0	9,0	0,0	-5,1	26,2	3,3	6,8
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	2,4	-1,9	-6,5	0,1	-12,2	-7,1	-77,0	-76,8	-69,4
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	2,0	8,6	12,7	10,3	-5,9	-14,8	-10,9	-7,3	-11,0
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	1,1	-6,3	-1,9	12,8	12,4	-12,8	-7,4	45,1	8,9
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	2,5	7,3	14,9	10,3	5,0	5,1	12,5	7,9	8,5
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	4,9	0,1	2,9	-14,6	4,8	-22,9	18,1	52,2	18,3
C24 Proizvodnja baznih metala	7,3	1,7	-5,9	6,5	1,6	-4,7	-6,7	3,3	-2,7
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	6,6	10,1	12,3	11,7	-6,4	-7,0	10,2	14,5	6,0
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,4	-20,5	-9,5	196,6	3,2	99,7	13,4	20,1	35,3
C27 Proizvodnja električne opreme	1,5	0,9	9,9	10,8	-2,7	-16,8	6,2	1,3	-3,6
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	1,9	-2,1	2,8	17,3	6,9	-0,2	-1,0	14,0	4,3
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	1,4	-11,5	-2,3	-5,8	4,0	7,9	4,7	20,6	11,0
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,1	-30,6	-15,0	-6,2	4,3	25,4	77,1	64,8	56,7
C31 Proizvodnja namještaja	2,6	4,9	10,3	0,6	2,5	19,7	-2,6	-1,1	4,8
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,3	13,1	21,4	12,0	20,9	-10,3	22,7	-5,3	1,8
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	1,4	-12,5	-11,4	-6,2	24,6	39,7	33,3	-13,7	16,2
D35 Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom	21,0	-1,2	9,1	-4,1	11,3	-3,7	-10,8	-24,4	-13,6

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela 2: Industrijska proizvodnja u Federaciji Bosne i Hercegovine

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura	2015	2016	2017	2018				
	2010=100					Januar	Februar	Mart	K1
Industrija ukupno	100,0	1,6	2,6	3,6	0,8	-4,7	-0,2	1,6	-1,1
Proizvodi za međufaznu potrošnju	29,1	7,4	1,9	3,8	-1,4	-12,9	0,5	4,8	-2,7
Energija	31,8	-1,8	2,4	1,8	3,1	-1,5	-7,4	-11,4	-6,9
Kapitalni proizvodi	9,4	-1,3	3,6	5,5	1,2	-0,6	9,3	13,9	7,8
Trajni proizvodi za široku potrošnju	2,7	-3,7	16,8	4,8	-0,6	27,7	3,7	7,3	12,9
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	27,1	2,8	1,6	5,6	1,5	-3,2	5,0	5,2	2,4
B Vađenje ruda i kamena	10,8	-1,1	5,7	9,8	-0,6	-7,3	-2,8	9,4	-0,1
C Prerađivačka industrija	73,3	4,3	2,8	4,5	-0,2	-5,4	2,9	7,4	1,7
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	15,9	-1,5	0,4	-1,9	6,1	1,1	-7,7	-20,2	-9,4
B05 Vađenje ugljena i lignita	10,0	-2,4	6,9	10,4	-2,7	-5,8	-6,6	5,7	-2,2
B07 Vađenje metalnih ruda	0,3	6,4	1,3	-4,7	8,4	-27,7	6,2	9,0	-2,7
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,3	7,1	-3,2	8,4	10,6	-14,6	31,1	39,2	18,2
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	10,3	5,2	5,3	-1,3	-1,4	-1,4	6,9	5,8	3,7
C11 Proizvodnja pića	4,7	1,9	-6,2	12,9	0,7	-9,5	14,7	15,8	6,3
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	1,2	-18,6	-14,5	-21,4	-30,0	87,0	70,0	-2,3	56,9
C13 Proizvodnja tekstila	3,8	-7,3	5,7	18,4	-18,2	-33,2	-38,7	-47,9	-40,2
C14 Proizvodnja odjeće	2,6	18,2	-2,1	-3,5	19,3	16,0	23,2	14,9	18,1
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2,0	-7,9	1,7	2,1	-1,7	0,2	-6,8	-9,5	-5,5
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	2,4	0,1	5,6	3,9	-9,2	-26,3	2,4	7,2	-6,8
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,2	30,4	-17,9	13,3	2,8	-18,9	-2,2	-11,0	-10,4
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,7	8,0	14,7	4,6	-1,1	-6,6	28,0	8,0	8,3
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	2,1	-0,2	-4,9	-1,6	10,3	-7,1	-2,5	9,7	-0,1
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	2,0	9,3	10,7	6,5	-5,6	-13,7	-15,3	-11,0	-13,2
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	1,4	-5,7	-6,1	18,0	12,3	-11,0	-11,0	50,7	8,5
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	2,8	5,2	15,2	4,7	6,3	2,7	8,3	2,8	4,5
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	5,3	-0,2	2,5	-18,2	2,1	-22,3	19,9	53,7	18,9
C24 Proizvodnja baznih metala	8,6	1,0	-4,2	4,1	-0,5	-3,6	-3,3	4,8	-0,8
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	6,7	11,4	13,3	10,0	-1,1	-8,3	13,5	13,9	6,3
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,5	-16,4	-16,7	230,7	-3,6	152,5	15,3	16,1	43,5
C27 Proizvodnja električne opreme	1,4	-4,9	5,6	4,6	-4,4	-17,3	8,6	14,2	0,2
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,3	3,6	-6,7	13,2	0,5	-8,0	-13,7	5,1	-5,4
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	1,7	-13,0	-2,8	-8,3	1,7	8,2	5,6	23,2	12,3
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,1	-16,5	-55,4	-12,3	-8,4	-1,3	-40,5	-62,1	-37,4
C31 Proizvodnja namještaja	2,4	2,5	17,7	5,3	0,6	37,3	3,0	8,4	15,7
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,3	18,9	28,1	17,4	24,7	-7,1	25,4	-2,8	4,6
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	0,4	-14,3	-11,7	-12,7	7,1	0,3	-2,6	-28,3	-11,8
D35 Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom	19,6	-1,5	0,4	-1,9	6,1	1,1	-7,7	-20,2	-9,4

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Tabela 3: Industrijska proizvodnja u Republici Srpskoj

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura	2015	2016	2017	2018	2018			
	2010=100					Januar	Februar	Mart	K1
Industrija ukupno	100,0	2,7	8,2	1,4	3,6	-11,7	-11,7	-17,2	-13,7
Proizvodi za međufaznu potrošnju	32,7	4,4	2,9	6,9	-1,6	-24,8	-0,9	10,0	-4,1
Energija	38,8	1,0	17,7	-5,6	12,4	-9,8	-25,1	-38,1	-26,1
Kapitalni proizvodi	7,9	-5,6	9,8	20,7	-8,9	42,7	43,6	26,6	37,3
Trajni proizvodi za široku potrošnju	2,9	2,4	-3,0	-4,1	7,2	-20,0	-15,5	-18,7	-18,0
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	17,7	7,4	1,1	2,2	0,1	-7,1	-7,3	-4,8	-6,3
B Vađenje ruda i kamena	13,5	10,2	0,4	-2,1	4,1	-29,7	3,1	-3,7	-9,4
C Prerađivačka industrija	55,9	2,7	3,6	6,5	-3,0	-7,0	-13,1	-9,8	-10,2
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	30,6	-1,0	25,3	-7,5	19,8	-11,1	-15,2	-29,8	-19,6
B05 Vađenje ugljena i lignita	10,9	10,1	12,9	-3,0	11,4	-8,1	-0,3	-19,8	-9,9
B07 Vađenje metalnih ruda	4,5	12,0	-15,8	-0,2	-3,0	-70,5	-1,0	10,7	-15,9
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,2	0,7	-4,7	-6,5	1,0	-49,0	37,8	41,3	18,1
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	9,6	5,3	11,0	-2,3	1,8	-1,9	-1,0	1,9	-0,2
C11 Proizvodnja pića	1,4	9,5	8,1	1,5	7,0	8,5	-42,8	3,3	-11,5
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,1	300,02)	13,9	-37,3	-90,9	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0
C13 Proizvodnja tekstila	1,3	-9,2	-6,3	0,8	-9,4	-26,5	-35,4	-17,5	-26,5
C14 Proizvodnja odjeće	1,9	2,9	-8,7	-2,6	-37,4	-18,5	-7,3	-26,0	-18,1
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	4,6	3,2	-7,5	9,9	-3,7	-100,0	-100,0	-100,0	-18,7
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	5,2	-2,6	6,9	-4,7	-11,1	-33,2	0,1	5,1	-8,5
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	1,5	-1,3	3,1	29,2	6,8	-8,9	1,2	-4,3	-4,2
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	0,8	-16,0	-14,6	26,5	4,1	2,3	20,4	-18,2	0,5
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	3,4	-2,4	-7,1	0,7	-19,1	-6,9	-98,4	-98,5	-97,9
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	2,1	2,7	25,4	31,6	-7,4	-21,3	12,9	13,3	1,4
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	0,4	-7,4	13,0	-7,1	12,8	-19,9	6,5	31,3	10,3
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	1,9	12,3	19,1	6,7	-3,1	13,6	23,8	19,3	19,2
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	4,2	4,6	6,3	-1,2	12,7	-21,1	13,9	45,6	18,0
C24 Proizvodnja baznih metala	4,2	5,0	-11,3	17,2	9,7	-8,8	-19,1	-2,3	-10,3
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	6,2	6,0	9,7	17,2	-22,0	-1,4	-0,7	16,6	5,0
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,2	-28,6	7,7	140,7	17,4	33,7	10,6	26,8	22,8
C27 Proizvodnja električne opreme	1,8	19,2	22,1	25,2	0,5	-15,7	1,2	-17,6	-10,8
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	0,7	-16,6	32,2	28,0	20,0	15,2	30,2	36,1	26,3
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	0,7	3,5	-1,9	16,8	19,2	6,1	-0,2	6,3	3,9
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,0	-30,9	-13,8	-6,1	4,5	25,9	79,3	67,4	58,5
C31 Proizvodnja namještaja	2,7	2,9	-3,2	-4,2	6,9	-22,3	-15,3	-17,3	-18,1
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,3	-3,3	3,8	-9,4	2,0	-33,3	-3,1	-29,6	-23,4
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	3,8	-6,6	-10,4	12,4	65,1	262,8	138,0	32,8	116,7
D35 Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom	24,5	-1,0	25,3	-7,5	19,8	-11,1	-15,2	-29,8	-19,6

Izvor: Republički zavod za statistiku Republike Srpske

Tabela 4: Realni sektor - industrija i usluge (rast g/g u %)

		2017	2018	2017				2018				2019
				K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1
Industrija	Industrijska proizvodnja - fizički obim	3,1	1,6	2,1	2,1	5,8	2,5	5,2	1,5	0,8	-0,5	-5,1
	Intermedijarni proizvodi	5,8	-1,3	1,1	2,2	10,1	9,3	4,2	-6,8	-1,6	0,1	-3,0
	Energija	-0,9	6,6	1,0	1,6	0,1	-5,5	12,3	11,0	5,7	-1,7	-14,8
	Kapitalni proizvodi	8,8	-1,0	13,7	6,0	8,1	8,5	-1,6	-4,8	-1,0	3,0	12,2
	Trajni proizvodi za široku potrošnju	-14,8	1,8	-34,4	-11,4	-1,6	-3,4	3,8	3,6	-7,7	7,1	3,0
	Netrajni proizvodi za široku potrošnju	4,6	0,1	3,5	1,8	9,1	4,2	0,7	3,0	-0,8	-2,1	0,1
Građevinarstvo	Obim građevinskih radova - Ukupno	-1,3	0,5	-4,7	-1,6	-1,5	-1,1	1,6	0,9	-0,2	-0,1	-1,0
	Visokogradnja	3,2	1,9	-0,6	3,0	4,7	3,8	3,2	0,9	1,5	2,2	2,6
	Niskogradnja	-4,7	-0,7	-7,1	-4,2	-3,5	-3,8	0,3	0,9	-1,6	-2,0	-4,2
Prevoz	Cestovni (prevezeno robe)	15,4	-	-2,4	11,1	11,4	13,8	4,7	-0,6	-4,9	-	-
	Cestovni (prevezeni putnici)	9,9	-	-3,5	-5,3	-1,0	-3,8	-8,6	10,8	25,9	-	-
	Gradsko - Prigradski prevoz (prevezeni putnici)	1,0	-	0,4	-3,6	-0,1	-0,9	-1,8	-2,3	-1,5	-	-
	Željeznički (prevezeno robe)	0,7	-	5,9	-2,8	1,7	3,5	5,6	-7,2	2,0	-	-
	Željeznički (prevezeni putnici)	15,4	-	-8,0	-3,8	39,0	34,3	22,8	34,3	12,3	-	-
Maloprodaja	Realni rast prometa	5,1	8,2	6,0	6,2	4,2	4,4	5,4	8,5	9,2	9,2	13,7
	Motorna goriva u s.p.	5,0	7,8	8,4	7,6	2,2	2,9	0,1	6,3	14,0	8,9	9,9
	Trgovina na malo, osim motornih goriva u s.p.	5,2	8,4	5,2	5,7	4,9	4,9	7,1	9,2	7,7	9,3	14,9
Turizam	Dolasci turista - ukupno	13,7	12,1	8,6*	13,5*	16,9*	13,7*	15,5*	12,4*	10,8*	10,7*	8,9*
	Domaći turisti	3,3	7,3	3,9*	0,0*	6,9*	3,2*	10,7*	5,8*	9,0*	4,9*	4,1*
	Strani turisti	18,6	14,0	12,1*	20,0*	19,9*	21,1*	18,8*	15,2*	11,3*	14,1*	12,2*

Izvor: BHAS - zvanična saopštenja

* prosjek mjesečnih stopa

Tabela 5: Realni sektor po entitetima (rast g/g u %)

			2017	2018	2017				2018				2019
					K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1
Proizvodnja i građevinarstvo	Industrijska proizvodnja - fizički obim	FBiH	3,6	5,1	1,7*	1,3*	9,2*	2,5*	6,2*	-1,0*	0,8*	1,2*	-1,1
		RS	1,4	3,6	5,8*	4,1*	-3,2*	0,9*	4,0*	6,8*	5,3*	-0,7*	-13,7
	Građevinarstvo (vrijednost radova)	FBiH	-0,6^	0,5^	-3,4^	-0,5^	0,8^	0,6^	0,2^	1,0^	0,6^	0,2^	0,2^
		RS	-5,1^	0,8^	-6,9^	-3,7^	-5,9^	-3,8^	3,9^	1,1^	-1,3^	-0,6^	-3,2^
Prijevoz	Cestovni (prevezeno robe)	FBiH	-1,9	2,9*	-8,5	-4,4	-3,7	9,2	6,0	7,3	5,1	-6,8	11,1
		RS	11,8	-9,4*	-8,5	26,9	15,5	13,3	2,1	-8,3	-24,2	-7,2	-8,1
	Cestovni (prevezeni putnici)	FBiH	-10,2	-13,1*	-5,0	-11,2	-12,3	-11,4	-12,4	-15,0	-9,6	-15,5	-14,4
		RS	9,1	15,7*	-5,5	11,1	14,4	16,4	-4,0	21,8	31,7	13,4	3,7
	Gradsko - Prigradski Prijevoz (prevezeni putnici)	FBiH	-1,7	0,8*	-0,9	-4,7	-0,9	-0,4	-0,7	0,6	0,2	2,9	-3,3
		RS	-1,4	-10,5*	-7,3	0,9	2,9	-2,1	-9,5	-12,5	-9,7	-10,3	-14,3
	Željeznički (prevezeno robe)	FBiH	-0,2	4,7*	-1,3	-5,4	1,4	4,6	6,6	4,2	3,2	4,6	5,5
		RS	3,8	1,2*	17,7	0,3	-0,5	-2,5	4,1	-14,5	-1,0	16,0	6,8
Ugostiteljstvo	Nominalni rast prometa	FBiH	-	7,9*	13,4	11,8	14,3	11,9	8,9	7,6	5,0	10,2	17,0
	Nominalni rast prometa	RS	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Turizam	Dolasci domaćih turista	FBiH	6,1	8,6*	9,8	7,2*	9,4*	-2,2*	10,0	4,0*	9,4*	11,1*	9,7*
		RS	1,2	6,8	-0,4	-6,1	3,3	8,2	12,1	9,9*	8,9*	-1,5*	-3,3
	Dolasci stranih turista	FBiH	20,2	15,1*	14,8*	23,8*	20,9*	21,2*	18,1	14,8*	10,2*	17,4*	15,9*
		RS	12,2	14,6	7,5*	3,9*	16,6*	20,9*	20,7	17,8*	17,7*	3,2*	6,4

Izvori: Zvanična saopštenja entitetskih zavoda za statistiku

^ Realni rast proizvodnje u građevinarstvu

* prosjek mjesečnih/kvartalnih stopa

Tabela 6: Tržište rada

(U zaglavlju tabele ispod: Bosna i Hercegovina-BiH, Federacija Bosne i Hercegovine-FBiH, Republika Srpska-RS, Brčko Distrikt-BD)

Period	Broj zaposlenih lica*				Broj registrovanih nezaposlenih lica				Stopa registrovane nezaposlenosti**				Prosječne neto plate				Prosječne penzije***			
	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD
	osobe								%				KM							
K1 2017.	768.975	494.601	257.740	16.968	507.667	370.128	125.665	11.874	39,8	42,8	32,8	41,2	846	853	830	833	361	372	342	326
K1 2018.	792.031	510.810	263.739	17.337	471.609	347.354	113.373	10.882	37,3	40,5	30,1	38,6	862	874	836	853	370	383	351	332
K1 2019.	821.713	525.526		17.672	428.970	325.462	94.787	8.721	34,3	38,2		33,0	905	912	890	889	393	405	375	353
I 2018.	790.629	509.344		17.231	475.541	350.217	114.357	10.967	37,6	40,7		38,9	870	888	825	856	365	374	351	329
II 2018.	791.115	509.887		17.367	472.957	348.639	113.429	10.889	37,4	40,6		38,5	849	852	841	842	367	377	351	329
III 2018.	794.349	513.198	263739	17.412	466.330	343.207	112.333	10.790	37,0	40,1	29,9	38,3	869	881	840	860	379	397	351	337
IV 2018.	797.400	514.331		17.397	458.355	337.127	110.619	10.609	36,5	39,6		37,9	863	872	840	862	381	396	358	340
V 2018.	804.185	520.452		17.471	450.067	331.519	108.128	10.420	35,9	38,9		37,4	881	896	847	873	385	402	358	343
VI 2018.	807.553	522.687		17.432	448.071	330.647	107.034	10.390	35,7	38,7		37,3	872	881	849	884	388	401	367	347
VII 2018.	807.235	521.291		17.526	450.392	333.610	106.423	10.359	35,8	39,0		37,1	878	891	848	875	387	401	367	348
VIII 2018.	802.795	517.409		17.596	448.578	334.315	104.022	10.241	35,8	39,3		36,8	888	904	852	880	387	400	367	348
IX 2018.	810.135	523.626	268879	17.630	441.672	330.579	100.981	10.112	35,3	38,7	27,3	36,5	877	875	881	872	387	400	367	348
X 2018.	814.730	526.940		17.583	437.783	328.895	98.986	9.902	35,0	38,4		36,0	894	899	884	886	387	399	367	348
XI 2018.	816.465	529.147		17.641	435.358	328.663	97.193	9.502	34,8	38,3		35,0	899	907	880	892	387	399	367	347
XII 2018.	817.375	529.281		17.544	435.266	329.907	96.005	9.354	34,7	38,4		34,8	906	914	891	885	386	399	366	347
I 2019.	823.455	527.520		17.530	433.438	328.503	95.938	8.997	34,5	38,4		33,9	913	924	887	897	391	401	375	351
II 2019.	819.410	523.658		17.675	430.053	326.266	95.051	8.736	34,4	38,4		33,1	895	895	896	879	395	407	375	353
III 2019.	822.275	525.401		17.810	423.419	321.618	93.371	8.430	34,0	38,0		32,1	907	916	886	890	394	407	374	353

Izvor: BHAS, entitetski zavodi za statistiku, FZZZ, ZZRS, ZZBD, Federalni zavod za MIO/PIO, Fond za PIO Republike Srpske.

U Republici Srpskoj broj zaposlenih lica se objavljuje za mart i septembar.

** Stopa registrovane nezaposlenosti je izračunata kao odnos broja registrovanih nezaposlenih lica i ukupne radne snage.

*** Prosječne penzije u Bosni i Hercegovini su izračunate na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom entitetu (bez obzira na mjesto prebivališta).

Tabela 7: Rast i struktura monetarnih agregata (kraj perioda)

u mil. KM

Period	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u stranoj valuti	Ostali depoziti u stranoj valuti	Rezervni (primarni) novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	M2 ukupno
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11=3+4+5	12=6+7	13=8+9+10	14=12+13
K1 2018.	4.342,7	5.205,3	85,8	3.637,7	7.085,6	4.088,1	1.889,1	5.680,9	9.633,8	10.723,3	11.658,1	22.381,4
K1-K2 2018.	4.515,4	5.024,3	98,1	3.756,0	7.467,9	4.143,6	2.030,8	5.686,8	9.637,8	11.223,9	11.861,2	23.085,2
K1-K3 2018.	4.717,2	5.437,8	112,6	3.946,4	8.046,8	4.140,1	1.966,6	5.740,1	10.267,6	11.993,2	11.846,8	23.840,0
K1-K4 2018.	4.750,6	5.523,3	125,5	3.978,6	8.166,4	4.302,2	1.961,4	5.782,4	10.399,4	12.145,1	12.046,0	24.191,1
K1 2019.	4.782,7	5.214,4	135,8	4.007,7	7.920,8	2.699,6	2.300,4	7.460,6	10.132,9	11.928,5	12.460,6	24.389,1
stopa rasta g/g												
K1 2018.	6,6%	31,2%	41,6%	7,5%	18,2%	2,6%	18,6%	1,6%	18,9%	14,4%	4,4%	8,9%
K1-K2 2018.	8,0%	23,2%	33,1%	8,3%	18,9%	3,4%	24,3%	2,2%	15,7%	15,1%	5,8%	10,2%
K1-K3 2018.	8,8%	19,7%	52,0%	9,1%	21,1%	2,0%	13,4%	3,2%	14,7%	16,9%	4,3%	10,3%
K1-K4 2018.	10,0%	9,7%	64,9%	9,1%	17,9%	5,1%	8,0%	2,6%	10,3%	14,9%	4,4%	9,4%
K1 2019.	10,1%	0,2%	58,3%	10,2%	11,8%	-34,0%	21,8%	31,3%	5,2%	11,2%	6,9%	9,0%

Izvor: CB BiH

Tabela 8: Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Kod	00			01			02			03			04			05			06		
Opis koda	UKUPAN INDEKS			Hrana i bezalkoholna pića			Alkoholna pića i duvan			Odjeća i obuća			Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti			Namještaj, kućanski aparati i redovno održavanje kuće			Zdravstvo		
Vrsta indeksa	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g
K1 2017.	-	-	101,1	-	-	100,1	-	-	104,2	-	-	90,7	-	-	101,2	-	-	98,6	-	-	100,4
K1 2018.	-	-	100,8	-	-	101,0	-	-	106,9	-	-	90,9	-	-	102,2	-	-	98,9	-	-	101,2
K1 2019.	-	-	101,0	-	-	101,0	-	-	104,6	-	-	89,3	-	-	102,8	-	-	99,6	-	-	102,3
I 2018.	99,7	100,2	100,3	100,3	100,8	101,0	116,6	104,5	106,3	74,7	92,4	91,7	105,0	100,2	101,8	97,5	100,2	98,9	102,2	100,1	101,2
II 2018.	100,7	101,0	100,9	101,2	100,9	100,6	116,6	100,0	106,5	74,3	99,5	91,0	105,7	100,7	102,5	97,2	99,7	99,1	102,3	100,1	101,2
III 2018.	101,0	100,4	101,1	101,8	100,6	101,3	118,2	101,3	107,9	76,2	102,5	89,9	105,4	99,7	102,2	96,9	99,7	98,8	102,6	100,2	101,2
IV 2018.	100,6	99,6	101,0	102,1	100,3	101,1	118,1	100,0	107,9	76,4	100,2	88,9	100,9	95,7	101,8	96,8	99,9	99,4	102,9	100,3	101,3
V 2018.	100,8	100,2	101,3	102,0	99,9	100,9	118,4	100,3	108,1	76,5	100,2	89,4	100,5	99,6	101,7	97,0	100,2	99,0	103,4	100,5	101,7
VI 2018.	100,7	100,0	101,9	101,4	99,4	101,2	118,2	99,9	107,5	75,0	98,1	89,3	101,2	100,7	102,6	97,0	100,0	99,1	103,6	100,3	101,6
VII 2018.	100,0	99,3	101,8	99,9	98,6	100,6	118,0	99,8	105,5	70,4	94,0	90,4	100,9	99,7	102,2	97,0	100,1	99,3	104,1	100,4	102,2
VIII 2018.	99,9	99,9	101,8	99,7	99,8	100,4	118,1	100,1	105,7	70,2	99,6	90,7	101,7	100,8	102,9	96,7	99,6	99,0	104,1	100,0	102,2
IX 2018.	100,4	100,5	101,7	100,0	100,3	100,1	118,1	100,0	106,0	72,8	103,8	89,0	102,7	101,0	103,4	96,7	100,0	98,7	104,5	100,4	102,4
X 2018.	101,3	100,9	101,8	99,6	99,7	100,1	118,0	99,9	105,9	74,8	102,7	89,6	108,2	105,4	103,8	96,6	99,9	98,5	104,5	100,0	102,4
XI 2018.	101,4	100,1	101,8	99,3	99,7	99,9	118,1	100,1	105,9	75,3	100,6	90,0	108,9	100,7	104,0	96,9	100,3	99,0	104,5	100,0	102,2
XII 2018.	101,1	99,7	101,6	99,6	100,3	100,1	118,3	100,2	106,0	72,5	96,3	89,7	108,6	99,7	103,6	96,6	99,7	99,3	104,6	100,1	102,5
I 2019.	101,2	100,1	101,5	101,1	101,5	100,8	122,5	103,5	105,1	66,4	91,7	89,0	108,6	100,0	103,4	96,9	100,3	99,4	104,6	99,9	102,3
II 2019.	101,6	100,4	100,9	102,5	101,4	101,3	122,5	100,0	105,0	66,6	100,3	89,6	108,5	99,9	102,6	97,0	100,0	99,8	104,6	100,1	102,3
III 2019.	101,7	100,1	100,7	102,7	100,2	100,9	122,5	100,1	103,7	68,1	102,3	89,4	108,1	99,7	102,6	96,5	99,6	99,6	104,8	100,2	102,2

Izvor: BHAS

Tabela 8: Indeks potrošačkih cijena - nastavak

Kod	07			08			09			10			11			12		
Opis koda	Prevoz			Komunikacije			Rekreacija i kultura			Obrazovanje			Restorani i hoteli			Ostala dobra i usluge		
Vrsta indeksa	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g
K1 2017.	-	-	108,5	-	-	101,1	-	-	101,1	-	-	100,8	-	-	100,4	-	-	100,0
K1 2018.	-	-	104,1	-	-	97,0	-	-	100,7	-	-	100,0	-	-	100,2	-	-	99,9
K1 2019.	-	-	104,5	-	-	99,4	-	-	101,2	-	-	100,6	-	-	100,6	-	-	99,1
I 2018.	100,0	100,5	100,9	97,1	100,0	96,9	102,5	99,8	100,5	101,2	100,0	100,0	100,8	100,0	100,1	99,3	100,3	99,5
II 2018.	105,1	105,1	105,7	97,0	100,0	97,0	102,5	100,0	100,7	101,2	100,0	100,0	101,0	100,2	100,3	99,4	100,1	100,3
III 2018.	105,3	100,2	105,6	97,0	100,0	97,1	102,6	100,1	100,9	101,2	100,0	100,0	101,0	100,0	100,2	99,2	99,8	100,0
IV 2018.	105,9	100,6	106,3	96,9	99,8	97,0	102,9	100,3	101,2	101,2	100,0	99,9	101,0	100,0	100,2	99,4	100,2	100,6
V 2018.	107,5	101,6	108,3	96,9	100,1	99,7	103,2	100,3	101,3	101,2	100,0	99,9	101,0	100,1	100,5	98,8	99,5	99,7
VI 2018.	108,9	101,3	110,7	96,9	100,0	99,7	103,6	100,4	101,2	101,2	100,0	99,9	101,2	100,1	100,5	98,9	100,1	100,0
VII 2018.	108,6	99,7	110,8	97,0	100,1	99,9	105,5	101,9	102,1	101,2	100,0	99,9	101,2	100,0	100,5	99,2	100,3	100,1
VIII 2018.	108,4	99,8	111,5	96,9	99,9	99,9	105,2	99,7	101,8	101,4	100,2	100,1	101,2	100,0	100,5	98,7	99,5	99,4
IX 2018.	109,3	100,8	112,1	96,8	99,9	99,7	104,3	99,1	101,2	101,4	100,0	100,1	101,2	100,0	100,5	98,0	99,3	98,6
X 2018.	110,4	101,1	112,7	96,7	99,9	99,6	103,9	99,6	101,1	101,8	100,4	100,5	101,2	100,0	100,5	98,4	100,4	99,1
XI 2018.	110,6	100,2	112,3	96,6	100,0	99,6	103,8	100,0	100,9	101,8	100,0	100,5	101,2	100,0	100,5	98,4	100,0	99,1
XII 2018.	109,5	99,0	110,1	96,6	99,9	99,5	103,8	99,9	101,0	101,8	100,0	100,5	101,3	100,1	100,5	98,1	99,7	99,1
I 2019.	108,4	99,0	108,4	96,5	100,0	99,5	103,8	100,0	101,3	101,8	100,0	100,6	101,5	100,2	100,7	98,4	100,3	99,1
II 2019.	107,9	99,5	102,6	96,5	100,0	99,5	103,7	99,9	101,2	101,9	100,1	100,6	101,5	100,0	100,5	98,4	100,0	99,0
III 2019.	108,0	100,2	102,7	96,4	99,9	99,3	103,6	99,9	101,0	101,9	100,0	100,6	101,6	100,1	100,7	98,3	99,9	99,1

Tabela 9: Rast i sektorska struktura kredita (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Razdoblje	Kreditni opšoj vladi	Kreditni nefinansijskim javnim preduzećima	Kreditni nefinansijskim privatnim preduzećima	Kreditni stanovništvu	Ostali krediti*	Ukupni krediti
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
K1 2016.	1.099,0	381,2	7.505,4	7.828,5	113,6	16.927,7
K1-K2 2016.	1.022,3	374,6	7.521,8	7.916,9	107,7	16.943,3
K1-K3 2016.	1.072,8	385,8	7.498,4	7.978,1	87,4	17.022,5
K1-K4 2016	962,7	371,9	7.703,0	8.076,3	86,9	17.201,1
K1 2017.	1.020,9	376,4	7.898,7	8.186,8	97,0	17.579,8
K1-K2 2017.	1.018,9	371,5	8.032,2	8.393,5	114,1	17.930,1
K1-K3. 2017.	973,9	382,3	8.122,4	8.522,0	118,7	18.119,3
K1-K4 2017.	966,5	401,6	8.319,8	8.613,7	120,9	18.422,5
K1 2018.	917,3	385,4	8.510,8	8.749,5	121,9	18.695,1
K1-K2 2018.	1.061,2	410,8	8.565,6	8.993,9	146,5	19.178,0
K1-K3 2018.	1.078,1	411,0	8.537,3	9.154,1	150,9	19.331,4
K1-K4 2018.	1.045,3	421,3	8.623,0	9.241,3	158,4	19.489,3
K1 2019.	1.042,1	415,3	8.755,6	9.405,7	135,5	19.754,1
Stopa rasta (g/g)						
K1 2016.	-3,5%	-10,3%	3,2%	4,2%	26,5%	3,0%
K1-K2 2016.	-10,6%	-11,2%	2,3%	2,9%	3,9%	1,3%
K1-K3 2016.	-6,0%	-6,3%	2,3%	2,9%	-8,7%	1,8%
K1-K4 2016	-17,2%	-6,2%	3,3%	3,8%	-17,3%	2,0%
K1 2017.	-7,1%	-1,3%	5,2%	4,6%	-39,0%	3,9%
K1-K2 2017.	-0,3%	-0,8%	6,8%	6,0%	5,9%	5,8%
K1-K3. 2017.	-9,2%	-0,9%	8,3%	6,8%	35,9%	6,4%
K1-K4 2017.	0,4%	8,0%	8,0%	6,7%	39,1%	7,1%
K1 2018.	-10,2%	2,4%	7,7%	6,9%	25,6%	6,3%
K1-K2 2018.	4,2%	10,6%	6,6%	7,2%	28,4%	7,0%
K1-K3 2018.	10,7%	7,5%	5,1%	7,4%	27,1%	6,7%
K1-K4 2018.	8,2%	4,9%	3,6%	7,3%	31,0%	5,8%
K1 2019.	13,6%	4,9%	2,9%	7,5%	11,1%	5,7%

Izvor: CBBiH

*U ostalim kreditima su krediti dani ostalim finansijskim institucijama, neprofitnim organizacijama i ostali krediti.

Tabela 10: Rast i sektorska struktura depozita (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Razdoblje	Depoziti opše vlade	Depoziti nefinansijskih javnih preduzeća	Depoziti nefinansijskih privatnih preduzeća	Depoziti stanovništva	Ostali depoziti*	Ukupni depoziti
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
K1 2016.	1.442,8	1.203,9	2.490,4	10.074,3	1.323,7	16.535,2
K1-K2 2016.	1.486,2	1.184,3	2.534,8	10.132,5	1.352,1	16.689,8
K1-K3 2016.	1.634,8	1.173,8	2.755,9	10.253,3	1.393,8	17.211,6
K1-K4 2016	1.711,6	1.219,9	2.787,8	10.661,1	1.371,6	17.752,1
K1 2017.	1.773,3	1.300,1	2.749,8	10.875,0	1.403,2	18.104,9
K1-K2 2017.	1.903,7	1.326,4	2.836,3	10.948,5	1.442,8	18.460,7
K1-K3. 2017.	2.167,1	1.325,0	3.096,7	11.024,2	1.512,5	19.128,5
K1-K4 2017.	2.216,8	1.384,7	3.329,9	11.271,0	1.466,5	19.668,8
K1 2018.	2.489,5	1.492,0	3.183,8	11.459,0	1.520,8	20.145,0
K1-K2 2018.	2.729,2	1.517,1	3.429,3	11.651,8	1.544,3	20.871,7
K1-K3 2018.	2.799,7	1.482,4	3.723,2	12.146,4	1.598,1	21.749,8
K1-K4 2018.	2.799,7	1.482,4	3.723,2	12.146,4	1.598,1	21.749,8
K1 2019.	2.976,5	1.512,3	3.408,6	12.508,5	1.607,8	22.013,7
Stopa rasta g/g						
K1 2016.	14,0%	0,5%	13,3%	7,6%	10,1%	8,6%
K1-K2 2016.	22,0%	-3,0%	6,6%	6,8%	8,1%	7,3%
K1-K3 2016.	19,3%	-3,0%	11,1%	6,6%	3,4%	7,4%
K1-K4 2016	8,8%	2,7%	6,9%	8,1%	5,6%	7,4%
K1 2017.	23,2%	8,0%	10,4%	7,9%	6,0%	9,5%
K1-K2 2017.	28,3%	12,0%	11,9%	8,1%	6,7%	10,6%
K1-K3. 2017.	32,7%	12,9%	12,4%	7,5%	8,5%	11,1%
K1-K4 2017.	29,5%	13,5%	19,4%	5,7%	6,9%	10,8%
K1 2018.	40,1%	14,8%	15,8%	5,4%	8,4%	11,3%
K1-K2 2018.	43,1%	14,4%	20,9%	6,4%	7,0%	13,1%
K1-K3 2018.	27,4%	21,8%	14,2%	7,3%	5,4%	11,6%
K1-K4 2018.	26,3%	7,1%	11,8%	7,8%	9,0%	10,6%
K1 2019.	19,6%	1,4%	7,1%	9,2%	5,7%	9,3%

Izvor: CBBiH

*U ostalim depozitima su depoziti sektora ostalih finansijskih institucija, neprofitnih organizacija i ostali depoziti.

Tabela 11: Kamatne stope na kredite stanovništvu u KM s valutnom klauzulom (u %, na godišnjem nivou)

Godina	Mjesec	POTROŠAČKI KREDITI				STAMBENI KREDITI					OSTALI KREDITI			
		promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	kreditni preko 5 god. IPFKS	preko 10 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS
			s originalnim dospijećem preko 1 god.				s originalnim dospijećem preko 1 god.					s originalnim dospijećem preko 1 god.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2017.	01.	NA	NA	7,92	NA	5,09	5,09	5,59	5,28	5,40	7,58	7,59	6,89	7,07
2017.	02.	NA	NA	8,02	NA	4,95	4,95	5,13	4,92	5,18	7,59	7,61	6,97	7,38
2017.	03.	NA	NA	NA	NA	4,62	4,62	4,65	4,94	4,92	7,17	7,20	6,68	6,95
2017.	04.	NA	NA	7,35	NA	4,39	4,41	4,27	4,93	4,58	7,14	7,14	6,87	6,75
2017.	05.	NA	NA	7,39	NA	4,38	4,38	4,08	4,83	4,78	7,17	7,17	6,86	6,72
2017.	06.	NA	NA	NA	NA	4,43	4,43	4,12	4,78	4,87	6,99	6,99	6,80	6,67
2017.	07.	NA	NA	NA	NA	4,30	4,30	4,05	4,55	4,59	7,05	7,07	7,08	7,01
2017.	08.	NA	NA	6,99	NA	4,39	4,39	4,04	4,65	4,67	7,15	7,16	7,39	7,23
2017.	09.	NA	NA	7,50	NA	4,22	4,22	4,28	4,84	4,96	6,97	7,00	6,65	6,85
2017.	10.	NA	NA	7,22	NA	4,16	4,16	4,64	4,82	4,83	6,54	6,54	6,05	6,34
2017.	11.	NA	NA	6,99	NA	4,24	4,24	4,14	4,76	4,87	6,46	6,44	6,37	6,40
2017.	12.	NA	NA	7,17	NA	4,33	4,33	4,24	4,62	4,70	6,38	6,39	5,99	6,36
2018.	01.	NA	NA	NA	NA	4,12	4,09	4,10	4,41	4,58	6,41	6,42	5,59	6,48
2018.	02.	NA	NA	6,38	NA	4,05	4,05	NA	4,14	4,52	6,47	6,49	5,48	6,04
2018.	03.	NA	NA	6,94	NA	3,98	3,98	5,04	4,04	4,35	6,05	6,05	5,68	6,10
2018.	04.	NA	NA	6,78	NA	3,94	3,94	3,57	3,92	4,18	5,99	6,01	5,77	6,06
2018.	05.	NA	NA	7,27	NA	3,75	3,75	NA	3,95	3,67	6,39	6,39	5,61	5,97
2018.	06.	NA	NA	7,28	NA	3,92	3,92	5,52	4,17	4,10	6,22	6,22	5,34	5,72
2018.	07.	NA	NA	6,33	NA	3,69	3,69	4,01	4,14	4,08	6,32	6,33	5,79	6,11
2018.	08.	NA	NA	6,76	NA	3,72	3,72	NA	3,89	4,12	6,21	6,22	5,32	5,97
2018.	09.	NA	NA	NA	NA	3,64	3,64	NA	4,18	4,09	6,49	6,50	5,33	5,73
2018.	10.	NA	NA	NA	NA	3,63	3,63	3,59	3,99	3,95	6,34	6,36	5,27	5,77
2018.	11.	NA	NA	NA	NA	3,77	3,75	NA	4,10	3,75	6,77	6,79	5,58	5,52
2018.	12.	NA	NA	NA	NA	3,64	3,64	3,17	3,82	4,02	6,63	6,64	5,62	5,47
2019.	1.	NA	NA	NA	NA	3,67	3,67	3,47	3,80	3,74	6,52	6,37	5,33	5,79
2019.	2.	NA	NA	NA	NA	3,53	3,53	3,46	3,60	3,99	6,56	6,56	5,46	5,89
2019.	3.	NA	NA	NA	NA	3,70	3,70	3,76	3,64	3,65	6,21	6,22	5,48	5,60

Izvor: CBBiH

Kamatne stope u tablici se odnose na nove poslove

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 12: Kamatne stope na kredite nefinansijskim preduzećima u KM s valutnom klauzulom (u %, na godišnjem nivou)

Godina	Mjesec	od iznosa od 0,25 milijuna EUR				preko 0,25 milijuna EUR do 1 milijuna EUR				Preko iznosa 1 milijun EUR			
		promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS
			s originalnim dospijećem preko 1 god.				s originalnim dospijećem preko 1 god.				s originalnim dospijećem preko 1 god.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2017.	01.	5,92	5,71	5,34	4,73	5,21	5,16	4,20	4,70	5,24	4,98	NA	NA
2017.	02.	5,90	5,67	4,87	4,63	5,58	5,34	4,64	4,75	5,27	5,27	NA	NA
2017.	03.	6,06	5,94	5,20	4,89	5,25	5,11	4,32	4,47	5,13	5,17	NA	5,29
2017.	04.	5,61	5,44	5,02	4,78	5,58	5,62	4,05	4,17	4,60	5,24	3,86	2,92
2017.	05.	5,83	5,59	4,99	4,80	5,15	5,32	4,31	4,30	4,26	4,44	NA	NA
2017.	06.	5,65	5,23	4,76	4,72	5,22	5,39	4,08	4,30	4,57	4,55	NA	4,05
2017.	07.	5,49	5,27	4,97	4,80	5,26	5,06	3,90	4,43	4,26	4,16	NA	2,59
2017.	08.	5,37	4,85	5,00	4,53	5,22	5,20	3,86	NA	4,81	NA	NA	NA
2017.	09.	5,44	5,10	4,89	4,98	5,09	4,61	4,08	5,03	4,86	4,86	NA	5,26
2017.	10.	4,94	4,87	4,64	4,98	4,71	4,64	4,03	4,81	5,48	5,61	NA	4,17
2017.	11.	5,53	5,41	4,62	4,75	4,75	5,21	4,21	4,96	5,30	5,30	NA	NA
2017.	12.	4,65	4,65	4,35	5,30	4,39	4,39	3,77	4,60	3,52	4,04	2,72	5,05
2018.	1.	4,47	4,30	4,54	4,26	4,12	4,46	3,81	4,32	3,09	3,09	NA	NA
2018.	2.	4,71	4,84	4,61	4,24	4,50	4,86	3,42	4,33	3,16	NA	NA	3,80
2018.	3.	4,30	4,33	4,28	4,75	4,23	4,56	3,96	4,28	4,38	4,38	NA	4,04
2018.	4.	4,54	4,74	4,38	4,21	4,29	4,42	3,25	3,47	3,61	3,61	NA	NA
2018.	5.	4,59	4,66	4,02	4,16	4,10	4,20	3,03	3,71	4,11	3,70	2,53	4,67
2018.	6.	4,24	4,56	4,42	4,52	3,91	3,88	3,11	3,78	3,78	3,78	NA	2,73
2018.	7.	4,29	4,39	4,39	3,93	4,04	4,13	3,28	3,99	4,35	4,35	NA	3,94
2018.	8.	4,29	4,56	4,34	4,20	4,79	4,85	3,30	4,01	3,84	3,84	NA	4,08
2018.	9.	4,13	4,26	4,00	4,26	4,84	4,83	3,04	4,18	3,55	3,55	NA	3,15
2018.	10.	4,07	4,27	4,05	4,01	4,25	4,30	3,14	3,74	3,44	3,33	NA	3,33
2018.	11.	4,05	4,05	4,00	4,06	4,19	4,19	3,20	3,59	4,79	4,79	NA	NA
2018.	12.	4,20	4,19	3,91	3,67	3,80	4,16	3,32	3,57	4,48	4,48	2,38	2,53
2019.	1.	4,22	4,37	3,66	4,35	4,08	4,15	3,67	3,58	3,32	3,36	NA	NA
2019.	2.	4,28	4,28	4,09	4,97	3,91	3,86	3,02	3,80	3,74	3,74	NA	NA
2019.	3.	4,01	3,91	4,35	4,35	4,08	4,15	3,12	4,10	3,59	3,59	NA	NA

Izvor: CBBiH

Kamatne stope u tablici se odnose na nove poslove

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 13: Kamatne stope na depozite (u %, na godišnjem nivou)

Depoziti stanovništvu											
Godina	Mjesec	Depoziti u KM i depoziti s valutnom klauzulom				Depoziti u EUR				Depoziti u stranoj valuti	
		s dogovorenim dospijecem			Depoziti po viđenju	s dogovorenim dospijecem			Depoziti po viđenju	s dogovorenim dospijecem	Depoziti po viđenju
		do 1 god.	preko 1 do 2 god.	preko 2 god.		do 1 god.	preko 1 do 2 god.	preko 2 god.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2018.	1.	0,37	1,39	1,28	0,06	0,32	1,17	1,41	0,06	0,44	0,05
2018.	2.	0,29	1,45	1,38	0,07	0,27	1,23	1,37	0,06	0,42	0,04
2018.	3.	0,32	1,24	1,51	0,06	0,27	1,08	1,47	0,06	0,21	0,05
2018.	4.	0,25	1,15	1,26	0,06	0,32	1,13	1,57	0,06	0,46	0,05
2018.	5.	0,33	1,23	1,45	0,06	0,24	1,14	1,31	0,06	0,55	0,04
2018.	6.	0,38	1,18	1,48	0,05	0,24	1,30	1,34	0,06	0,83	0,04
2018.	7.	0,27	1,31	1,22	0,05	0,67	1,39	1,40	0,06	0,64	0,04
2018.	8.	0,23	1,25	1,42	0,05	0,25	1,15	1,51	0,06	0,58	0,04
2018.	9.	0,28	1,27	1,33	0,05	0,26	1,10	1,77	0,06	0,84	0,04
2018.	10.	0,46	1,12	1,25	0,05	0,35	1,10	1,24	0,06	0,85	0,04
2018.	11.	0,27	1,22	1,41	0,05	0,23	1,21	1,42	0,06	1,87	0,04
2018.	12.	0,34	1,26	1,45	0,05	0,25	1,37	1,66	0,05	1,04	0,04
2019.	1.	0,30	1,05	1,29	0,05	0,23	1,08	1,58	0,06	0,91	0,04
2019.	2.	0,32	1,13	1,40	0,06	0,30	1,08	1,86	0,06	0,87	0,04
2019.	3.	0,31	1,08	1,30	0,06	0,28	1,01	1,33	0,05	0,73	0,04
Depoziti nefinansijskih preduzeća											
2018.	1.	0,77	1,21	NA	0,04	0,49	NA	NA	0,02	NA	0,03
2018.	2.	0,47	1,27	NA	0,04	NA	NA	NA	0,03	NA	0,04
2018.	3.	0,60	0,82	1,32	0,03	NA	NA	1,10	0,02	NA	0,03
2018.	4.	0,46	1,40	1,99	0,04	NA	NA	NA	0,02	NA	0,04
2018.	5.	0,33	0,97	1,58	0,04	NA	NA	NA	0,03	NA	0,03
2018.	6.	0,58	1,02	1,73	0,04	NA	NA	NA	0,02	NA	0,03
2018.	7.	0,62	1,28	1,67	0,03	NA	1,08	NA	0,04	NA	0,03
2018.	8.	0,42	1,32	1,77	0,04	0,19	NA	NA	0,04	NA	0,03
2018.	9.	0,53	1,15	1,76	0,04	NA	NA	NA	-2,96	NA	-2,97
2018.	10.	0,51	1,07	1,05	0,04	NA	1,43	NA	0,05	NA	0,06
2018.	11.	0,45	1,28	1,41	0,04	NA	0,85	1,75	0,03	NA	0,04
2018.	12.	0,71	1,14	1,96	0,08	1,00	0,97	NA	-0,97	NA	-0,96
2019.	1.	0,45	1,00	2,06	0,03	0,97	NA	NA	0,03	NA	0,04
2019.	2.	0,34	0,86	1,98	0,03	NA	0,97	NA	0,02	NA	0,04
2019.	3.	0,42	1,75	1,77	0,03	0,81	1,15	NA	0,03	NA	0,04

Izvor: CBBiH

Kamatne stope na depozite po viđenju se odnose na postojeće poslove

Kamatne stope na depozite sa dogovorenim dospjecom se odnose na nove poslove

Depoziti u stranoj valuti obuhvaćaju sve strane valute osim EUR

Tabela 14: Uvoz i izvoz roba prema HS klasifikaciji za K1 2019. godine

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)		IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				
		K1 2018	K1 2019	2018/2017 promjena %		K1 2018	K1 2019	2018/2017 promjena %		K1 2018	K1 2019	2018/2017 promjena %		Pokrivenost uvoza izvozom
		u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	
	UKUPNO	2788	2771	-0,6	-0,6	4401	4610	4,8	4,8	-1613	-1839	14,1	14,1	60,1%
1	ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA	36	34	-6,0	-0,1	111	124	12,0	0,30	-74	-90	20,9	0,96	27,6%
2	PROIZVODI BILNOG PORIJEKLA	42	43	3,8	0,06	210	198	-5,9	-0,28	-168	-155	-8,3	-0,86	21,9%
3	MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA I BILNOG PORIJEKLA	29	35	20,1	0,21	49	49	0,6	0,01	-19	-14	-29,0	-0,35	71,9%
4	PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	75	65	-12,7	-0,34	334	345	3,3	0,25	-259	-280	7,9	1,26	18,9%
5	PROIZVODI MINERALNOG PORIJEKLA	306	280	-8,4	-0,92	629	702	11,5	1,65	-324	-422	30,4	6,09	39,9%
6	PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	223	226	1,2	0,09	410	424	3,4	0,32	-187	-198	6,1	0,71	53,2%
7	PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	89	106	19,2	0,61	289	301	4,3	0,28	-200	-195	-2,4	-0,30	35,2%
8	KOŽA I KRZNO	51	40	-21,5	-0,39	116	94	-18,9	-0,50	-65	-54	-16,9	-0,68	42,3%
9	DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	169	172	2,0	0,12	69	80	16,1	0,25	100	92	-7,7	0,48	215,0%
10	CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	71	67	-5,4	-0,14	103	114	9,9	0,23	-33	-47	42,9	0,87	59,0%
11	TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	152	150	-1,5	-0,08	298	293	-1,6	-0,11	-145	-143	-1,7	-0,15	51,2%
12	OBUČA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	199	195	-2,0	-0,14	94	99	5,5	0,12	105	96	-8,8	0,57	196,8%
13	PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MATERIJALA, KERAMIČKI PROIZVODI, STAKLO I STAKLENI PROIZVODI	19	27	46,2	0,31	77	85	10,5	0,18	-58	-58	-0,9	-0,03	32,0%
14	BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	3	4	15,2	0,02	4	6	55,6	0,05	0	-2	500,0	0,09	67,9%
15	BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	529	535	1,2	0,22	509	537	5,4	0,63	19	-2	-110,3	1,33	99,6%
16	MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREĐAJI	335	390	16,3	1,96	598	630	5,3	0,72	-263	-240	-8,7	-1,43	61,9%
17	TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	91	93	2,0	0,06	314	340	8,3	0,59	-223	-247	10,9	1,50	27,4%
18	SATOVİ, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	8	7	-15,7	-0,05	64	65	1,1	0,02	-56	-58	3,6	0,12	10,9%
19	ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	44	16	-64,8	-1,03	2	3	87,5	0,03	43	13	-70,5	1,87	520,0%
20	RAZNI PROIZVODI	321	284	-11,3	-1,30	108	120	10,9	0,27	212	164	-22,6	2,98	236,9%
21	UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%
98	NERAZVRSTANO	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Izvor: BHAS

Tabela 15: Vanjskotrgovinska razmjena u Bosni i Hercegovini po glavnim trgovinskim partnerima za K1 2019. godine

u 000 KM

Zemlje	IZVOZ						Promjena u %	UVOZ						Promjena u %	DEFICIT						Promjena u %
	K1 2017		K1 2018		K1 2019			K1 2017		K1 2018		K1 2019			K1 2017		K1 2018		K1 2019		
	KM	u %	KM	u %	KM	u %		KM	u %	KM	u %	KM	u %		KM	u %	KM	u %	KM	u %	
EU	1.817	73,0%	2.068	74,2%	2.115	76,3%	2,3%	2.457	61,8%	2.633	59,8%	2.833	61,4%	7,6%	-640	43,0%	-565	35,0%	-718	39,0%	27,1%
CEFTA	376	15,1%	418	15,0%	422	15,2%	1,0%	492	12,4%	510	11,6%	529	11,5%	3,7%	-116	7,8%	-92	5,7%	-107	5,8%	16,3%
EU ostale zemlje	435	17,5%	533	19,1%	484	17,5%	-9,2%	785	19,7%	850	19,3%	930	20,2%	9,4%	-350	23,5%	-317	19,7%	-446	24,2%	40,7%
CEFTA ostale zemlje	140	5,6%	142	5,1%	124	4,5%	-12,7%	56	1,4%	52	1,2%	52	1,1%	0,0%	84	-5,6%	90	-5,6%	72	-3,9%	-20,0%
Njemačka	397	16,0%	420	15,1%	432	15,6%	2,9%	471	11,8%	540	12,3%	557	12,1%	3,1%	-74	5,0%	-120	7,4%	-125	6,8%	4,2%
Hrvatska	290	11,7%	328	11,8%	363	13,1%	10,7%	399	10,0%	390	8,9%	447	9,7%	14,6%	-109	7,3%	-62	3,8%	-84	4,6%	35,5%
Italija	278	11,2%	313	11,2%	329	11,9%	5,1%	442	11,1%	488	11,1%	513	11,1%	5,1%	-164	11,0%	-175	10,8%	-184	10,0%	5,1%
Srbija	236	9,5%	276	9,9%	298	10,8%	8,0%	436	11,0%	458	10,4%	477	10,3%	4,1%	-200	13,4%	-182	11,3%	-179	9,7%	-1,6%
Slovenija	219	8,8%	246	8,8%	253	9,1%	2,8%	212	5,3%	212	4,8%	216	4,7%	1,9%	7	-0,5%	34	-2,1%	37	-2,0%	8,8%
Austrija	198	8,0%	228	8,2%	254	9,2%	11,4%	148	3,7%	153	3,5%	170	3,7%	11,1%	50	-3,4%	75	-4,6%	84	-4,6%	12,0%
Turska	86	3,5%	90	3,2%	70	2,5%	-22,2%	156	3,9%	189	4,3%	218	4,7%	15,3%	-70	4,7%	-99	6,1%	-148	8,0%	49,5%
Rusija	32	1,3%	20	0,7%	20	0,7%	0,0%	135	3,4%	265	6,0%	150	3,3%	-43,4%	-103	6,9%	-245	15,2%	-130	7,1%	-46,9%
Kina	7	0,3%	9	0,3%	7	0,3%	-24,7%	274	6,9%	320	7,3%	360	7,8%	12,5%	-267	17,9%	-311	19,3%	-353	19,2%	13,6%
Ostale zemlje	296	11,9%	302	10,8%	137	4,9%	-54,6%	1.029	25,9%	1.258	28,6%	521	11,3%	-58,6%	-733	49,2%	-956	59,3%	-384	20,9%	-59,8%
UKUPNO	2.489	100,0%	2.788	100%	2.771	100,0%	-0,6%	3.978	100%	4.401,0	100%	4.611	100,0%	4,8%	-1.489	100,0%	-1.613	100,0%	-1.840	100,0%	14,1%

Izvor: BHAS

Polazeći od naprijed navedenog, predlaže se Vijeću ministara Bosne i Hercegovine da nakon razmatranja dokumenta ***Bosna i Hercegovina „Ekonomski trendovi“ januar/siječan-mart/ožujak 2019. godine***, donese sljedeći:

ZAKLJUČAK:

1. Usvaja se dokument ***Bosna i Hercegovina „Ekonomski trendovi“ januar/siječan-mart/ožujak 2019. godine***.